

**T.C.
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI**

**BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN
ÜNİVERSİTEDEKİ YAŞAM KALİTESİNE İLİŞKİN ALGILARININ
DEMOKRATİK YAŞAM KÜLTÜRÜ ÇERÇEVESİNDE
DEĞERLENDİRİLMESİ**

Olcay SALICI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

Yrd. Doç. Dr. F. Pervin BİLİR

Tez No:

ADANA - 2010

**T.C.
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI**

**BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN
ÜNİVERSİTEDEKİ YAŞAM KALİTESİNE İLİŞKİN ALGILARININ
DEMOKRATİK YAŞAM KÜLTÜRÜ ÇERÇEVESİNDE
DEĞERLENDİRİLMESİ**

Olca SALİCİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

Yrd. Doç. Dr. F. Pervin BİLİR

Bu tez, Çukurova Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi tarafından BESYO2010YL1 nolu proje olarak desteklenmiştir.

Tez No:

ADANA - 2010

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimim boyunca danışmanlığımı yapan, beni sürekli çalışmaya teşvik eden ve bu alışkanlığı kazanmamda büyük pay sahibi olan değerli hocam Yrd. Doç. Dr. F. Pervin Bilir'e hazırlamış olduğum yüksek lisans tezim vesilesi ile teşekkür etmekten mutluluk duyuyorum.

Anket kâğıtlarının basımı konusunda yardımlarını esirgemeyen Hatice Karahan'a, Malatya İnönü Üniversitesi veri toplama aşamasında ilgi gösterip yardımcı olan Yrd. Doç. Dr. Mehmet Güllü'ye, Gaziantep Üniversitesi veri toplama aşamasında yardımcı olan Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokul Müdürü Doç. Dr. Kürşat Karacabey ve yardımcısı Öğr. Gör. Ömer Tarkan Tuzcuoğulları'na, Adnan Menderes Üniversitesi veri toplama sürecinde yanımdan ayrılmayan değerli arkadaşım Demir Ali Pişkin'e ve Öğr. Gör. Gülen Vural'a, Karadeniz Teknik Üniversitesi veri toplama aşamasında beni misafir eden değerli antrenörüm Hakan Kara'ya ve veri toplarken hep yanımda olan kıymetli arkadaşım Duygu'ya, veri toplama konusunda organizasyon için elinden geleni yapan değerli öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Halit Suiçmez'e, Ankara Üniversitesi veri toplama aşamasında beni misafir eden değerli arkadaşım Erhan Yüksek'e ve bana vakit ayıran Yrd. Doç. Dr. Ertan Kılıçgil'e, sonsuz teşekkürler diliyorum.

Verilerin analizi esnasında yardımcı olan değerli hocam Doç. Dr. Gülşah Seydaoğlu ve asistanı Çağla Sarıtürk'e, geliştirdikleri ölçeği kullanmam için izin veren ve gerekli materyalleri paylaşmaktan kaçınmayan Yrd. Doç. Dr. Ahmet Doğanay ile Yrd. Doç. Dr. Mediha Sarı hocama çok teşekkür ediyorum.

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR	iii
İÇİNDEKİLER	iv
ÇİZELGELER DİZİNİ	x
KISALTMALAR	xiii
ÖZET.....	xiv
ABSTRACT	xv
1.GİRİŞ	1
2.GENEL BİLGİLER	3
2.1. Demokrasi Kavramı ve Tarihçesi	3
2.1.1. Doğrudan Demokrasi	3
2.1.2. Yarı Doğrudan Demokrasi	4
2.1.3. Temsili Demokrasi	4
2.1.4. Çoğunlukçu Demokrasi	4
2.1.5. Çoğulcu Demokrasi	5
2.1.6. Liberal Demokrasi	5
2.1.7. Marksist Demokrasi	6
2.1.8. Oydaşmacı Demokrasi	6
2.1.9. Parlamenter Demokrasi	7
2.1.10. Plesibitçi Demokrasi	7
2.1.11. Sosyal Demokrasi	7
2.1.12. Demarşi	8
2.2. Türkiye’de Demokrasi	8
2.3. Demokrasi Ne Değildir?	9
2.4. Demokrasiyi Öğrenme Aracı Olarak Eğitim	11
2.5. Eğitimde Kalite Kavramı ve Toplam Kalite Yönetimi	12
2.5.1. Toplam Kalite Yönetimi	12
2.5.2. Eğitimde Kalite Kavramı	13
2.6. Yaşam Kalitesi ve Okul Yaşam Kalitesi	14

2.6.1. Yaşam Kalitesi	14
2.6.2. Okul Yaşam Kalitesi	15
2.7. Türkiye’de Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları	16
2.8. Okul Yaşam Kalitesi ile İlgili Çalışmalar	18
3. GEREÇ VE YÖNTEM	23
3.1. Araştırmanın Modeli	23
3.2. Evren ve Örneklem	23
3.3. Veri Toplama Araçları	24
3.4. Araştırmanın Soruları	25
3.4. Verilerin Analizi	26
4. BULGULAR	27
4.1. Öğrencilerin Üniversitedeki Yaşam Kalitesine İlişkin Algıları	27
4.2. Öğrencilerin Üniversite Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Cinsiyete Göre Dağılımlarına İlişkin Bulgular	28
4.3.1. Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeğinden Elde Edilen Toplam Puanların Üniversitelere Göre Dağılımlarına İlişkin Bulgular	29
4.3.2. Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeğinden Elde Edilen Toplam Puanların Üniversitelere Göre İkili Karşılaştırma Dağılımlarına İlişkin Bulgular	31
4.4.1. ÜYKÖ Boyutlarına Göre Öğrencilerin Üniversiteler Çerçevesinde Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Dağılımlarına Ait Bulgular	33
4.4.2. ÜYKÖ Boyutlarına Göre Üniversiteler Çerçevesinde Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının İkili Karşılaştırma Dağılımı Bulguları	34
4.4.2.1. Üniversiteler Çerçevesinde Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının ÜYKÖ Öğretim Elemanı - Öğrenci İletişimi Alt Boyutu İkili Karşılaştırma Bulguları	35
4.4.2.2. Üniversiteler Çerçevesinde Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının ÜYKÖ Kimlik Alt Boyutu İkili Karşılaştırma Bulguları	37

4.4.2.3. Üniversiteler Çerçevesinde Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının ÜYKÖ Sosyal Olanaklar Alt Boyutu İkili Karşılaştırma Bulguları	38
4.4.2.4. Üniversiteler Çerçevesinde Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının ÜYKÖ Kararlara Katılım Alt Boyutu İkili Karşılaştırma Bulguları	41
4.4.2.5. Üniversiteler Çerçevesinde Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının ÜYKÖ Öğrenci - Öğrenci İletişimi Alt Boyutu İkili Karşılaştırma Bulguları	43
4.4.2.6. Üniversiteler Çerçevesinde Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının ÜYKÖ Gelecek Alt Boyutu İkili Karşılaştırma Bulguları	44
4.4.2.7. Üniversiteler Çerçevesinde Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının ÜYKÖ Sınıf Ortamı Alt Boyutu İkili Karşılaştırma Bulguları	46
4.5.1. Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeğinden Elde Edilen Toplam Puanların BESYO Bölümlerine Göre Dağılımlarına İlişkin Bulgular	47
4.5.2. Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeğinden Elde Edilen Toplam Puanların Üniversitelere Göre İkili Karşılaştırma Dağılımlarına İlişkin Bulgular	48
4.6.1. ÜYKÖ Boyutlarına Göre Öğrencilerin Bölümler Çerçevesinde Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Dağılımlarına Ait Bulgular	50
4.6.2. ÜYKÖ Boyutlarına Göre Bölümler Çerçevesinde Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının İkili Karşılaştırma Dağılımı Bulguları	52

4.6.2.1. Bölümler Çerçevesinde Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının ÜYKÖ Öğretim Elemanı - Öğrenci İletişimi Alt Boyutu İkili Karşılaştırma Bulguları	52
4.6.2.2. Bölümler Çerçevesinde Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının ÜYKÖ Kimlik Alt Boyutu İkili Karşılaştırma Bulguları	53
4.6.2.3. Bölümler Çerçevesinde Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının ÜYKÖ Sosyal Olanaklar Alt Boyutu İkili Karşılaştırma Bulguları	54
4.6.2.4. Bölümler Çerçevesinde Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının ÜYKÖ Kararlara Katılım Alt Boyutu İkili Karşılaştırma Bulguları	55
4.6.2.5. Bölümler Çerçevesinde Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının ÜYKÖ Öğrenci - Öğrenci İletişimi Alt Boyutu İkili Karşılaştırma Bulguları	56
4.6.2.6. Bölümler Çerçevesinde Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının ÜYKÖ Gelecek Alt Boyutu İkili Karşılaştırma Bulguları	57
4.6.2.7. Bölümler Çerçevesinde Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının ÜYKÖ Sınıf Ortamı Alt Boyutu İkili Karşılaştırma Bulguları	58
4.7. ÜYKÖ Boyutlarına Göre Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarının Kendi Bölümleri Arasında Öğrencilerinin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Dağılımı Bulguları	58
4.7.1.1. ÜYKÖ Boyutlarına Göre Çukurova Üniversitesi BESYO Bölümleri Arasında Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Karşılaştırma Bulguları	59
4.7.1.2. ÜYKÖ Boyutlarına Göre Çukurova Üniversitesi BESYO Bölümleri Arasında Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının İkili Karşılaştırma Bulguları	61

4.7.2. ÜYKÖ Boyutlarına Göre Gaziantep Üniversitesi BESYO Bölümleri Arasında Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Karşılaştırma Bulguları	63
4.7.3. ÜYKÖ Boyutlarına Göre İnönü Üniversitesi BESYO Bölümleri Arasında Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Karşılaştırma Bulguları	65
4.7.4.1. ÜYKÖ Boyutlarına Göre Adnan Menderes Üniversitesi BESYO Bölümleri Arasında Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Karşılaştırma Bulguları	67
4.7.4.2. ÜYKÖ Boyutlarına Göre Adnan Menderes Üniversitesi BESYO Bölümleri Arasında Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının İkili Karşılaştırma Bulguları	69
4.7.5.1. ÜYKÖ Boyutlarına Göre Ankara Üniversitesi BESYO Bölümleri Arasında Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Karşılaştırma Bulguları	71
4.7.5.2. ÜYKÖ Boyutlarına Göre Ankara Üniversitesi BESYO Bölümleri Arasında Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının İkili Karşılaştırma Bulguları	72
4.7.6.1. ÜYKÖ Boyutlarına Göre Kocaeli Üniversitesi BESYO Bölümleri Arasında Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Karşılaştırma Bulguları	74
4.7.6.2. ÜYKÖ Boyutlarına Göre Kocaeli Üniversitesi BESYO Bölümleri Arasında Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının İkili Karşılaştırma Bulguları	76
4.8. Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular	77
5. TARTIŞMA	80
6. SONUÇ VE ÖNERİLER	88
KAYNAKLAR	91
EKLER	95
ÖZGEÇMİŞ	98

ÇİZELGELER DİZİNİ

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğrenciler Hakkında Genel Bilgiler	24
Tablo 2. Öğrencilerin Üniversite Yaşam Kalitesine İlişkin Algıları	26
Tablo 3. Öğrencilerin Üniversite Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Cinsiyete Göre Dağılımları	27
Tablo 4. Elde Edilen Toplam Puanların Üniversitelere Göre Dağılımları.....	28
Tablo 5. Elde Edilen Toplam Puanlara Göre Üniversitelerin İkili Karşılaştırmaları	30
Tablo 6. Öğrencilerin Üniversitedeki Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının ÜYKÖ Boyutlarına Göre Üniversiteler Çerçevesinde Dağılımları	32
Tablo 7. Öğretim Elemanı - Öğrenci İletişimi Alt Boyutu Üniversiteler İkili Karşılaştırmaları	34
Tablo 8. Kimlik Alt Boyutu Üniversiteler İkili Karşılaştırmaları	36
Tablo 9. Sosyal Olanaklar Alt Boyutu Üniversiteler İkili Karşılaştırmaları	38
Tablo 10. Karalara Katılım Alt Boyutu Üniversiteler İkili Karşılaştırmaları	40
Tablo 11. Öğrenci - Öğrenci İletişimi Alt Boyutu Üniversiteler İkili Karşılaştırmaları	42
Tablo 12. Gelecek Alt Boyutu Üniversiteler İkili Karşılaştırmaları	43
Tablo 13. Sınıf Ortamı Alt Boyutu Üniversiteler İkili Karşılaştırmaları	44
Tablo 14. Elde Edilen Toplam Puanların Bölümlere Göre Dağılımları	45

Tablo 15. Elde Edilen Toplam Puanlara Göre Bölümleri İkili Karşılaştırmaları	46
Tablo 16. Öğrencilerin Üniversitedeki Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının ÜYKÖ Boyutlarına Göre Bölümler Çerçevesinde Dağılımları	47
Tablo 17. Öğretim Elemanı - Öğrenci İletişimi Alt Boyutu Bölümler Arası İkili Karşılaştırmaları	49
Tablo 18. Kimlik Alt Boyutu Bölümler Arası İkili Karşılaştırmaları	50
Tablo 19. Sosyal Olanaklar Alt Boyutu Bölümler Arası İkili Karşılaştırmaları	51
Tablo 20. Kararlara Katılım Alt Boyutu Bölümler Arası İkili Karşılaştırmaları	52
Tablo 21. Öğrenci - Öğrenci İletişimi Alt Boyutu Bölümler Arası İkili Karşılaştırmaları	53
Tablo 22. Gelecek Alt Boyutu Bölümler Arası İkili Karşılaştırmaları	54
Tablo 23. Sınıf Ortamı Alt Boyutu Bölümler Arası İkili Karşılaştırmaları	55
Tablo 24. Çukurova Üniversitesi BESYO Bölümleri Arası Öğrencilerin Yaşam Kalitesi Algıları Karşılaştırmaları	56
Tablo 25. Çukurova Üniversitesi BESYO Bölümleri Arası Öğrencilerin Yaşam Kalitesi Algıları İkili Karşılaştırmaları	58
Tablo 26. Gaziantep Üniversitesi BESYO Bölümleri Arası Öğrencilerin Yaşam Kalitesi Algıları Karşılaştırmaları	59
Tablo 27. İnönü Üniversitesi BESYO Bölümleri Arası Öğrencilerin Yaşam Kalitesi Algıları Karşılaştırmaları	61
Tablo 28. Adnan Menderes Üniversitesi BESYO Bölümleri Arası Öğrencilerin Yaşam	

Kalitesi Algıları Karşılaştırmaları	62
Tablo 29. Adnan Menderes Üniversitesi BESYO Bölümleri Arası Öğrencilerin Yaşam Kalitesi Algıları İkili Karşılaştırmaları	64
Tablo 30. Ankara Üniversitesi BESYO Bölümleri Arası Öğrencilerin Yaşam Kalitesi Algıları Karşılaştırmaları	66
Tablo 31. Ankara Üniversitesi BESYO Bölümleri Arası Öğrencilerin Yaşam Kalitesi Algıları İkili Karşılaştırmaları	67
Tablo 32. Kocaeli Üniversitesi BESYO Bölümleri Arası Öğrencilerin Yaşam Kalitesi Algıları Karşılaştırmaları	69
Tablo 33. Kocaeli Üniversitesi BESYO Bölümleri Arası Öğrencilerin Yaşam Kalitesi Algıları İkili Karşılaştırmaları	71

KISALTMALAR

ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
AGİK	: Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı
BESYO	: Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
DDBÖ	: Demokratik Değerlere Bağlılık Ölçeği
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
Max	: Maksimum; en büyük değer
Min	: Minimum; en küçük değer
OYK	: Okul Yaşam Kalitesi
OYKÖ	: Okul Yaşam Kalitesi Ölçeği
P	: Anlamlılık değeri
Ss	: Standart Sapma
TKY	: Toplam Kalite Yönetimi
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimler
ÜYKÖ	: Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği
YÖK	: Yükseköğretim Kurulu
$\bar{X}$	: Aritmetik Ortalama

ÖZET

Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Üniversitedeki Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Demokratik Yaşam Kültürü Çerçevesinde Değerlendirilmesi

Bu çalışmanın amacı, Türkiye’deki Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin dâhil oldukları üniversitelerdeki yaşam kalitesine ilişkin algılarının demokratik yaşam kültürü çerçevesinde değerlendirilmesidir. Bu araştırma, tarama modelinde betimsel bir çalışmadır.

Araştırmanın örneklemini Türkiye’nin yedi coğrafi bölgesinden seçilmiş yedi üniversitenin Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokuluna devam eden 1397 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Doğanay ve Sarı tarafından geliştirilen Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği (ÜYKÖ) kullanılmıştır. Ayrıca örneklem içinden gönüllülük ilkesine göre seçilen 7 öğretim üyesiyle, üniversitedeki öğrencilerin üniversite yaşam kalitesi algılarına yönelik görüşmeler yapılmıştır. Toplanan veriler, SPSS paket programı ile analiz edilmiştir.

Araştırma bulgularında, toplam puanlarda öğrencilerin algılarına ilişkin en yüksek ortalamaların Gaziantep Üniversitesi Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu öğrencilerinde, en düşük ortalamaların ise Çukurova Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinde olduğu görülmüştür. ÜYKÖ Boyutlarına göre yapılan değerlendirmede Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları öğrencilerinin üniversite yaşam kalitesi algılarında anlamlı fark olduğu, cinsiyete dayalı ise anlamlı fark olmadığı tespit edilmiştir. Bulgular, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları ile bölümleri arasında karşılaştırılarak demokratik yaşam kültürü açısından tartışılmış, önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yaşam Kalitesi, Üniversite Yaşam Kalitesi, Demokratik Yaşam Kültürü, Demokrasi Eğitimi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.

ABSTRACT

Evaluation Of Physical Education And Sport Academy Students' Perceptions About The Quality Of University Life In Terms Of Democratic Life Culture

The overall purpose of this study is to evaluate Physical Education and Sport Academy students' perceptions about living on campus at universities in Turkey within the framework of a democratic culture of life. This study is a descriptive study in search model.

1397 Physical Education and Sport Academy Students chosen on the basis of Turkey's seven geographical regions from 7 universities constitutes the sample of the search. As data collection tool University Quality of Life Scale developed by "Doğanay and Sarı" is used. Also, seven faculty members selected according to the principle of willingness within the sample were interviewed in terms of their perceptions about the democratic life culture at universities. Collected data were analyzed with SPSS.

Research findings has shown that Gaziantep University Physical Education and Sport Academy students are seen to have the highest average related to the students' perceptions, and Çukurova University Physical Education And Sport Academy Students are seen to have the lowest average in total number. According to the evaluation of ÜYKO it has been found that there is a significant difference in the Physical Education And Sport Academy Students' perceptions in terms of quality of university life, and there is no significance gender differences. Findings have been argued in terms of democratic life and culture by comparing Physical Education Sports Academies with their departments and recommendations have been made based on these findings.

Key Words: Quality of Life, University Quality of Life, ,Democratic Life Culture, Democracy Education , Physical Education and Sports Department

1. GİRİŞ

Üzerinde hemfikir olunan tanıma göre demokrasi, halkın kendi kendini yönetmesidir. Demokrasi, sözcük anlamı halk yönetimi olan bir siyasal bilim terimidir. Kökünü eski Yunanca'daki "demokratia" sözcüğünden almaktadır. Eski Yunanca'da demos halk, kratos yönetim anlamına gelirdi. Demokrasinin en ünlü ve bugün için geçerliliğini koruyan tanımını Amerikan Başkanlarından Abraham Lincoln yapmıştır: *"Demokrasi, siyasi iktidarın toplumda, toplum için, bizzat toplum tarafından kullanılmasıdır"*¹.

Ortaya çıkışından buyana ait olduğu topluluğun, toplumun gereksinim ve ihtiyaçları doğrultusunda yapılandırılan demokrasi kavramı uygulanış itibari ile birçok türe ayrılmıştır. Fakat bu türler demokrasinin ilk ortaya çıktığı "klasik demokrasi" anlayışı çatısı altında genel ilkelerinden değer kaybetmeden sınıflandırılmıştır.

"Doğanay ve Sarı" ya göre (2004) *"Genelde okuldaki demokratik eğitimin, demokratik politik sürece katkısını tartışırken, özelde bir okul olarak üniversitelerin bu sürece etkisini incelemenin önemli doğurguları olabileceği düşünülmektedir"*². Üniversitelerin bir yandan gençleri mesleki yaşama hazırlarken, diğer yandan da demokratik bir toplumda etkin katılımcılar ve karar vericiler olarak, onları özgün ve özerk bireyler olarak yetiştirme sorumluluğunu üstlenmesi gerektiği düşünülmektedir.

TÜBİTAK'a bağlı Avrupa Birliği'nin Bilim-Teknoloji-Mühendislik Alanlarına İlişkin Akreditasyon Kural ve Kurumları Çalışma Grubu'nun sunduğu Yükseköğretimde Kalite Yönetimi Alt Grubu Raporuna (1996) göre *"Enformasyon çağı olarak tanımlanan bir değişim ve atılım döneminde, nitelikli işgücü ile dönemin koşullarına egemen vatandaş, genel bir yaşam kalitesi düzleminde tümleşmesi gereken kavramlardır. Bu tümleşmenin, kısaca "demokrasi içinde gelişme" olarak tanımlayabileceğimiz amaca ulaşmasında eğitim kalitesi özel bir rol oynayacaktır"* ifadesi, demokrasi içinde gelişme için eğitimdeki kalitenin önemini vurgulayarak aydın bireylerin yetişmesi ve nitelikli işgücü elde edilebilmesinde pay sahibi olacağı bunun da genel bir yaşam kalitesini doğuracağının altını çizmiştir³.

Buna bağlı olarak önceleri diğer ölkelerde olmak üzere ölkemizde de okul yaşam kalitesinin önemi tartişılmaya başlanmış ve hakkında araştırmalar, makaleler yayımlanmıştır. “Sarı” (2006), yayımladığı makalesinde okul yaşam kalitesini ve değişkenleri ile ölçölmesini tanımlamıř⁴, “Korkmaz” (2009), Yüksek Lisans Tez çalışmasında ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin okul yaşam kalitesini algılama düzeylerini belirlemeye çalışmıřtır⁵. “Tekkanat” (2008), Yüksek Lisans Tez çalışmasında, öğretmenlik bölümlerinde okuyan üniversite öğrencilerinin yaşam kalitesi ve fiziksel aktivite düzeylerini belirleyici bir araştırma geręekleřtirerek akademik düzeyde yapılan yaşam kalitesi belirleme çalışmaları içerisinde bir örnek oluřturmuřtur⁶.

Demokratik eğitimin kapsamı, daha çok okullardaki uygulamalarda kendini göstermektedir. Demokrasi eğitimine katkı yapması beklenen üniversitelerimizde oluşturulan yaşam költürü ne derece demokratik bir yaşam tarzını yansıtmaktadır? Türkiye’nin dört bir yanında ki üniversitelerde oluşan üniversite yaşam kalitesi, bu yaşamın aktif katılımcıları olan Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencileri tarafından nasıl algılanmaktadır sorusu araştırmada yanıtlanmaya çalışılan temel soruyu oluşturmaktadır.

Araştırmanın alt soruları da şu şekilde belirlenmiştir;

- Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarının üniversite yaşam kalitesi algılamaları ne düzeydedir?
- Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarındaki öğrencilerin üniversite yaşam kalitesine ilişkin algılarında cinsiyete göre anlamlı bir farklılık var mıdır?
- Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarındaki öğrencilerin bölümlere göre üniversite yaşam kalitesine ilişkin algılarında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- Her bir Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunun kendi bölümleri arasındaki üniversite yaşam kalitesi algılarında anlamlı farklılık var mıdır?

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Demokrasi Kavramı ve Tarihçesi

Bir topluluğun, toplumun ya da ülke halkının kendi kendisini yönetmesi anlamına gelen demokrasinin ilk uygulamaları Eski Yunan'da görülmüştür. Yunanca'daki demos (halk) ve kratos (iktidar) sözcüklerinin birleşmesinden oluşan “demokrasi”, yalnızca ayrıcalıklı bir ya da birkaç kişinin değil, bir bütün olarak halkın ülke yönetimine katıldığı bir yönetim sistemi anlamına gelir. Siyasal otoritenin, millete ait olduğu bir rejimdir. Buna göre demokrasi, halkın egemenliği, halkın iktidarı demektir.

Siyasetin, halkın kendisi tarafından yönlendirilip ve halkın eliyle tespit olduğu anlamını taşır. Demokrasi denilince; aklımıza, egemenliğin halka ait olduğu bir yönetim biçimi gelir. Halk, bu hakkı ya doğrudan doğruya ya da seçeceği temsilcileri aracılığı ile kullanır. Egemenlik; devlette karar verme yetkisinin kendisinde toplandığı bir otorite veya devlet etkinliklerinde söz sahibi olan bir iradedir. Egemenlik, emir almaksızın emredebilmektir. Halk, egemenliğin kendisine ait olduğunu bilir ve bu egemenliği kurumlar aracılığıyla kullanır.

Demokrasi yönetiminde devlet ve bütün kurumlar, birlikte demokratik nitelik taşır. Demokraside, yönetilenlerin ana hak ve özgürlükleri geniş ölçüde tanınır. Yönetenlerin ise yetkileri sınırlanır, eylem ve işlemleri denetlenir⁷. Demokrasi, zamanla yönetilenlerin yönetime katılması için temsilcilerinin seçildiği rejimlerin adı olmuştur. Her ne kadar halkın halk tarafından yönetimi ya da çoğunluk yönetimi olarak adlandırılrsa da, çağdaş değişme ve gelişmeler ona yeni anlamlar kazandırmıştır⁸.

2.1.1. Doğrudan Demokrasi

Toplumlarda, ilk ortaya çıkan demokrasi örneğidir. Egemenliğin sahibi olan millet, devlet işlerini kendisi görür. Halkın tümü zaman zaman toplanarak devlet işlerini görüşüp kabul eder. Yasaları da kendisi yapar. Günümüzde kalabalık ve büyük toplumlar oluşturan insanların hepsinin toplanması ve kararlar alması zordur. Bu yönetim şekli İlk Çağ'da uygulanmıştır⁷.

2.1.2. Yarı Doğrudan Demokrasi

Bu demokrasilerde halkı temsil eden, seçimle gelmiş yöneticiler vardır. Bu yöneticilerin yetkileri sınırlı olduğundan kendi başlarına karar veremezler. Alınan kararlar, hazırlanan yasalar halkın oyuna sunulur. Bu yasalar, halk tarafından kabul edilirse uygulanır. Halkın veto etme yetkisi de vardır. Ayrıca halktan kişiler de yasa teklifinde bulunabilirler⁷.

2.1.3. Temsili Demokrasi

Günümüzde uygulanan demokrasi şeklidir. Halk bu sistemle yönetime katılabilmektedir. Çünkü halk, belirli bir süre için temsilcilerini seçer. Yönetim yetkisi, geçici bir süre için bu temsilcilere verilmiştir. Seçilenler, milleti temsil etmek durumundadır. Seçilenler, sadece kendine oy verenlerin, ilin veya bölgenin temsilcileri değil, tüm milletin temsilcileridir. Milletvekilleri mecliste gerekli görevleri yerine getirerek tüm millete hizmet vermeye çalışırlar. Çalışmaları millet tarafından başarılı görülenler yeniden seçilme şansına sahiptir⁷.

2.1.4. Çoğunlukçu Demokrasi

“Hakyemez” (2003), demokrasi teoride ve uygulamada farklı anlayışlar ile etkisini göstermiş, demokrasiyi geliştiren kuramcılar arasında önemli bir yer alan J.J. Rousseau’nun görüşlerinden ilham alarak ortaya çıkan çoğunlukçu demokrasi de bu anlayışlardan bir tanesidir⁹. Çoğunlukçu demokrasi veya mutlak demokrasi, çoğunluğun kararlarının uygulandığı ve bu kararların mutlak olduğu demokrasi çeşididir. Yasalar, azınlık hakları, kuvvetler ayrılığı gibi etmenler çoğunlukçu demokraside alınan kararları sınırlandırırken çoğunlukçu demokraside, çoğunluğun aldığı kararlar sınırsız ve mutlaktır.

Uzunca bir süre hem Avrupa’da hem de ülkemizde etkisini gösteren bu anlayış ilk bakışta en doğrusunun bu olduğunu akla getirmektedir. Çünkü buna göre çoğunluğun oyunu alanlar mutlak yönetme hakkına sahip olmaktadır. Ancak zamanla, yaşanan deneyimlerin ardından bunun sakıncalar doğurduğu anlaşılınca, çoğunlukçu demokrasi anlayışı yerine o sakıncaları ortadan kaldıracak alternatifler düşünülmüştür.

2.1.5. Çoğulcu Demokrasi

Demokrasinin gelişim sürecinde, çoğunluğun devlet yönetimindeki kararlarının mutlak olması, azınlık haklarını kısıtlayabileceği kaygısı çoğulcu demokrasiyi ortaya çıkarmıştır. Azınlıkta veya muhalefette olanların korunması, düşüncelerin serbestçe hiçbir baskıyla karşılaşmadan söylenebilmesi çoğulcu demokrasi için şarttır. Çoğulcu teoride otoritenin dağıtılması devletin aceleyle ve düşünmeden hareket etmesini engeller, aynı zamanda önemli güç merkezlerinin uyuşmaması durumunda da herhangi bir adımın atılmasını önler.

Demokrasi uygulamasının çoğunluğun sultanı haline dönüşme ihtimali, ilk olarak güçlü azınlıklar tarafından fark edilen bir olgudur. Çoğunluğun yönetimi anlayışının demokrasi uygulamasında en uygun alternatif olduğu düşüncesiyle birlikte demokrasinin dışlayıcı niteliği gün yüzüne çıkmıştır. Bu tehlike sebebiyle çoğulcu demokrasi kavramı üretilmiştir. Günümüzün ideal demokrasi anlayışının artık bireyin özgürlüklerini koruyan, özgürlükçü, çoğulcu bir demokrasi anlayışı olduğu söylenebilir¹⁰.

2.1.6. Liberal Demokrasi

“Barlas M.” (2010) gazetesindeki köşe yazısında liberal demokrasiyi *“bireyi devletle eşit gören, hukukun devletin de üzerinde olduğunu kabul eden, farklılıkların birlikte ve barış içinde var olmalarını temel ilke biçiminde benimseyen bir siyasal bakış açısı”* olarak tanımlamıştır¹¹. Genel tanım olarak liberal demokrasi, toplumca kabul gören her türlü siyasi görüşün bir çatı altında uzlaşarak genel anlamda ulusun çıkarları için gereken her türlü yönde esneyebilen bir yönetim politikası modelidir.

Bugün dünyada egemen olan ve bir ideal olarak yüceltilen demokrasinin başına ‘liberal’ ön adının eklenmesiyle oluşan ‘liberal demokrasi’ ayrı bir başlık altında incelenmeyi hak etmektedir¹².

Liberal demokrasinin tüm dünyada görülen ortak uygulamalarına göre, temel nitelikleri şöyle sıralanabilir:

- Demokrasinin temsili ve dolaylı bir biçimdir. Siyasi eşitlik ilkesine uygun olarak yapılan düzenli seçimlerle iktidarın belirlendiği bir sistemi ifade etmektedir.

- Liberal demokrasi rekabete dayanan seçimlerle sürdürülür. Rekabet; siyasi çoğulculuk, hoşgörü ve çatışan fikirlerin özgür bir biçimde var olabilmesi için gereklidir.
- Liberal demokraside, devlet ile ilgili sivil toplum arasında açık bir ayrım vardır. Bu ayrım, ekonomik yaşamın piyasa kurallarına göre düzenlenmesi, özerk grup ve çıkarların meşru kabul edilmesi koşullarına dayanır.

2.1.7. Marksist Demokrasi

“Kamözüt” çevirisini yaptığı Wolff’a ait malakalede (2003) Marksist Demokrasi’de bütün sorunun, öncelikle insanların arasındaki maddi ve manevi (düşünce, çıkar, v.s.) her tür sınıf ayrılığını ve eşitsizliğini ortadan kaldırmak olduğunu aktarmıştır¹³. Çünkü ancak bütün bu ayrılıklar ortadan kalktığı zaman insanlar için topluluk halinde doğru karar almak mümkün olabilecektir. Marksist Demokrasi’de de rejimin temelini özgürlük olduğu ve bireyin birtakım hak ve özgürlüklere sahip olduğu kabul edilir. Ama buradaki özgürlük toplumun birliğinin, dayanışmasını ve bütünlüğünü anlatır; bu birlik ve dayanışma var olduğu sürece özgürlük de var demektir; birey de bu ortam içinde hak ve özgürlüklerini geliştirme imkânı bulmuş olur.

Aslen Marksist Demokrasi reel sosyalizm içinde kullanılmış bir demokrasi şekli olmamakla beraber, beklentileri ve istekleri doğrultusunda doğrudan demokrasi ve sosyalist demokrasi (bir başka deyişle sosyal demokrasi) ile paralel bağlamlarda düşünülmelidir. Marksizm’in bir düşünce sistemi ve ideoloji olduğu gerçeğinden de anlaşılacağı gibi demokratik bir sistemden çok nasıl bir demokratik sistem yaratılabileceği konusunu aydınlatmaktadır.

2.1.8. Oydaşmacı Demokrasi

Devlet yönetiminde alınan kararların, oy çokluğuna göre değil oybirliğine göre alındığı bir sistemdir. Politik kültürlerinde en önemli özellikleri; politik sistemde tek bir baskın gurubun oluşmasının engellenmiş olduğudur. 'Kişilerin yanı sıra grupların varlığını onaylayan, kişilerin yanı sıra dini, etnik veya coğrafi vb. gibi temellere sahip belirgin farklı kimlikteki grupların kişilerle eşit öneme sahip olduğunu kabul eden bir demokrasidir.

“Sosyal” (2002), çoğulcu toplumlarda çoğunluk yönetim demokrasi yerine çoğunluk diktatoryası ve iç çatışma anlamına gelebileceğini ve bu toplumlarda gerekli olan şeyin, çatışmadan çok oydaşmayı vurgulayan, dışlayıcı değil kapsayıcı olan ve dar bir çoğunluk yerine yönetici çoğunluğun kapsamını genişletmeye çalışan bir demokrasi rejimi olduğunu, bunun adının da ‘Oydaşmacı Model olduğunu belirtmiştir¹⁴.

2.1.9. Parlamenter Demokrasi

Halk tarafından seçilmiş olan ve yönetenler ile yönetilenler arasında detaylı bir ilişki kuran müzakereci bir meclis aracılığıyla faaliyet gösteren demokratik yönetimin bir türüdür. Elit yönetimine karşı halk katılımını dengeleyen, hükümetin halka karşı değil ama halkın seçtiği temsilcilere karşı doğrudan hesap verdiği bir konumdur. Bu tür bir sistemin çekiciliği, temsilcilerin eğitilmiş olmaları ile müzakere ve tartışma fırsatı bulmaları sayesinde, vatandaşların çıkarlarını onlardan daha iyi tanımlayabileceklerine ilişkin varsayımdan kaynaklanmaktadır.

2.1.10. Plebisitçi Demokrasi

Plebisitçi demokrasi bir doğrudan demokrasi türüdür. Yöneten ile yönetilenler arasındaki ilişki plebisitler veya referandumlar ile gerçekleşir. Bu yöntem, kamunun siyasi meselelerde görüşlerini doğrudan ifade etmesini mümkün kılar. Bu demokrasi çeşidinin sıklıkla aldığı eleştiri; liderlerin, kitlelerin önyargılarını ve hassasiyetlerini kullanarak yönlendirme çabasına açık olduğudur.

2.1.11. Sosyal Demokrasi

Gerek geçmişte, gerekse günümüzde farklı kişiler tarafından sosyal demokrasi kavramından, çok farklı şeyler anlaşıyorsa da, sosyal demokrasi ortaya çıktığı dönem, yani 19. yüzyıl sonları açısından siyasal demokrasi içinde emekçi sınıfların sosyal ve ekonomik haklarının genişletilmesi amacına yönelik tüm mücadeleleri kapsayan bir kavram olarak tanımlanabilir.

Sosyal demokrasi anlayışının devlete sosyal ödevler yükleyip ekonomik yaşama halk kitleleri yararına müdahale olanakları sağlaması sınıflar arası farklılık ve gerginlikleri yumuşatıcı bir rol oynamış, kapitalizmi ve batı tipi demokrasiyi aşmayı amaçlayan radikal devrimci akımlara karşı da bir set oluşturmuştur. Bu açıdan, bir olgu

ve anlayış olarak sosyal demokrasi, sosyal demokrat akım ve hareketlerin 20. yüzyıldaki felsefe ve programlarına denk düşer.

2.1.12. Demarşı

Önceleri insanlar mutlak ve sınırsız yetkilere sahip krallar, imparatorlar, diktatörlerin zulümlerine karşı çok acı çekmiş ve verdikleri mücadele sonucunda söz hakkı ve özgürlükleri için yukarıda bahsi geçen demokrasi ve çeşitlerine kavuşmuşlardır. Uygulanış itibari ile Temsili Demokrasi sistemine doğru kayan Demokrasi Kavramı bir başka düşünceye göre ne yazık ki bu seferde saltanatla gelen krallara değil de seçimle gelen krallara mahkûm olmuş durumdadır. Gerçek demokrasinin böyle olmadığını savunan görüş, var olan sisteme yeni bir sıfat kazandırmaya çalışarak adına Demarşı demiştir.

“Aktan”ın (1999) makalesinde alıntılanmış Von Hayek’e ait sözlerde Demarşı’dan şöyle bahsetmektedir; *“Demokrasi kelimesinin çoğunluğun sınırsız gücü ile alakalı olarak kullanıldığı fazlasıyla ihmal edilmiştir. Eğer durum böyleyse, o zaman demokrasinin asıl manasını ifade edecek yeni bir kelimeye ihtiyacımız var demektir. ...Eğer demokrasi ve sınırlı devlet birbirleriyle bağdaşmaz kavramlar gibi düşünülürse, bizim sınırlı demokrasi olarak adlandırılabilen yeni bir kavram bulmamız gereklidir. Biz ‘demos’un yani halkın görüşlerinin egemen olmasını; fakat ‘kratos’un, yani halkı yöneten çoğunluğun egemenliğinin bireylerin haklarını ve özgürlüklerini ihlal etmemesini istiyoruz. Çoğunluk, ‘günübirlik kararnamele ve düzenlemelerle değil, fakat ilan edilip halkın bilgisine sunulmuş istikrarlı hukuk kuralları ile yönetilmeli ‘archien’ dir. Belki de böylesine bir siyasal düzeni ‘demos’ ve ‘archein’ kelimelerini birleştirerek ‘demarşı’ (demos + archein) olarak adlandırabiliriz”¹⁵.*

2.2. Türkiye’de Demokrasi

Osmanlı İmparatorluğu’nda halkın yönetime katılması yönünde ilk adım 1. Meşrutiyet’le atılmıştır. 1876’da ilan edilen anayasada ilk kez kişi hak ve özgürlüklerinden söz edilmiş ve üyeleri seçimle belirlenen bir meclis kurulmuştur. Kısa süren bu dönemi 1908’de II. Meşrutiyet’in ilanı ve anayasanın meclisin yetkilerini genişletici yönde değiştirilmesi izlemiştir.

1923'te kurulan Türkiye Cumhuriyeti "halk egemenliğı" temeline dayanmış, 1924'te kabul edilen yeni anayasada "Hâkimiyet kayıtsız şartsız milletindir" ilkesi yer almıştır. Genel oya dayalı seçim sistemi kabul edilmekle birlikte yalnızca bir siyasal parti bulunmaktaydı. 1924 ve 1930'daki çok partili demokrasiye geçiş girişimleri başarısızlıkla sonuçlanmış, II. Dünya Savaşı sonrasında yeni partilerin kurulmasına olanak tanınmıştır. 1946'da kurulan Demokrat Parti 1950'de yapılan seçimlerde Cumhuriyet Halk Partisi'nden daha fazla oy alarak iktidara gelmiştir⁷.

Türkiye'deki çok partili demokratik yaşam 27 Mayıs 1960, 12 Mart 1971 ve 12 Eylül 1980'de olmak üzere üç kez askeri müdahale sonucu kesintiye uğramış, 27 Mayıs müdahalesi sonrasında halkoylamasıyla kabul edilen 1961 Anayasası kişi hak ve özgürlüklerini genişleten, yasama ve yürütme üzerindeki yargı denetimini güçlendiren bir nitelik taşımıştır. Buna karşılık, 12 Eylül müdahalesinin ardından hazırlanan ve 1982'de halkoylamasıyla kabul edilen yeni anayasa bazı hak ve özgürlüklere sınırlamalar getirmiş, Anayasa Mahkemesi ve Danıştay gibi yargı organlarının yetkilerini kısıtlamıştır⁷.

Günümüzde, Türkiye'de demokrasinin tüm ilke, kural ve kurumlarıyla yerleştirilmesinin ve sürdürülmesinin gerekli olduğu görüşü toplumun hemen hemen bütün kesimlerince kabul edilmektedir.

2.3. Demokrasi Ne Değildir?

"Kongar"a (1997) göre Demokrasi her şeyden önce, çoğunluğun yönetimi ve baskısı değildir. Bir başka deyişle, önce hangi düşüncenin çoğunluk tarafından benimsendiğine bakıp, sonra tüm öteki düşüncelerin baskı altına alınmasının, demokrasi ile hiçbir ilişkisi yoktur. Üstelik unutulmaması gereken, istibdatların* en kötüsü, çoğunluğun istibdatlarıdır. Çünkü hem ondan kaçacak yer yoktur, hem de onu yapanlar, haklılıklarına inandıklarından, çok acımasız olurlar¹⁶.

Öte yandan, demokrasi, azınlıkta kalan düşüncelerin baskısı demek hiç değildir. Yani çeşitli mekanizmalar yoluyla belirlenen "çoğunluk" karşısında, dışarıda kalan düşünceler, "bilimsel doğruluklarını", "tarihsel haklılıklarını" ya da başka benzer gerekçeleri ileri sürerek, çoğunluğun yerine geçme iddiasında bulunamazlar. "Dinsel

* Uyruklarına hiçbir hak ve özgürlük tanımayan sınırsız monarşi, despotluk, despotizm. (TDK Büyük Sözlüğü)

öğeler” ya da “milli menfaatler” yahut “milliyetçilik” gibi gerekçeler, ancak düşüncelerin başkasına açıklanmasında kullanılabilirler. Yoksa çoğunluğun tercihlerine karşı olarak iktidara el koymak için değil.

Demokrasinin yerleşmesi ve sürmesi, demokrasi ilke ve kurallarının günlük yaşamda benimsenmesi ve gözetilmesiyle de yakından ilişkilidir. Ailede, okulda, oyunda benimsenecek demokrasi ilkeleri bir yaşam boyu insanın davranışlarını etkiler ve yönlendirir. Çocukların, yaşları küçük de olsa, aile içinde söz sahibi olabilmeleri, alınacak kimi kararlarda onların da düşüncesinin sorulması, ailede görevlerin paylaşılması ve hakların gözetilmesi demokrasinin uygulama alanından bir örnektir. Okulda öğrencilerin yönetime katılabilmeleri, hak ve istemlerini dile getirebilmeleri, özellikle değişik ırktan, ulustan ve dinden öğrencilerin bir arada olduğu ortamlarda karşılıklı saygı, dikkat edilmesi gereken demokrasi kurallarıdır.

Eğitim açısından, çıkarların iç içe geçerek karşılıklı olarak birbirini etkilediği bir toplumsal yaşam türünde ve gelişime ya da yeniden yapılanmaya açık toplumda amaçlı ve sistematik bir eğitim ortaya çıkar. Demokratik bir topluluk, bu açıdan diğer toplulukların ötesine geçer. Demokrasinin eğitime bağlılığı da tartışma götürmeyen bir olgudur. Halkın oyları ile iş başına gelen bir hükümetin, onun iş başına getiren ve kurallarına uyan insanlar eğitilmiş olmadıkça başarılı olabilmesi mümkün değildir. Demokratik bir toplum, dış otorite ilişkisini yadsıdığı için, gönüllü uzlaşma ve çıkar ortaklığı ilkelerini esas almak zorundadır. Bunlarda sadece eğitim aracılığı ile yaratılabilir. Meseleye daha derin bir açıklama getirmek de mümkündür. Demokrasi bir yönetim biçiminden daha fazla şey içerir; esas olarak örgütlenmiş bir yaşam türüdür. Ortak deneyimlerin özgün bir tarzda bir araya getirilmesine dayanır. Ortak çıkarı paylaşan bireylerin sayısının artması, herkesin birbirinin etkinliklerini göz önünde bulundurmaya zorunda oluşu; kendi etkinliklerini buna göre yönlendirmesi, sınıf, ırk ve bölge sınırlarının ortadan kalkmasını gerektirir. Bu sınırlar, insanların etkinliklerinin tam olarak etkileşiminin önünde bir engeldir. Daha çok ve daha çeşitli temaslar, bireyin karşılıklı vermesi gereken uyarıcıları da zenginleştirir; böylelikle bireyin etkinliklerinden varyasyonları destekler. İçinde bulunulan grubun dar çevresinde sığdırılmaya çalışılan etkinliklerde bastırılan yetenekler, serbestçe ifade edilebilir.

2.4. Demokrasiyi Öğrenme Aracı Olarak Eğitim

“Uluğ” (1997) “Eğitim ve Demokrasi” adlı bir makalesinde eğitimin düşünce de açıklığı öngördüğüne değinmiş ve bu nedenle, eğitimde demokrasi ilkelerinden yola çıkılması gerektiğini belirtmiştir¹⁷. Okulun temel görevlerinden birisi, eğitilenin sorunlara farklı açılardan bakabilmesine yardımcı olmak; yani, özgür düşünceli, sorgulama kültürüne sahip bireyleri yetiştirmek üzere uygun program ve yöntemleri işe koşabilmektir. Sonuçta, liberal ya da demokratik eğitim; eğitimde derinlik, nesnellik ve nitelik için uygun ortamları hazırlama temelinde, insan zihninin daha olumlu biçimde gelişebileceği düşüncesine dayanmaktadır.

Demokrasi, insanı sevmek, insan tarafından üretilenlerin değerini bilme, insana saygı, işbirliği, katılım ve benzeri öğeleri kapsar ki, bunlar insan tutumlarıdır; insanı insan yapan tutumlar. Her toplum, kendi siyasal sistemine uygun anlayış ve tutumlara sahip insan yetiştirmek ister. Bu eğitimin de başlıca görevlerindendir. Demokratik sistemlerde eğitim, demokrasiyi ve kavram çerçevesinde somutlanan yaşam biçimini bireye kazandırmayı, onu topluma hazırlamayı amaçlar. Bu eğitimi adı ise demokrasi eğitimidir. Bireyin demokratik yaşama hazırlanmasını öngören eğitimidir, demokrasi eğitimi. Bu da araştıran, soruşturan, tartışan, insanların yetiştirilmesiyle olur.

“Uluğ”a (1997) göre demokrasi eğitimi demokrasi ile yapılır. Tıpkı; sevginin sevgiyle, şiddetin şiddetle başkalarına kazandırılması gibi. Yaşantı, gözlem ve kurallar birbirini tamamlayarak birey için bir eğitim bütünü oluştururlar. Bu bütün içinde demokrasi anlayışı filizlenip gelişir¹⁷. Bu tür eğitimde önemli olan öğelerden birisi, bilgidir. Liberallik ve demokratlık zihin gelişimi ile ilgili olduğuna göre, zihnin gelişmesi de bilgili olmaya bağlıdır. Elbette, burada geçen bilgi, insanın süreç içinde kazandığı ve öğrendiği deneyimleri kapsamak durumundadır. Bu anlamda; düşünme, sorgulama, değerlendirme, yargıda bulunma ve yaratıcılık gibi beceriler bilginin sınırları içine girmektedir. Böylesi bir yaklaşım ise, eğitimde “bilgi merkezlilik” yerine, “öğrenci merkezliliği” koymaktadır. Bunun nedeni, demokrasinin yaşam yoluyla, yaşam içindeki gerçeklik kazanabilen bir nitelikte olmasıdır. Bu yapılmadan, demokrasi eğitimi bir ders konusu gibi görüp öğretme uğraşımına girmenin pratik değeri yoktur.

“Gutman” (1987), özetle demokrasi kurallarının öğrenilmesi temel eğitim düzeyinde sosyal bilgiler ve yurttaşlık eğitimi gibi derslerle gerçekleştirilmeye çalışılırken, öğrenilenlerin kalıcı davranışlara dönüşmesi için uygulamada bunların

toplumsal bir gerçeklik kazanarak bireyin yanına katılmış olması gerektiğini söylemiştir¹⁸. Öyleyse, demokrasinin yaşama geçirilmesinde hem bireye hem de topluma çeşitli görevler düşmektedir. Toplumsal kurumlar içinde aile, okul, din ve ahlak gibi kültürel kurumlar, yasama-yürütme-yargı organları, sendikalar; kısaca, toplum üzerinde etkili olan bütün güçleri buraya katmak gerekir. Bu noktada, çocuk için aile ve okulun tutumunun, demokratik tutumların kazanılmasında belirleyici bir öneme sahip olduğu belirtilmektedir. Demokrasi ailede başlayıp okulda sürmesi gereken bir süreçtir. Bu kurumlarda gerçeklik kazanmadan yapılacak demokrasi eğitiminin etkinliği de sınırlı olacaktır.

Demokrasi eğitimi konusu 1739 sayılı yasada, milli eğitimin temel ilkeleri arasında gösterilmekte ve demokratik bir toplu düzeni için bireyin sahip olası gereken demokrasi bilincinin, sorumluluk duygusunun ve manevi değerlere saygının her türlü eğitim çalışmalarında öğrencilere kazandırılıp öğretileceği hükme bağlanmaktadır¹⁹. Öte yandan, gerek Birleşmiş Milletler ve Avrupa Konseyi, gerekse Avrupa Topluluğu ve AGİK bağlamındaki uluslararası belgelerde de demokrasi konusunda halkın bilinçlendirilmesi ve eğitilmesinin gereği vurgulanırken; bunun araçları içinde eğitim süreçlerinin önemle altı çizilmektedir. Buradan giderek, demokrasi eğitiminde devlete önemli sorumluluklar düştüğü söylenmelidir.

2.5. Eğitimde Kalite Kavramı ve Toplam Kalite Yönetimi (TKY)

2.5.1. Toplam Kalite Yönetimi (TKY)

Günümüzde gelişen uluslararası rekabet, iş ve yönetim anlayışı kurumları mükemmeli aramaya yöneltmiştir. Yeni anlayışın temel esprisi hiçbir şeye olmuş bitmiş gözü ile bakmaması, her şeyi oluş halinde kabul etmesidir. Bu arayışlar sonucunda ulaşılan noktalardan biri de Toplam Kalite Yönetimidir.

“Ersun” (1997), toplam kalite yönetimi örgüt fonksiyonları ve sonuçlar yerine, süreçler üzerinde odaklaşan tüm çalışanların niteliklerinin artırılması ile yönetim kararlarının sağlıklı bilgi ve veri toplanması analizine dayandıran, tüm maddi ve manevi örgüt kaynaklarını bir bütünlük içinde ele alan bir yaklaşım olarak tanımlamıştır²⁰.

Bir kurumda kaliteyi yakalayabilmek için, kurumda çalışan herkesin kaliteyi düşünmesi gerekmektedir. Başarıya götüren şeyin kalite olduğu herkesçe bilinmelidir.

Kalite, ürünün üretiminden sonra kontrolüne dayanmamalıdır. Bir şey üretildikten sonra onda bir takım eksiklikler bulunması ya da araştırılması örgütsel açıdan çok önemli değildir. Önemli olan bir şeyi üretirken hatasız üretmektir. Örgütte bir takım ruhu oluşturulmalıdır. Tüm üyeler, bireysel ve birlikte bu ortak kültürün oluşmasına katkı sağlamalıdır.

Toplam Kalite Yönetimini benimsemiş örgütlerin şu ilkeleri göz önünde bulundurmaları gerekmektedir²¹:

- Örgütün dikkatinin müşterilerin istek ve beklentilerine yöneltilmesi
- Örgütte yapılan tüm işlemlerde kaliteli ürünler sunabilmek için üst yöneticilerin modellik yapması
- Örgüt mensuplarının en iyi hizmeti sunabilmeleri için gerekli eğitim, gelişme ve yenileşme imkânına sahip olması
- Sürekli gelişim ve ilerleme için herkes için sistematik yenileşme süreçleri
- İnsan odaklı yönetim yaklaşımı

Toplam Kalite Yönetimi anlayışı tüm örgütler gibi eğitim kurumlarını da derinden etkilemiştir. Eğitim sistemleri bu anlayışa göre sorgulanmakta, yapı, işleyiş ve bütün eğitim süreci gözden geçirilmektedir.

2.5.2. Eğitimde Kalite Kavramı

Eğitim kurumları da tüm diğer örgütlerde olduğu gibi üretmek zorundadırlar. Ancak eğitimin doğası gereği verimlilik unsurlarını mal üreten örgütler kadar açıklıkta ortaya koymak her zaman mümkün olmamaktadır. Kalite bir unsurun değil çok farklı değişkenlerin etkileşimi sonucu ortaya çıkan bir durumdur. Bundan dolayı, hiçbir kalite unsuru tek başına ele alınamaz. “Chaffee ve Sherr” (1992), eğitimde kalitenin hem tasarımda kalite, hem de süreçte kalite şeklinde incelemenin mümkün olduğunu aktarmış ve tasarımda kalite, kaliteli bir ürün için gerekli unsurlar arasındadır demişlerdir²². Zira kalite ve unsurları bir bütündür. Tasarımda kalite, hem çıktı (örneğin, öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayan akademik bir program) hem de süreç ile (örneğin, müfredat, araç gereç, planlama ve programı etkileyen diğer faktörler) ilgilidir. Çıktıda kalite, istenilen sonuçların başarılması anlamına gelir; örneğin, bütün eczacılık

mezunları, iş yeri açma ruhsatı için yapılan sınavı geçerler. Süreçte kalite, tepeden tırnağa kadar örgütün fonksiyonlarında yer alan bütün basamakların, her bir basamağın örgüte katkısıyla istenilen hedefler doğrultusunda etkili bir şekilde çalışmasıdır.

Eğitim örgütlerinde, daha çok çıktıda (sonuçların değerlendirilmesi) ve tasarımda kaliteye (müfredat tasarımı) dikkat edilmiştir. Süreçteki kaliteyle pek fazla ilgilenilmemiştir. Çıktıda kalitenin vurgulanması, birçok sürecin atlanmasına ve kalitenin oluşmasına olumsuz etki edebilir ve her zaman yeterli değildir. Ürün veya hizmetteki kaliteyi son aşamada kontrol etmek, klasik yönetim anlayışından kalma ve pahalı bir yoldur. Çoğu zaman da hatalı veya eksik üretimle sonuçlanabilir. Bir ürün üretildiğinde veya bir hizmet sunulduğunda, onu geliştirmenin tek yolu, onu daha üstün yapmaktır. Diğer yandan, eğer süreç uygun bir şekilde tasarlanır ve çalıştırılırsa, sonuçta ortaya kalite çıkacaktır.

Eğitimde kalite için girdiler son derece önemli bir göstergedir. Girdiler gerçekten çok önemlidir fakat kaliteyi ortaya koyamazlar veya kaliteyi ölçemezler. Tasarım, süreçler ve çıktı uygun girdileri tanımlamaktadır. Uygun olmayan, yetersiz girdiler sistemi sınırlandırırken; uygun girdiler, sistemi maksimum düzeye çıkarır. Kalite, geliştirme görüşünden hareketle bir örgüte, çeşitli süreçlerin bir araya gelmesidir diyebiliriz. Bir sürecin niçin var olduğunu bilmek, onu geliştirmenin ilk adımıdır²².

Genellikle bir örgütte sürecin amacının ne olduğu unutulur, süreç kendi haline terk edilir. Bir varoluş nedeninin ötesinde bütün süreçler, hizmet sunacağı kişilerin ihtiyaçlarını karşılamak için de vardır. Bir örgüt, her bir sürecin varoluş nedenini, her bir sürecin kime hizmet sunacağını ve müşterilerin istek ve ihtiyaçlarının ne olduğunu belirlemek zorundadır.

2.6. Yaşam Kalitesi ve Okul Yaşam Kalitesi

2.6.1. Yaşam Kalitesi

Yüzyılın ilk yarısında ulusal yaşam kalitesi yaşam düzeyini belirlemede kullanılan bir materyaldi. Yüksek milli gelire sahip ülkeler ve vatandaşları kaliteli yaşam sürer diye varsayıldı. 1960 yılıyla beraber bu düşünce değişti ve 1964 öncesi ABD başkanı “Lyndon B. Johnson”, “kaliteli toplum ne miktar ile kafa yoran değil, ne kadar kaliteli ile kafa yorandır” demiştir²³.

Yaşam kalitesi, çoğunlukla objektif ve sübjektif tanımlamalara sahip olmuştur. Bunların içinde objektif olanlar konaklama biçimleri ve sahip olunan ev biçim, tarzları, maaş durumu ve bordrosu, suç oranı gibi duygu hissiyat içermeyen ama kuşkusuz belirleyici olanlardır. Neyazık ki çoğunlukla kullanılan bu parametreler uzun soluklu belirteçler değildirler. Sübjektif olanları ise iş doyumunu, sağlık ve moral gibi kavram belirteçleri hayatımızda güçlü bir yargılama metodudurlar. Bununla birlikte farklı insanlar aynı durum ve şartlarda farklı reaksiyon verebilirler, sorulan sorulara verilen cevaplar aslında yaşanan değil de yaşanmak istenen yönünde olabilir ya da bu samimi ve özel bilgilerin açığa çıkmasından tedirgin olabilirler. Bütün bunlara bağlı olarak tutarlı cevap vermeyebilirler. Ek olarak yaşam kalitesi kültürel birikimden, eğitim ve deneyimden etkileniyor da olabilir.

Bireysel bakış açısına göre yaşam kalitesi, genel ve sürekli bir iyi olma hali olarak ele alınmakta ve değerlendirilmesi genellikle mutluluk, hoşlanma duygusu ve tatmin yaratan pozitif yaşantılarla bunun tersini ifade eden negatif deneyimler ve duygular üzerinde yoğunlaşmaktadır. Bu deneyimler birey yaşamı açısından anlam ve önem taşıyan aile, arkadaş çevresi, okul, iş, boş zamanlar vb. çerçevesinde değerlendirilmektedir. Buradan da anlaşılabileceği gibi eğitim, genel yaşam kalitesinin önemli boyutlarından biri olarak ele alınmaktadır. Birçok araştırmacı, okulun yaşam kalitesini genel yaşam kalitesinin boyutlarından yararlanarak incelemişlerdir²⁴.

2.6.2. Okul Yaşam Kalitesi

Okullar, çeşitli kültürlerin karşılaştıkları, çatıştıkları, bir arada bulunmaya çalıştıkları yerlerdir. Eğitimi diğer sosyal kurumlardan farklı kılan bu durum, onun kendine has bir kimliği ve göreceli olarak bir özerkliği olmasını sağlamaktadır. Okulun temel sorumluluğu, yeni kuşaklar üzerinde kalıcı etkiler bırakan farklı kültürler arasında bir arabuluculuk etmektir. Bu bağlamda her okul, kendine has özel bir kültür geliştirir. Gelenekler, alışkanlıklar, rutinler, törenler, okulun yönelttiği alışkanlıklar ve bunları koruyup sürdürmeye yönelik çabalar, okulda geliştirilen kültürün temel özellikleridir. Bu özellikler okuldaki grupların (öğretmenler, öğrenciler, yöneticiler) okulun sosyal yaşamıyla ilgili değerlerini, inançlarını ve beklentilerini pekiştirmektedir²⁵.

Aileler, öğretmenler, yöneticiler ve öğrenciler arasında, okulların, öğrencilerin öğrenmelerini maksimum düzeye yükselten ve öğrencilerin mutlu ve güvende

hissettikleri, öğretmenlerinden ve öğrendiklerinden tatmin oldukları yerler olması gerektiği konusunda görüş birliği vardır. Mutlu bir okul ortamı, akademik başarıyı da arttırmaktadır. Okulun etkililiği ile ilgili araştırmalar, okul ortamının akademik başarıya önemli katkılar sağladığını ortaya koymaktadır. Bunlara ek olarak, okullar, öğrencilerin sosyal ve kişisel gelişimlerinden, diğer bir deyişle öğrencinin "bir bütün" olarak gelişiminden sorumludurlar²⁶. 1990'ların ortalarına kadar eğitim, çocukların bilişsel gelişimleri gibi pedagojik boyutlar üzerine yoğunlaşmıştır. Ancak günümüzde eğitimin sosyal amaçlarına yönelik olarak gittikçe artan bir ilgi vardır. Öğrencilerin genel iyi olma hallerinin göstergelerinden biri olarak kabul edilen okul yaşam kalitesi, öğrencilerin okul yaşamına karışmaları ve bu ortamla bütünleşmelerinden kaynaklanan genel bir iyi olma hali olarak ele alınabilir²⁷.

Öğrencilerin uzun yıllarını okulda geçirdikleri göz önüne alındığında okulun yaşam kalitesinin önemi biraz daha belirginleşmektedir. Okul yaşam kalitesi birçok açıdan öğrencilerin gelecekteki sosyal yaşamlarına bir hazırlık olarak da ele alınabilir. Bu nedenle pozitif okul yaşantıları eğitimci ve araştırmacılar tarafından büyük ilgi görmektedir. Örneğin, Avustralya ulusal eğitim amaçlarında, okulun yaşam kalitesinin önemi vurgulanarak "destekleyici ve eğitici bir ortam sağlayarak okullar, öğrencilerin kendine değer veren, öğrenmeye karşı duyarlı ve geleceğe iyimser bakan bireyler olarak yetişmelerine katkıda bulunmaktadır" denilmektedir²⁸.

2.7. Türkiye’ de Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları (BESYO)

Cumhuriyetin kuruluşundan günümüze kadarki süreçte beden eğitimi öğretmenini yetiştiren kurumlarında zamanla değiştirilen öğretim programlarında da bu temel alandaki dersler farklı ders sayılarıyla, farklı saat sayılarıyla veya farklı kredilerle yer almıştır.

Cumhuriyetin kurulduktan sonra ilk beden eğitimi öğretmenini yetiştirme çabaları 1926 yılına rastlamıştır. 1926 yılında Selim Sırrı Tarcan tarafından İstanbul Çapa’da, beden eğitimi öğretmenini yetiştirmek üzere dokuz ay süreli kurslar düzenlenmiştir. Bu kurslar dört dönem sürmüştür²⁹.

1933 yılında ise Ankara’da Gazi Eğitim Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü bünyesinde Beden Eğitimi Bölümü açılmıştır. 1936 yılında Beden Eğitimi Bölümü’nün öğretim süresi iki yıla indirilmiştir. Fakat bazı dersler ilave edilmiştir. 1941 yılında ise

Beden Eğitimi Bölümü'nün öğretim süresi tekrar üç yıla çıkartılmıştır. Ayrıca genel kültür ders sayısının artırıldığı ve ilk defa öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin (Pedagoji ve Psikoloji) yer aldığı görülmüştür. Bu tarihten itibaren sırasıyla 1957 yılında bir değişiklik daha yapılarak genel kültür ve öğretmenlik meslek bilgisi ders sayısının biraz daha arttığı görülmüştür³⁰.

Yıllar içerisindeki süreçlerde 1967 yılındaki değişimlerle ders sayıları artırılmış ve 1978 yılında eğitim süresi 4 yıla çıkartılmıştır. Bu süre zarfında öğretim programında alan derslerinin sayıca çoğunlukta olduğu, genel kültür derslerine geniş bir şekilde yer verildiği ve öğretmenlik meslek derslerinin ise daha özelleşmiş olduğu görülmüştür.

Eğitim Enstitülerinin yanında 1974 yılında ülke sporunun kalkınmasını hedef alan farklı amaçla 3 yerde spor akademileri kurulmuştur. Spor akademisinde ilk iki yıl (dört yarıyıl) ortak olan dersler 51 çeşittir. Temel spor branşları her dört yarıyıl da bütün öğrencilere okutulmuştur. Temel eğitimde derslerin, %69'unu (38 saat) alan bilgisi dersleri, %13,5'ini (7,5 saat) öğretmenlik meslek dersleri ve %17,5'ini (9,5 saat) genel kültür dersleri oluşturmuştur. Daha sonraki iki yılda (son dört yarıyıl) öğrenciler dört farklı uzmanlık alanlarından birini seçmiştir. Bu uzmanlık alanlarındaki dersler, alanlara göre farklılaşmıştır. Örneğin beden eğitimi ve spor bölümünü seçen öğrenciler son dört yarıyıl 21 değişik ders görmüşlerdir. Bu derslerin %66,5'ini (35 saat) alan bilgisi dersleri, %18,5'ini (9,5 saat) öğretmenlik meslek dersleri ve %15'ini (8 saat) genel kültür dersleri oluşturmuştur. Ayrıca öğrenciler bir spor dersinden uzmanlık ve başka bir spor dersinden de yardımcı uzmanlık almışlardır²⁹.

1981 yılında çıkarılan Yükseköğretim Kanunu ve bunu tamamlayan Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Türk yükseköğretim sisteminde kapsamlı düzenlemelere gidilmiştir. Bu yeni düzenleme ile Spor Akademileri ile Eğitim Enstitülerin Beden Eğitimi ve Spor Bölümleri'ni birleştirerek; üniversitelerin Eğitim Fakülteleri'ne bağlı dört yıllık (sekiz yarıyıl) "Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği" bölümlerine dönüşmeleri sağlanmıştır³¹.

1992 yılından sonra Kanun Hükmünde Kararname ile rektörlüklere bağlı birçok Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu (BESYO) açılmaya başlanmıştır. Hemen hemen bütün üniversitelerde Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulları çok hızlı bir şekilde açılmıştır. Bununla beraber çeşitli branşlarda uzman yetiştirici eğitimi yapan Antrenörlük Eğitimi Bölümleri, spor sektörüne sporun içinden gelerek yetişmiş uzman

eleman kazandırmak amacı ile Spor Yöneticiliği Bölümleri ve çok geniş bir aktivite yelpazesinde uzman sağlamak amacı ile Rekreasyon Bölümleri BESYO'lar içinde yapılandırılmıştır. Ancak BESYO'ların plansız ve programsız açılmaları nedeniyle birçok yüksek okulda nitelik ve nicelik yönünden yetersizlikler görülmeye başlanmıştır. 1997 yılına gelindiğinde BESYO'lara, Eğitim Fakültelerine ve Fen Edebiyat Fakültelerine bağlı beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinin sayısı 40'a ulaşmıştır³².

Öğretmen yetiştirme işlevinin üniversitelere devredilmesinin ardından geçen yaklaşık 15 yıl sonra, Yükseköğretim Kurulu öğretmen yetiştirme konusunda kapsamlı bir düzenleme gerçekleştirmiştir. Bu düzenleme ile öğretmen yetiştirme modeli, öğretmen yetiştiren kurumların öğretim süreleri, bölümleri, program adları ve bağlantıları, programları, MEB ile işbirliği, eğitim-istihdam uyumu, Fen-Edebiyat Fakültesi/ Eğitim Fakültesi ilişkileri vb. boyutlarda değişiklik ve yenilikler ortaya konmuştur.

Bu sebeple Yükseköğretim Kurulu, üniversitelere göndermiş olduğu talimatla, Eğitim Fakülteleriyle ilgili çalışmalarının sonuçlandırıldığını ve Yükseköğretim Kurulu Yürütme Kurulunun kararıyla kabul edildiğini bildirmiş ve uygulamaların bu doğrultuda yürütülmesini talep etmiştir. Yazı ekinde; uygulama ilkeleri, bölüm, anabilim dalı ve program adları, şema ve tezsiz yüksek lisans programına ilişkin yazılar gönderilmiştir.

Değiştirilen program beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinde 2006 yılına kadar uygulanmıştır. Bu uygulama boyunca bu öğretim programı hakkında çeşitli araştırmalar ve incelemeler yapılmıştır.

2.8. Okul Yaşam Kalitesi ile İlgili Çalışmalar

Okul yaşam kalitesini; öğrencilerin okulla tatmin olmaları, sınıf işlerine bağlılık ve öğretmenlere olan tepkiler olarak tanımlayan “Schmidt ve Lunenburg” (1989), yaptıkları çalışmada ilkokul ve ortaokul öğretmeninden oluşan toplam 239 öğretmene ulaşarak öğrenci kontrol yaklaşımı, öğrenci kontrol davranışı ve okul yaşam kalitesi arasındaki ilişkiyi araştırmışlardır³³. Elde edilen bulguların sonuçlarına göre; şehir okullarının öğrenci kontrol yaklaşımı ve kontrol davranışları konularında şehir dışı ve kırsal alanlardan daha gözetimci olduğu bulunmuştur. Ayrıca öğrencilerin şehirlerde

okul yaşam kalitesini algılarının şehir dışı ve kırsal alanlara göre daha negatif olduğu bulunmuştur.

“Okul Yaşam Kalitesi ve Öğrenci Kontrol Yaklaşımları Arasındaki İlişki” adlı çalışmada “Schmidt” (1992), 250 öğretmen ve 5000 öğrenciye ulaşmış ve araştırma sonucunda öğretmenlerin insancıl öğrenci kontrol yaklaşımları ile öğrencilerin okul yaşam kalitesi ile ilgili görüşleri, öğrencilerin okul ile yüksek oranda tatmin olmaları, öğrencilerin sınıf işlerine pozitif bağlılık göstermeleri ve öğretmen-öğrenci ilişkisinin sonuçları arasında ters ilişki olduğu saptanmıştır³⁴.

Öğrencilerin okul yaşam kalitesi, genel mutluluk ve memnuniyet ve öğrencilerin pozitif ve negatif deneyimleri bakış açısından okul etkinlik tiplerini tanımlayan “Linnakyla” (1995) 50 okulda uygulama yaptığı araştırmasının sonucunda elde edilen bulgulara göre; Finlandiya’ da, okula karşı memnuniyetsizliğin büyük boyutta olduğu tespit edilmiştir³⁵.

“Mok ve Flynn” (1997) tarafından yapılan “Okul Yaşam Kalitesine Okul Büyüklüğünün Etkisi” adlı çalışmada “Okulun büyüklüğü öğrencilerin okul yaşam kalitesi görüşleri üzerinde etkili midir?” sorusuna cevap aranmıştır. 4949 öğrencinin katıldığı araştırmanın verileri okul yaşam kalitesi ölçeğinin uygulanması ve görüşme yoluyla toplanmıştır. Analizler sonucunda öğrenci cinsiyeti, anne-baba eğitim düzeyi ve okulun karma olup olmaması ile okul yaşam kalitesi algısı arasında ilişki bulunurken, okulun büyüklüğü ve okul yaşam kalitesi arasında ilişki olmadığı saptanmıştır³⁶.

“Pang” (1998), Hong Kong’ da bulunan beş ortaokuldaki toplam 2460 öğrencinin okul yaşam kalitesi ile ilgili görüşlerini incelediği araştırmasında öğrencilerin memnuniyet duygusu ile okul yaşam kalitesi görüşleri arasında direkt bir ilişki olduğunu belirlemiştir. Fırsat duygusu ise genel memnuniyet ve olumsuz bir etkiye sahip değildir³⁷.

“Perry” (2000) öğrencilerin yaşam doyumlarına okul yaşam kalitesinin etkisini incelediği çalışmada 1500 öğrenciye Williams ve Batten’in olumlu etki, olumsuz etki, öğretmenle iletişim, statü, kimlik, olanaklar ve başarı olmak üzere 7 alt boyuttan oluşan 40 maddelik ölçeğini uygulamıştır. Araştırmanın sonucunda okul yaşam kalitesinin yaşam doyumu üzerinde etkili olduğu görülmüştür³⁸.

“Leonard at all.” (2000) “Okul Yaşamının Kalitesi ve İlkokullarda Yabancılaşma” isimli çalışmalarında öğrencilerin bulunduğu okulun çevresinin, stres

düzeylerinin ve yabancılaşma derecesinin okul yaşam kalitesi algılarını nasıl etkilediğini araştırmışlardır. Bu araştırmadaki veriler Okul Yaşamının Kalitesi Ölçeğini kullanarak 5. ve 6. sınıfta okuyan 19 sınıftaki 254 öğrenciden toplanarak elde edilmiştir. Verilerin analizi sonucunda öğrencilerin okulu mutsuz olunan ve davet edilmeden insanların gelmek zorunda oldukları bir yer olarak algıladıkları belirlenmiştir³⁹.

“Karatzias at all.” (2001) farklı kültürdeki Yunan ve İskoç öğrencilerinin yer aldığı araştırmasında 4. 5. ve 6. sınıfta okuyan 359 öğrenciden Okul Yaşam Kalitesi Ölçeği, Öğrenci Stres Envanteri, Genel İyi Olma Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Olumlu ve Olumsuz Duygular Listesi kullanılarak veriler toplanmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre İskoç öğrencilerinin Yunan öğrencilerine göre okul doyumunun (okul yaşam kalitesi) daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Hem Yunan hem de İskoç öğrencilerinin okul yaşam kalitesi ile okulun olumlu etkileri arasında yüksek, okulun olumsuz etkileri ve okul stresi arasında ise düşük bir ilişki olduğu saptanmıştır²⁷.

“Leonard” (2002), ilköğretim okullarındaki yaşam kalitesini incelediği araştırmasında 16 öğretmenden ve 5. ve 6. sınıfta olan 448 öğrenciden Ainley ve Bourke tarafından geliştirilen Okul Yaşam Kalitesi Ölçeği kullanarak veriler toplamıştır. Araştırmada kişisel özellikler, aile yapısı, öğretmen özellikleri, okul iklimi, okul devamsızlığı gibi birçok değişkenin okul yaşam kalitesi üzerindeki etkisi ve öğrencilerin okul devamsızlığı ile okullarının yaşam kalitesi arasındaki ilişki incelenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre okul yaşam kalitesini yüksek algılayan öğrencilerin diğerlerine oranla daha az devamsızlık yaptıkları, okula karşı olumsuz duygular içinde olan öğrencilerin de daha çok devamsızlık yaptıkları belirlenmiştir⁴⁰.

“Doğanay ve Sarı” (2004) tarafından yapılan araştırmada Çukurova Üniversitesi’ndeki öğrencilerin yaşam kalitesine ilişkin algılarının demokratik yaşam kültürü çerçevesinde değerlendirmesi yapılmıştır². Tarama modelinde betimsel veri toplanarak gerçekleştirilen bu araştırma Çukurova Üniversitesi’nden 3. ve 4. sınıflardan seçkisiz olarak belirlenen birer şubede okuyan ve araştırmaya katılmaya gönüllü olan öğrencilerden oluşmuştur. Veri toplama aracı olarak araştırmacıların kendileri tarafından geliştirilen Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği (ÜYKÖ) kullanılmış, görüşme formları, kişisel bilgiler formu ve yapılandırılmamış gözlemler aracılığıyla da veri toplanmıştır.

Öğrenciler, üniversite yaşam kalitesine ilişkin yedi boyuttan en çok kimlik (3.44) ve sosyal olanaklar (3.31) boyutlarını olumlu bulduklarını, sınıf ortamı (2.44) ve kararlara katılım (2.53) boyutlarını ise, en olumsuz boyutlar olarak algıladıklarını belirtmişlerdir. Öğrenciler, Çukurova Üniversitesi'nde oluşan genel yaşam kalitesini, 5'li bir derecelendirme ölçeğinde 2.89 düzeyinde değerlendirmişlerdir. Görüşme sonuçlarından elde edilen bulgular, genelde bu sonucu desteklemekle birlikte, demokratik yaşam açısından en düşük boyutun kararlara katılma olduğunu belirtmişlerdir.

Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeğinden alınan toplam puanlar fakülteler bazında incelendiğinde, eğitim (3.10), ziraat (3.00) ve fen – edebiyat (3.08) fakültesi öğrencilerinin, diğer fakülte öğrencilerine göre üniversite yaşam kalitesini daha olumlu buldukları görülmüştür. En düşük ortalamalar ise tıp (2.65) ve mimarlık – mühendislik (2.69) fakültesi öğrencilerine aittir. Genelde kimlik ve sosyal olanaklar boyutlarında tüm fakültelerin puanları yüksektir. Bununla birlikte dış hekimliği ve eğitim fakültesi öğrencilerinin gelecek boyutuna; fen – edebiyat, ziraat, ilahiyat, dış hekimliği ve mimarlık – mühendislik fakültesi öğrencilerinin ise öğrenci – öğrenci iletişimi boyutuna ilişkin algılarının diğer fakültelerdekinden yüksek olduğu görülmektedir. Öğretim elemanı – öğrenci iletişimi ve kararlara katılım boyutlarında tüm fakültelerde ortalamaların düşük olduğu gözlenmiştir.

Öğrencilerin üniversite yaşam kalitesine ilişkin algıları genel olarak derlendirildiğinde, beşli derecelendirme ölçeği üzerinden ortalamanın 2.89 olduğu görülmüştür.

“Sarı” (2007) tarafından yapılan bir diğer araştırmada Adana ilköğretim okullarının okul yaşam kalitesi düzeylerinin belirlenmesi kalitesi düzeyi düşük ve yüksek olan iki okulda temel demokratik il merkez ilçelerindeki ve okul yaşam değerlerden olan eşitlik, insan onuruna saygı ve çevreye saygı değerlerinin kazanılması sürecinde örtük programın işlevi ayrıntılı bir şekilde irdelenmiştir²⁴. Nicel ve nitel araştırma desenlerinin bir arada kullanıldığı bu araştırmada veriler 17 ilköğretim okulundan 2254 öğrenci ve 428 öğretmenden “Okul Yaşam Kalitesi Ölçeği” (OYKÖ), “Demokratik Değerlere Bağlılık Ölçeği” (DDBÖ), görüşme formları, kişisel bilgiler formu ve yapılandırılmamış gözlemler aracılığıyla toplanmıştır.

OYKÖ' den elde edilen bulgulara göre, Adana ili merkez ilçelerindeki ilköğretim okullarında okul yaşam kalitesi düzeyi hem toplam puanlar hem de alt boyutlar bazında ortalamanın üzerindedir ve öğrenciler, öğretmenlerine göre okullarındaki yaşam kalitesini daha olumlu algılamaktadır. Okulların yaşam kalitesi (OYK) sosyo-ekonomik düzey bakımından karşılaştırıldığında ise, öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre en düşük okul yaşam kalitesi ortalaması, alt sosyo-ekonomik düzeydeki okullara aittir. Gözlem ve görüşme bulgularına göre, yüksek OYK'sine sahip okulda sınıfında gözlem yapılan öğretmen, düşük OYK düzeyine sahip okuldaki öğretmene göre eşitlik ve insan onuruna saygı değerine uygun davranışları daha çok sergilemektedir. Buna paralel olarak, OYK düzeyi yüksek olan okuldaki öğrencilerin eşitlik ve insan onuruna saygı değerlerine, OYK düzeyi düşük olan okuldaki akranlarından daha yüksek düzeyde sahip oldukları belirlenmiştir. Bunların yanı sıra, iki okuldaki öğretmen – öğrenci iletişimi, kural belirleme süreci ve kuralların yaptırımları, okulda düzenlenen sosyal etkinlikler, okul – aile işbirliği ve öğrencilerin aile ortamının niteliği bakımından da okul yaşam kalitesi düzeyi yüksek olan okuldaki 47 örtük programın, düşük yaşam kalitesine sahip okula göre daha olumlu özellikler gösterdiği belirlenmiştir.

3. GEREÇ VE YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, araştırmada kullanılan veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizinde kullanılan istatistiksel teknikler ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerin okudukları üniversitedeki yaşam kalitesine ilişkin algılarını belirlemeye yönelik olarak nicel araştırma desenlerinden tarama modelinde betimsel bir çalışmadır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2009 – 2010 öğretim yılında Türkiye’ deki Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarına kayıtlı olan öğrenciler oluşturmaktadır. Türkiye’ deki Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin tamamına ulaşmanın zaman ve ekonomik olanaklar açısından mümkün olmaması nedeniyle tabakalı örneklem alma yolu ile Türkiye’nin yedi coğrafi bölgesi temel alınmış ve her bölgeden bir üniversitenin Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokul öğrencileri çalışmaya dâhil edilmiştir. Bu belirlenen yüksekokullardan gönüllülük esasına dayalı olarak seçilen 1397 öğrenci araştırmanın örneklemini oluşturmaktadırlar.

Araştırma için seçilen üniversiteler ve öğrenciler hakkındaki genel bilgiler Tablo 1’ de yer almaktadır.

Tablo1. Araştırmaya Katılan Öğrenciler Hakkında Genel Bilgiler

Üniversiteler	Öğrenci sayıları N	Yaş		Cinsiyet			
		$\bar{X}$	Ss	Erkek		Kız	
				N	%	N	%
Çukurova Üniversitesi	241	22,94	2,79	131	54,4	110	45,6
Gaziantep Üniversitesi	88	21,43	2,17	35	39,8	53	60,2
İnönü Üniversitesi	158	22,60	3,38	96	60,8	62	39,2
Adnan Menderes Üniversitesi	178	21,51	1,91	105	59	73	41
Ankara Üniversitesi	109	22,97	2,14	67	61,5	42	38,5
Karadeniz Teknik Üniversitesi	187	22,52	2,03	109	56,2	78	43,8
Kocaeli Üniversitesi	436	22,29	1,89	245	56,2	191	43,8
Toplam	1397	22,37	2,38	788	56,4	609	43,6

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmadaki veriler, “Doğanay ve Sarı” tarafından 2004 yılında geliştirilmiş olan “Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği” (ÜYKÖ) kullanılarak toplanmıştır. ÜYKÖ 7 faktörde toplanan 33 maddeden oluşan bir ölçektir. Ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı toplam puan için 0,87 olarak bulunmuştur.

Ölçeğin boyutları;

Ölçekte yer alan 31, 30, 24, 25, 18 ve 33.maddeler, öğrencilerin öğretim elemanlarıyla iletişimlerinin düzey ve niteliğini irdeleyen ifadeler olduklarından bu boyut “Öğretim Elemanı – Öğrenci İletişimi” şeklinde adlandırılmıştır. Bu boyutun Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı 0,72 olarak bulunmuştur.

Öğrencilerin üniversitedeki örgütsel kimliklerine ilişkin ve bu üniversitenin öğrencisi olmaktan duydukları genel memnuniyetin düzeyi ile ilgili algılarını ifade eden 17, 6, 12, 8 ve 23. maddelerin toplandığı 2. alt boyut “Kimlik” olarak adlandırılmıştır. Bu boyutun Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı 0,75 olarak bulunmuştur.

Üniversitedeki sinema, tiyatro, konser, spor ve hobilerle ilgili sosyo-kültürel olanaklara ilişkin 20, 7, 2, 14 ve 29. maddelerin yer aldığı boyut “Sosyal olanaklar” olarak adlandırılmıştır. Bu boyutun Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı 0,64 olarak bulunmuştur.

Üniversitede çeşitli düzeylerde kararlar alınırken öğrencilerin bu karar verme süreçlerine ne ölçüde katıldıklarını irdeleyen 4, 27, 32, 22, 11 ve 16. maddelerin toplandığı 4. alt boyut ise “Kararlara Katılım” şeklinde adlandırılmıştır. Bu boyutun Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı 0,52 olarak bulunmuştur.

Öğrencilerin diğer öğrencilerle iletişimlerinin niteliğini belirlemeyi hedefleyen 10, 5, 26 ve 19. maddelerin yer aldığı boyuta “Öğrenci – Öğrenci İletişimi” adı verilmiştir. Bu boyutun Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı 0,65 olarak bulunmuştur.

1, 13 ve 28. maddeler öğrencilerin üniversiteleriyle ilgili geleceğe yönelik düşüncelerini içerdiğinden bu boyut “Gelecek” olarak adlandırılmıştır. Bu boyutun Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı 0,76 olarak bulunmuştur.

Sınıf ortamının çeşitli yönlerine işaret eden 3, 15, 21 ve 9. maddelerinin yer aldığı boyuta ise “Sınıf Ortamı” adı verilmiştir. Bu boyutun Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı 0,56 olarak bulunmuştur.

Aynı zamanda ölçeğin uygulandığı her Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu’ndan bir öğretim elemanı ile de öğretim elemanlarının üniversitedeki demokratik yaşam kültürü hakkındaki görüşlerini belirlemeye yönelik görüşme formları kullanılmıştır.

3.4. Araştırmanın Soruları

Türkiye’nin dört bir yanında ki üniversitelerde oluşan üniversite yaşam kalitesi, bu yaşamın aktif katılımcıları olan Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencileri tarafından nasıl algılanmaktadır sorusu araştırmada yanıtlanmaya çalışılan temel soruyu oluşturmaktadır.

Araştırmanın alt soruları da şu şeklide belirlenmiştir;

- Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarının üniversite yaşam kalitesi algılamaları ne düzeydedir?
- Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarındaki öğrencilerin üniversite yaşam kalitesine ilişkin algılarında cinsiyete göre anlamlı bir farklılık var mıdır?

- Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarındaki öğrencilerin bölümlere göre üniversite yaşam kalitesine ilişkin algılarında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- Her bir Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunun kendi bölümleri arasındaki üniversite yaşam kalitesi algılarında anlamlı farklılık var mıdır?

3.5. Verilerin Analizi

Verilerin istatistiksel analizinde SPSS 17,0 paket programı kullanılmıştır. Kategorik ölçümler sayı ve yüzde olarak, sürekli ölçümlerse ortalama, ortanca ve minimum – maksimum olarak özetlenmiştir. Normal dağılım göstermeyen ikiden fazla grup arasında genel karşılaştırmada Kruskal Wallis testi kullanılmış, anlamlı farklar arasındaki ilişkiyi incelemek için Maan Whitney U testi kullanılmıştır. Tüm testlerde istatistiksel önem düzeyi 0.05 olarak alınmıştır.

Verilerin analizinin daha kolay takip edilebilmesi için her boyutun toplam puanı, boyuttaki soru sayısına bölünerek 1 ile 5 arası standart bir puanlar elde edilmiştir.

4. BULGULAR

Bu bölümde örnekleme alınan beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin üniversite yaşam kalitesi algılarına ilişkin verilerden elde edilen bulgular yer almaktadır.

4.1. Öğrencilerin Üniversitenin Yaşam Kalitesine İlişkin Algıları

Araştırmaya katılan bütün öğrencilerinin üniversitedeki yaşam kalitesine ilişkin olarak, ÜYKÖ'nün alt boyutları olan öğretim elemanı-öğrenci iletişimi, kimlik, sosyal olanaklar, kararlara katılım, öğrenci-öğrenci iletişimi, gelecek ve sınıf ortamı hakkındaki görüşlerinin aritmetik ortalama ve ortanca değerleri Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin Üniversitenin Yaşam Kalitesine İlişkin Algıları

Boyutlar	$\bar{X}$	Ortanca (min – max)
1. Öğretim Elemanı-Öğrenci İletişimi	3.04	3.00 (1.33 – 4.83)
2. Kimlik	2.57	2.60 (1.00 – 5.00)
3. Sosyal Olanaklar	3.12	3.20 (1.20 – 4.80)
4. Kararlara Katılım	3.08	3.16 (1.50 – 5.00)
5. Öğrenci-Öğrenci İletişimi	3.09	3.00 (1.00 – 5.00)
6. Gelecek	3.12	3.00 (1.00 – 5.00)
7. Sınıf Ortamı	3.28	3.25 (1.50 – 5.00)

Tablo 2.'de bütün öğrencilerin alt boyutlara ilişkin algıları incelendiğinde en yüksek ortalamanın ($\bar{X}=3.28$) “Sınıf Ortamı” boyutunda olduğu, en düşük ortalamanın ($\bar{X}=2.57$) ise “Kimlik” boyutunda olduğu görülmüştür. “Gelecek” ve “Sosyal Olanaklar” boyutlarında aynı ortalama ($\bar{X}=3.12$) gözlemlenirken, “Öğrenci-Öğrenci İletişimi” ($\bar{X}=3.09$) boyutu ile “Kararlara Katılım” ($\bar{X}=3.08$) boyutunun birbirlerine yakın ortalama izlediği görülmüştür. “Öğretim Elemanı Öğrenci İletişimi” boyutunda ise ($\bar{X}=3.04$) ortalama elde edilmiştir.

4.2. Öğrencilerin Üniversite Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Cinsiyete Göre Dağılımlarına İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan bütün öğrencilerin ölçeğin boyutlarına göre cinsiyete dayalı olarak elde edilen bulgular ve Mann Whitney U Testi ile elde edilen ikili karşılaştırma “p” değerleri Tablo 3’ de gösterilmiştir.

Tablo 3. Öğrencilerin Üniversite Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Cinsiyete Göre Dağılımları

Boyutlar	Cinsiyet	N	Sıra Ort.	p
Öğretim Elemanı Öğrenci İletişimi	Erkek	788	691,66	0,44
	Kız	609	708,49	
Kimlik	Erkek	788	706,27	0,44
	Kız	609	689,59	
Sosyal Olanaklar	Erkek	788	696,81	0,82
	Kız	609	701,83	
Kararlara Katılım	Erkek	788	700,47	0,88
	Kız	609	697,10	
Öğrenci - Öğrenci İletişimi	Erkek	788	685,69	0,16
	Kız	609	716,22	
Gelecek	Erkek	788	704,12	0,59
	Kız	609	692,38	
Sınıf Ortamı	Erkek	788	695,77	0,73
	Kız	609	703,19	

Tablo 3. incelendiğinde araştırmaya katılan bütün öğrencilerin Üniversite Yaşam Kalitesine ilişkin ölçeğin alt boyutlarına göre yapılan değerlendirmede cinsiyete dayalı olarak istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık ($p>0,05$) göstermedikleri tespit edilmiştir.

4.3.1. Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeğinden Elde Edilen Toplam Puanların Üniversitelere Göre Dağılımlarına İlişkin Bulgular

Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeğinden elde edilen toplam puanlara göre BESYO öğrencilerinin dâhil oldukları üniversiteler çerçevesindeki dağılımları ve birbirleri ile karşılaştırılmaları için uygulanan Kruskal Wallis testi sonucu elde edilen istatistiksel açıdan anlamlılık “p” değerleri Tablo 4’de gösterilmiştir.

Tablo 4. Elde Edilen Toplam Puanların Üniversitelere Göre Dağılımları

Üniversiteler	N	$\bar{X}$	Ortanca (min – max)	p
Çukurova	241	2,98	2,96 (2,39 – 3,88)	0,00*
Gaziantep	88	3,16	3,16 (2,42 – 3,82)	
İnönü	158	3,06	3,12 (2,24 – 4,09)	
Adnan Menderes	178	3,09	3,12 (2,24 – 4,09)	
Ankara	109	3,00	3,00 (2,58 – 3,61)	
Karadeniz Teknik	187	3,06	3,06 (2,39 – 3,73)	
Kocaeli	436	3,00	3,00 (2,18 – 4,30)	

* $p<0,05$

Toplam puanlar göz önünde bulundurularak BESYO öğrencilerinin dâhil oldukları üniversiteler çerçevesinde yapılan incelemede Çukurova Üniversitesi BESYO öğrencilerinin diğer üniversiteler arasında en düşük ($\bar{X}=2,98$) ortalamaya sahip oldukları, Gaziantep Üniversitesi BESYO öğrencilerinin ise en yüksek ($\bar{X}=3,16$) ortalamaya sahip oldukları tespit edilmiştir. Adnan Menderes Üniversitesi BESYO

öğrencilerinin ise en yüksek ikinci ortalamaya ($\bar{X}=3,09$) sahip olduğu gözlemlenirken, İnönü Üniversitesi ve Karadeniz Teknik Üniversitesi BESYO öğrencilerinin ($\bar{X}=3,06$) ile eşit ortalamaya, Kocaeli ve Ankara Üniversiteleri BESYO öğrencilerinin de ($\bar{X}=3,00$) ile eşit ortalamaya sahip oldukları görülmüştür.

Üniversiteler arası çoklu karşılaştırma testinden elde edilen anlamlılık puanına göre BESYO'lar arasında istatistiksel açıdan anlamlı ($p<0,05$) farklılık olduğu tespit edilmiştir.

4.3.2. Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeğinden Elde Edilen Toplam Puanların Üniversitelere Göre İkili Karşılaştırma Dağılımlarına İlişkin Bulgular

Elde edilen toplam puanlara göre üniversiteler çerçevesinde yapılan değerlendirmede Tablo 4.'de görüldüğü gibi ikili karşılaştırma değerlerine bakıldığında BESYO'lar arasında anlamlı fark olduğu tespit edilmiş ve bu farkın nedenini anlamak için her üniversite arasında yapılan ikili karşılaştırma testi sonuçları Tablo 5.'de sunulmuştur.

Tablo 5. Elde Edilen Toplam Puanlara Göre Üniversitelerin İkili Karşılaştırmaları

Üniversiteler	N	Sıra Ortalaması	p	Üniversiteler	N	Sıra Ortalaması	p
Çukurova	241	148,87	0,00*	İnönü	158	157,85	0,06
Gaziantep	88	209,19		Adnan Menderes	178	177,95	
Çukurova	241	188,16	0,01*	İnönü	158	139,18	0,18
İnönü	158	218,06		Ankara	109	126,49	
Çukurova	241	188,53	0,00*	İnönü	158	169,82	0,57
Adnan Menderes	178	239,07		Karadeniz Teknik	187	175,69	
Çukurova	241	171,96	0,33	İnönü	158	321,28	0,04*
Ankara	109	183,32		Kocaeli	436	288,88	
Çukurova	241	198,34	0,00*	Adnan Menderes	178	156,37	0,00*
Karadeniz Teknik	187	235,33		Ankara	109	123,79	
Çukurova	241	329,72	0,36	Adnan Menderes	178	190,53	0,18
Kocaeli	436	344,13		Karadeniz Teknik	187	175,74	
Gaziantep	88	142,19	0,00*	Adnan Menderes	178	356,56	0,00*
İnönü	158	113,09		Kocaeli	436	287,47	
Gaziantep	88	143,11	0,15	Ankara	109	135,89	0,05*
Adnan Menderes	178	128,75		Karadeniz Teknik	187	155,85	
Gaziantep	88	118,01	0,00*	Ankara	109	278,17	0,70
Ankara	109	83,65		Kocaeli	436	271,71	
Gaziantep	88	156,76	0,01*	Karadeniz Teknik	187	343,04	0,01*
Karadeniz Teknik	187	129,17		Kocaeli	436	298,69	
Gaziantep	88	336,85	0,00*				
Kocaeli	436	247,49					

*p≤0,05

Tablo 5.'de görüldüğü gibi her üniversite BESYO'ları arasında yapılan ikili karşılaştırmalara göre Çukurova – Gaziantep, Çukurova – İnönü, Çukurova Adnan Menderes, Çukurova – Ankara, Çukurova - Karadeniz Teknik Üniversiteleri arasında Çukurova Üniversitesi aleyhine, Gaziantep – İnönü, Gaziantep – Ankara, Gaziantep – Karadeniz Teknik, Gaziantep – Kocaeli Üniversiteleri arasında Gaziantep Üniversitesi lehine, İnönü – Kocaeli Üniversiteleri arasında İnönü Üniversitesi lehine, Adnan Menderes – Ankara, Adnan Menderes – Kocaeli Üniversiteleri arasında Adnan Menderes Üniversitesi lehine, Karadeniz Teknik – Kocaeli ve Karadeniz Teknik - Ankara Üniversiteleri arasında Karadeniz Teknik Üniversitesi lehine öğrencilerinin yaşam kalitesi algıları arasında istatistiksel açıdan anlamlı ($p \leq 0,05$) farklılıklara rastlanmıştır.

Çukurova – Ankara, Çukurova – Kocaeli, Gaziantep – Adnan Menderes, İnönü – Adnan Menderes, İnönü – Ankara, İnönü – Karadeniz Teknik, Adnan Menderes – Karadeniz Teknik ve Ankara – Kocaeli Üniversiteleri BESYO öğrencilerinin yaşam kalitesi algıları arasında ise istatistiksel açıdan anlamlı farklılık ($p > 0,05$) bulunamamıştır.

4.4.1. ÜYKÖ Boyutlarına Göre Öğrencilerin Üniversiteler Çerçevesinde Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Dağılımlarına Ait Bulgular

Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin üniversitedeki yaşam kalitesine yönelik algılarının ÜYKÖ alt boyutları çerçevesindeki aritmetik ortalama, ortanca, min-max dağılımları ve istatistiksel açıdan anlamlı farklılık “p” değerleri Tablo 6’de gösterilmiştir.

Tablo 6. Öğrencilerin Üniversitedeki Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının ÜYKÖ Boyutlarına Göre Üniversiteler Çerçevesinde Dağılımları

Üniversiteler		Çukurova Üniversitesi	Gaziantep Üniversitesi	İnönü Üniversitesi	Adnan Menderes Üniversitesi	Ankara Üniversitesi	Karadeniz Teknik Üniversitesi	Kocaeli Üniversitesi	p
Boyutlar	N	241	88	158	178	109	187	436	
Öğr. Elm.- Öğrenci İletişimi	$\bar{X}$	3.15	2.82	3.25	2.76	3.06	3.36	2.92	0.00*
	Ortanca (min – max)	3.16 (1.67 – 4.50)	2.75 (1.67 – 4.67)	3.33 (1.83 – 4.33)	2.66 (1.33 – 4.33)	3.00 (1.67 – 4.50)	3.50 (1.83 – 4.67)	3.00 (1.33 – 4.83)	
Kimlik	$\bar{X}$	2.15	3.15	2.26	3.60	2.17	2.47	2.52	0.00*
	Ortanca (min – max)	2.00 (1.00 – 4.60)	3.20 (1.00 – 5.00)	2.20 (1.00 – 4.60)	3.60 (1.20 – 5.00)	2.20 (1.00 – 4.00)	2.40 (1.00 – 4.40)	2.50 (1.00 – 4.60)	
Sosyal Olanaklar	$\bar{X}$	3.08	3.34	3.11	3.12	3.04	3.14	3.13	0.00*
	Ortanca (min – max)	3.20 (1.40 – 4.40)	3.40 (2.20 – 4.60)	3.20 (1.20 – 4.80)	3.20 (1.80 – 4.40)	3.00 (1.80 – 4.40)	3.20 (1.60 – 4.80)	3.20 (1.60 – 4.60)	
Kararlara Katılım	$\bar{X}$	2.99	3.32	3.07	3.30	3.09	3.06	3.02	0.00*
	Ortanca (min – max)	3.00 (1.67 – 4.33)	3.33 (2.50 – 4.33)	3.00 (2.00 – 4.33)	3.33 (1.83 – 4.33)	3.16 (1.83 – 4.00)	3.16 (1.50 – 4.33)	3.00 (1.83 – 5.00)	
Öğrenci-Öğrenci İletişimi	$\bar{X}$	3.15	3.10	3.15	3.09	3.08	3.00	3.07	0.05*
	Ortanca (min – max)	3.00 (1.25 – 5.00)	3.00 (1.75 – 4.75)	3.12 (2.00 – 4.50)	3.00 (1.75 – 4.50)	3.00 (1.75 – 4.25)	3.00 (1.00 – 4.50)	3.00 (1.50 – 4.75)	
Gelecek	$\bar{X}$	3.33	2.87	3.60	2.15	3.51	3.11	3.18	0.00*
	Ortanca (min – max)	3.33 (1.00 – 5.00)	3.00 (1.00 – 5.00)	3.66 (1.00 – 5.00)	2.16 (1.00 – 5.00)	3.66 (1.67 – 5.00)	3.00 (1.00 – 5.00)	3.16 (1.00 – 5.00)	
Sınıf Ortamı	$\bar{X}$	3.22	3.48	3.17	3.29	3.28	3.25	3.30	0.04*
	Ortanca (min – max)	3.25 (1.75 – 5.00)	3.75 (1.75 – 4.75)	3.25 (2.00 – 4.50)	3.50 (1.50 – 4.75)	3.25 (2.25 – 4.75)	3.25 (2.00 – 4.50)	3.25 (1.75 – 5.00)	

*p≤0,05

Tablo 6 incelendiğinde “Öğretim Elemanı Öğrenci İletişimi” Boyutunda Karadeniz Teknik Üniversitesi BESYO öğrencilerinin yaşam kalitesi algılarının en

yüksek ($\bar{X}=3,36$) ortalamaya, Adnan Menderes Üniversitesi BESYO öğrencilerinin ise en düşük ortalamaya ($\bar{X}=2,76$) sahip oldukları gözlemlenmiştir.

“Kimlik” Boyutunda en yüksek ortalamaya ($\bar{X}=3,60$) Adnan Menderes Üniversitesi BESYO öğrencileri sahip olurken, en düşük ortalamaya ($\bar{X}=2,15$) Çukurova Üniversitesi BESYO öğrencileri sahip olmuştur.

“Sosyal Olanaklar” Boyutunda Gaziantep Üniversitesi BESYO öğrencileri en yüksek ($\bar{X}=3,34$) ortalamayı göstermiş, en düşük ortalamayı ($\bar{X}=3,04$) Ankara Üniversitesi BESYO öğrencileri elde etmişlerdir.

“Kararlara Katılım” Boyutu ile en yüksek ($\bar{X}=3,32$) ortalamayı gösteren Gaziantep BESYO öğrencileri olmuş, yine bu boyutta en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=2,99$) Çukurova Üniversitesi BESYO öğrencileri göstermişlerdir.

“Öğrenci - Öğrenci İletişimi” Boyutunda en yüksek ($\bar{X}=3,15$) ortalama Çukurova ve İnönü Üniversiteleri BESYO öğrencilerinin gösterdiği değerlerde gözlemlenirken, en düşük ortalamanın ise ($\bar{X}=3,00$) Karadeniz Teknik Üniversitesi BESYO öğrencilerinin gösterdiği tespit edilmiştir.

“Gelecek” Boyutunda en yüksek ortalamanın ($\bar{X}=3,60$) İnönü Üniversitesi BESYO öğrencilerinde en düşük ortalama ise ($\bar{X}=2,15$) Adnan Menderes Üniversitesi BESYO öğrencilerinde gözlemlenmiştir.

“Sınıf Ortamı” Boyutu değerlendirmelerinde en yüksek ortalama ($\bar{X}=3,48$) Gaziantep Üniversitesi BESYO öğrencilerinde, en düşük ortalama ise ($\bar{X}=3,17$) İnönü Üniversitesi BESYO öğrencilerinde elde edilmiştir.

Tablo 6 anlamlılık değerleri incelendiğinde bütün boyutlarda üniversiteler arası istatistiksel açıdan anlamlı ($p \leq 0,05$) farklılıklar olduğu gözlemlenmiştir

4.4.2. ÜYKÖ Boyutlarına Göre Üniversiteler Çerçevesinde Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının İkili Karşılaştırma Dağılımı Bulguları

Tablo 6 incelendiğinde “Öğrenci-Öğrenci İletişimi” boyutu dışında diğer boyutlarda üniversitelere göre istatistiksel açıdan anlamlı ($p < 0,05$) farklılıklar olduğu

gözlemlenmiştir. Bu farklılıkların kaynağını incelemek üzere yapılan ikili karşılaştırma Mann Whitney U testi sonuçları ve anlamlılık “p” değerleri her boyut ayrı ayrı olarak Tablo 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13’de gösterilmiştir.

4.4.2.1. Üniversiteler Çerçevesinde Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının ÜYKÖ Öğretim Elemanı - Öğrenci İletişimi Alt Boyutu İkili Karşılaştırma Bulguları

“Öğretim Elemanı - Öğrenci İletişimi” alt boyutuna göre her üniversitedeki BESYO ikili karşılaştırma bulguları Tablo 7’ de gösterilmiştir.

Tablo 7. Öğretim Elemanı - Öğrenci İletişimi Alt Boyutu Üniversiteler İkili Karşılaştırmaları

Üniversiteler	N	Sıra Ortalaması	p	Üniversiteler	N	Sıra Ortalaması	p
Çukurova	241	178,63	0,00*	İnönü	158	203,66	0,00*
Gaziantep	88	127,68		Adnan Menderes	178	137,29	
Çukurova	241	191,86	0,81	İnönü	158	143,33	0,01*
İnönü	158	212,41		Ankara	109	120,48	
Çukurova	241	238,33	0,00*	İnönü	158	163,51	0,10
Adnan Menderes	178	171,65		Karadeniz Teknik	187	181,02	
Çukurova	241	180,01	0,21	İnönü	158	363,50	0,00*
Ankara	109	165,53		Kocaeli	436	273,58	
Çukurova	241	195,52	0,00*	Adnan Menderes	178	131,49	0,00*
Karadeniz Teknik	187	238,97		Ankara	109	164,44	
Çukurova	241	388,13	0,00*	Adnan Menderes	178	138,20	0,00*
Kocaeli	436	311,84		Karadeniz Teknik	187	225,64	
Gaziantep	88	93,85	0,00*	Adnan Menderes	178	281,70	0,02*
İnönü	158	140,02		Kocaeli	436	318,03	
Gaziantep	88	134,06	0,93	Ankara	109	123,80	0,00*
Adnan Menderes	178	133,22		Karadeniz Teknik	187	162,90	
Gaziantep	88	87,05	0,00*	Ankara	109	300,22	0,04*
Ankara	109	108,65		Kocaeli	436	266,19	
Gaziantep	88	95,65	0,00*	Karadeniz Teknik	187	398,86	0,00*
Karadeniz Teknik	187	157,93		Kocaeli	436	274,75	
Gaziantep	88	236,24	0,07				
Kocaeli	436	267,80					

*p<0,05

Tablo 7 incelendiğinde, Çukurova - Gaziantep, Çukurova - Adnan Menderes, Çukurova - Kocaeli Üniversiteleri arasında Çukurova Üniversitesi lehine, Gaziantep - İnönü, Gaziantep - Ankara, Gaziantep - Karadeniz Teknik Üniversiteleri arasında Gaziantep aleyhine, İnönü - Adnan Menderes, İnönü - Ankara, İnönü - Kocaeli Üniversiteleri arasında İnönü Üniversitesi lehine, Adnan Menderes - Ankara, Adnan Menderes - Karadeniz Teknik, Adnan Menderes - Kocaeli Üniversiteleri arasında Adnan Menderes Üniversitesi aleyhine, Ankara - Karadeniz Teknik Üniversiteleri arasında Ankara Üniversitesi aleyhine, Ankara - Kocaeli Üniversiteleri arasında Ankara Üniversitesi lehine, Karadeniz Teknik - Kocaeli, Karadeniz Teknik - Çukurova Üniversiteleri arasında Karadeniz Teknik Üniversitesi lehine BESYO öğrencilerinin yaşam kalitesi algılarında istatistiksel açıdan anlamlı ($p<0,05$) farklılıklar tespit edilmiştir.

Çukurova - İnönü, Çukurova - Ankara, Gaziantep - Adnan Menderes, Gaziantep - Kocaeli, İnönü - Karadeniz Teknik Üniversiteleri BESYO öğrencilerinin yaşam kalitesi algıları arasında ise istatistiksel açıdan anlamlı ($p>0,05$) bir farklılık bulunamamıştır.

4.4.2.2. Üniversiteler Çerçevesinde Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının ÜYKÖ Kimlik Alt Boyutu İkili Karşılaştırma Bulguları

“Kimlik” alt boyutuna göre her üniversitedeki BESYO ikili karşılaştırma bulguları Tablo 8’ de gösterilmiştir.

Tablo 8. Kimlik Alt Boyutu Üniversiteler İkili Karşılaştırmaları

Üniversiteler	N	Sıra Ortalaması	p	Üniversiteler	N	Sıra Ortalaması	p
Çukurova	241	139,92	0,00*	İnönü	158	203,66	0,00*
Gaziantep	88	233,69		Adnan Menderes	178	137,29	
Çukurova	241	196,48	0,45	İnönü	158	135,25	0,75
İnönü	158	205,37		Ankara	109	132,19	
Çukurova	241	141,85	0,00*	İnönü	158	159,02	0,01*
Adnan Menderes	178	302,27		Karadeniz Teknik	187	184,82	
Çukurova	241	174,02	0,68	İnönü	158	255,79	0,00*
Ankara	109	178,78		Kocaeli	436	312,61	
Çukurova	241	192,70	0,00*	Adnan Menderes	178	186,02	0,00*
Karadeniz Teknik	187	242,60		Ankara	109	75,38	
Çukurova	241	279,92	0,00*	Adnan Menderes	178	243,78	0,00*
Kocaeli	436	371,66		Karadeniz Teknik	187	125,14	
Gaziantep	88	162,13	0,00*	Adnan Menderes	178	444,45	0,00*
İnönü	158	101,98		Kocaeli	436	251,59	
Gaziantep	88	111,38	0,00*	Ankara	109	128,00	0,00*
Adnan Menderes	178	144,44		Karadeniz Teknik	187	160,45	
Gaziantep	88	129,69	0,00*	Ankara	109	217,85	0,00*
Ankara	109	74,22		Kocaeli	436	286,79	
Gaziantep	88	175,48	0,00*	Karadeniz Teknik	187	303,76	0,45
Karadeniz Teknik	187	120,36		Kocaeli	436	315,53	
Gaziantep	88	345,90	0,00*				
Kocaeli	436	245,67					

*p<0,05

Tablo 8 incelendiğinde, Çukurova - Gaziantep, Çukurova - Adnan Menderes, Çukurova - Karadeniz Teknik, Çukurova - Kocaeli Üniversiteleri arasında Çukurova Üniversitesi aleyhine, Gaziantep - İnönü, Gaziantep - Ankara, Gaziantep - Karadeniz

Teknik, Gaziantep - Kocaeli Üniversiteleri arasında Gaziantep Üniversitesi lehine, İnönü - Adnan Menderes, İnönü - Kocaeli Üniversiteleri arasında İnönü Üniversitesi lehine, İnönü - Karadeniz Teknik Üniversiteleri arasında İnönü aleyhine, Adnan Menderes - Ankara, Adnan Menderes - Karadeniz Teknik, Adnan Menderes - Kocaeli, Adnan Menderes - Gaziantep Üniversiteleri arasında Adnan Menderes Üniversitesi lehine, Ankara - Karadeniz Teknik, Ankara - Kocaeli Üniversiteleri arasında Ankara Üniversitesi aleyhine BESYO öğrencilerinin yaşam kalitesi algılarında istatistiksel açıdan anlamlı ($p < 0,05$) farklılıklar tespit edilmiştir.

Çukurova - İnönü, Çukurova - Ankara, İnönü - Ankara ve Karadeniz Teknik Üniversiteleri BESYO öğrencilerinin yaşam kalitesi algıları arasında ise istatistiksel açıdan anlamlı ($p > 0,05$) bir farklılık bulunamamıştır.

4.4.2.3. Üniversiteler Çerçevesinde Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının ÜYKÖ Sosyal Olanaklar Alt Boyutu İkili Karşılaştırma Bulguları

“Sosyal Olanaklar” alt boyutuna göre her üniversitedeki BESYO ikili karşılaştırma bulguları Tablo 9’ da gösterilmiştir.

Tablo 9. Sosyal Olanaklar Alt Boyutu Üniversiteler İkili Karşılaştırmaları

Üniversiteler	N	Sıra Ortalaması	p	Üniversiteler	N	Sıra Ortalaması	p
Çukurova	241	150,83	0,00*	İnönü	158	167,10	0,80
Gaziantep	88	203,80		Adnan Menderes	178	169,74	
Çukurova	241	198,14	0,68	İnönü	158	137,65	0,34
İnönü	158	202,84		Ankara	109	128,71	
Çukurova	241	206,25	0,45	İnönü	158	167,97	0,38
Adnan Menderes	178	215,08		Karadeniz Teknik	187	177,25	
Çukurova	241	178,00	0,48	İnönü	158	291,35	0,59
Ankara	109	169,97		Kocaeli	436	299,73	
Çukurova	241	207,05	0,15	Adnan Menderes	178	148,38	0,24
Karadeniz Teknik	187	224,11		Ankara	109	136,84	
Çukurova	241	327,89	0,27	Adnan Menderes	178	179,73	0,56
Kocaeli	436	345,14		Karadeniz Teknik	187	186,11	
Gaziantep	88	146,17	0,00*	Adnan Menderes	178	304,98	0,82
İnönü	158	110,87		Kocaeli	436	308,53	
Gaziantep	88	157,92	0,00*	Ankara	109	136,97	0,07
Adnan Menderes	178	121,43		Karadeniz Teknik	187	155,22	
Gaziantep	88	118,59	0,00*	Ankara	109	251,44	0,10
Ankara	109	83,18		Kocaeli	436	278,39	
Gaziantep	88	162,11	0,00*	Karadeniz Teknik	187	317,51	0,61
Karadeniz Teknik	187	126,65		Kocaeli	436	309,64	
Gaziantep	88	321,52	0,00*				
Kocaeli	436	250,59					

*p<0,05

Tablo 9 incelendiğinde, Çukurova - Gaziantep Üniversiteleri arasında Çukurova Üniversitesi aleyhine, Gaziantep - İnönü, Gaziantep - Adnan Menderes,

Gaziantep - Ankara, Gaziantep - Karadeniz Teknik, Gaziantep - Kocaeli Üniversiteleri arasında ise Gaziantep Üniversitesi lehine BESYO öğrencilerinin yaşam kalitesi algılarında istatistiksel açıdan anlamlı ($p < 0,05$) farklılıklar tespit edilmiştir.

Çukurova - İnönü, Çukurova - Adnan Menderes, Çukurova - Ankara, Çukurova - Karadeniz Teknik, Çukurova - Kocaeli, İnönü - Adnan Menderes, İnönü - Ankara, İnönü - Karadeniz Teknik, İnönü - Kocaeli, Adnan Menderes - Ankara, Adnan Menderes - Karadeniz Teknik, Adnan Menderes - Kocaeli, Ankara - Karadeniz Teknik, Ankara - Kocaeli ve Karadeniz Teknik - Kocaeli Üniversiteleri BESYO öğrencilerinin yaşam kalitesi algıları arasında ise istatistiksel açıdan anlamlı ($p > 0,05$) bir farklılık bulunamamıştır.

4.4.2.4. Üniversiteler Çerçevesinde Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının ÜYKÖ Kararlara Katılım Alt Boyutu İkili Karşılaştırma Bulguları

“Kararlara Katılım” alt boyutuna göre her üniversitedeki BESYO ikili karşılaştırma bulguları Tablo 10’ da gösterilmiştir.

Tablo 10. Kararlara Katılım Alt Boyutu Üniversiteler İkili Karşılaştırmaları

Üniversiteler	N	Sıra Ortalaması	p	Üniversiteler	N	Sıra Ortalaması	p
Çukurova	241	149,02	0,00*	İnönü	158	144,80	0,00*
Gaziantep	88	208,77		Adnan Menderes	178	189,54	
Çukurova	241	193,39	0,15	İnönü	158	131,75	0,56
İnönü	158	210,08		Ankara	109	137,26	
Çukurova	241	182,01	0,00*	İnönü	158	173,60	0,91
Adnan Menderes	178	247,90		Karadeniz Teknik	187	172,49	
Çukurova	241	168,72	0,06	İnönü	158	313,54	0,16
Ankara	109	190,50		Kocaeli	436	291,69	
Çukurova	241	207,34	0,17	Adnan Menderes	178	156,75	0,00*
Karadeniz Teknik	187	223,73		Ankara	109	123,18	
Çukurova	241	335,00	0,69	Adnan Menderes	178	207,69	0,00*
Kocaeli	436	341,21		Karadeniz Teknik	187	159,50	
Gaziantep	88	147,90	0,00*	Adnan Menderes	178	377,88	0,00*
İnönü	158	109,91		Kocaeli	436	278,76	
Gaziantep	88	130,87	0,69	Ankara	109	152,94	0,49
Adnan Menderes	178	134,80		Karadeniz Teknik	187	145,91	
Gaziantep	88	113,20	0,00*	Ankara	109	298,68	0,05*
Ankara	109	87,53		Kocaeli	436	266,58	
Gaziantep	88	166,09	0,00*	Karadeniz Teknik	187	326,44	0,18
Karadeniz Teknik	187	124,78		Kocaeli	436	305,81	
Gaziantep	88	344,86	0,00*				
Kocaeli	436	245,88					

*p≤0,05

Tablo 10 incelendiğinde, Çukurova - Gaziantep, Çukurova - Adnan Menderes Üniversiteleri arasında Çukurova Üniversitesi aleyhine, Gaziantep - İnönü, Gaziantep - Ankara, Gaziantep - Karadeniz Teknik, Gaziantep - Kocaeli Üniversiteleri arasında

Gaziantep Üniversitesi lehine, Adnan Menderes - İnönü, Adnan Menderes - Ankara, Adnan Menderes - Karadeniz Teknik, Adnan Menderes - Kocaeli Üniversiteleri arasında Adnan Menderes Üniversitesi lehine ve Ankara - Kocaeli Üniversiteleri arasında Ankara Üniversitesi lehine BESYO öğrencilerinin yaşam kalitesi algılarında istatistiksel açıdan anlamlı ($p \leq 0,05$) farklılıklar bulunmuştur.

Çukurova - İnönü, Çukurova - Ankara, Çukurova - Karadeniz Teknik, Çukurova - Kocaeli, Gaziantep - Adnan Menderes, İnönü - Ankara, İnönü - Karadeniz Teknik, İnönü - Kocaeli, Ankara - Karadeniz Teknik, Karadeniz Teknik - Kocaeli Üniversiteleri BESYO öğrencilerinin yaşam kalitesi algıları arasında ise istatistiksel açıdan anlamlı ($p > 0,05$) bir farklılık bulunamamıştır.

4.4.2.5. Üniversiteler Çerçevesinde Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının ÜYKÖ Öğrenci - Öğrenci İletişimi Alt Boyutu İkili Karşılaştırma Bulguları

“Öğrenci - Öğrenci İletişimi” alt boyutuna göre her üniversitedeki BESYO ikili karşılaştırma bulguları Tablo 11’ de gösterilmiştir.

Tablo 11. Öğrenci - Öğrenci İletişimi Alt Boyutu Üniversiteler İkili Karşılaştırmaları

Üniversiteler	N	Sıra Ortalaması	p	Üniversiteler	N	Sıra Ortalaması	p
Çukurova	241	167,56	0,41	İnönü	158	174,87	0,25
Gaziantep	88	157,99		Adnan Menderes	178	162,85	
Çukurova	241	199,82	0,96	İnönü	158	138,53	0,24
İnönü	158	200,28		Ankara	109	127,43	
Çukurova	241	215,81	0,24	İnönü	158	189,46	0,00*
Adnan Menderes	178	202,14		Karadeniz Teknik	187	159,10	
Çukurova	241	179,77	0,23	İnönü	158	314,14	0,15
Ankara	109	166,06		Kocaeli	436	291,47	
Çukurova	241	230,64	0,00*	Adnan Menderes	178	144,18	0,96
Karadeniz Teknik	187	193,70		Ankara	109	143,71	
Çukurova	241	356,17	0,09	Adnan Menderes	178	192,07	0,10
Kocaeli	436	329,51		Karadeniz Teknik	187	174,37	
Gaziantep	88	118,04	0,36	Adnan Menderes	178	307,35	0,98
İnönü	158	126,54		Kocaeli	436	307,56	
Gaziantep	88	133,95	0,94	Ankara	109	158,13	0,13
Adnan Menderes	178	133,28		Karadeniz Teknik	187	142,39	
Gaziantep	88	99,55	0,90	Ankara	109	271,61	0,91
Ankara	109	98,56		Kocaeli	436	273,35	
Gaziantep	88	148,32	0,13	Karadeniz Teknik	187	289,14	0,03*
Karadeniz Teknik	187	133,14		Kocaeli	436	321,81	
Gaziantep	88	263,24	0,95				
Kocaeli	436	262,35					

*p<0,05

Tablo 11 incelendiğinde, Çukurova - Karadeniz Teknik, İnönü - Karadeniz Teknik ve Karadeniz Teknik - Kocaeli Üniversiteleri arasında Karadeniz Teknik

Üniversitesi aleyhine BESYO öğrencilerinin yaşam kalitesi algılarında istatistiksel açıdan anlamlı ($p < 0,05$) farklılıklar bulunmuştur.

4.4.2.6. Üniversiteler Çerçevesinde Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının ÜYKÖ Gelecek Alt Boyutu İkili Karşılaştırma Bulguları

“Gelecek” alt boyutuna göre her üniversitedeki BESYO ikili karşılaştırma bulguları Tablo 12’ de gösterilmiştir.

Tablo 12. Gelecek Alt Boyutu Üniversiteler İkili Karşılaştırmaları

Üniversiteler	N	Sıra Ortalaması	p	Üniversiteler	N	Sıra Ortalaması	p
Çukurova	241	178,20	0,00*	İnönü	158	234,33	0,00*
Gaziantep	88	128,86		Adnan Menderes	178	110,07	
Çukurova	241	185,92	0,00*	İnönü	158	138,34	0,26
İnönü	158	221,48		Ankara	109	127,43	
Çukurova	241	268,24	0,00*	İnönü	158	201,54	0,00*
Adnan Menderes	178	131,14		Karadeniz Teknik	187	148,89	
Çukurova	241	170,07	0,13	İnönü	158	360,79	0,00*
Ankara	109	187,50		Kocaeli	436	274,57	
Çukurova	241	227,24	0,01*	Adnan Menderes	178	108,60	0,00*
Karadeniz Teknik	187	198,08		Ankara	109	208,33	
Çukurova	241	363,56	0,01*	Adnan Menderes	178	131,19	0,00*
Kocaeli	436	325,42		Karadeniz Teknik	187	232,32	
Gaziantep	88	88,34	0,00*	Adnan Menderes	178	173,97	0,00*
İnönü	158	143,09		Kocaeli	436	362,01	
Gaziantep	88	172,31	0,00*	Ankara	109	170,36	0,00*
Adnan Menderes	178	114,31		Karadeniz Teknik	187	135,76	
Gaziantep	88	77,65	0,00*	Ankara	109	319,01	0,00*
Ankara	109	116,24		Kocaeli	436	261,50	
Gaziantep	88	122,49	0,02*	Karadeniz Teknik	187	304,91	0,51
Karadeniz Teknik	187	145,30		Kocaeli	436	315,04	
Gaziantep	88	216,72	0,00*				
Kocaeli	436	271,74					

* $p < 0,05$

Tablo 12 incelendiğinde, Çukurova - Gaziantep, Çukurova - Adnan Menderes, Çukurova - Karadeniz Teknik, Çukurova - Kocaeli Üniversiteleri arasında Çukurova Üniversitesi lehine, Gaziantep - İnönü, Çukurova - İnönü, Adnan Menderes - İnönü, İnönü - Ankara, İnönü - Karadeniz Teknik, İnönü - Kocaeli Üniversiteleri arasında İnönü Üniversitesi lehine, Adnan Menderes - Ankara, Adnan Menderes - Gaziantep, Adnan Menderes - Karadeniz Teknik, Adnan Menderes - Kocaeli Üniversiteleri arasında Adnan Menderes Üniversitesi aleyhine, Karadeniz Teknik - Ankara, Karadeniz Teknik - Kocaeli Üniversiteleri arasında Karadeniz Teknik Üniversitesi aleyhine, Ankara - Kocaeli Üniversiteleri arasında Ankara Üniversitesi lehine ve Gaziantep - Karadeniz Teknik Üniversiteleri arasında Karadeniz Teknik Üniversitesi lehine BESYO öğrencilerinin yaşam kalitesi algılarında istatistiksel açıdan anlamlı ($p<0,05$) farklılık bulunmuştur.

4.4.2.7. Üniversiteler Çerçevesinde Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının ÜYKÖ Sınıf Ortamı Alt Boyutu İkili Karşılaştırma Bulguları

“Sınıf Ortamı” alt boyutuna göre her üniversitedeki BESYO ikili karşılaştırma bulguları Tablo 13’ de gösterilmiştir.

Tablo 13. Sınıf Ortamı Alt Boyutu Üniversiteler İkili Karşılaştırmaları

Üniversiteler	N	Sıra Ortalaması	p	Üniversiteler	N	Sıra Ortalaması	p
Çukurova	241	154,09	0,00*	İnönü	158	156,97	0,04*
Gaziantep	88	194,87		Adnan Menderes	178	178,84	
Çukurova	241	202,99	0,51	İnönü	158	129,61	0,26
İnönü	158	195,44		Ankara	109	140,36	
Çukurova	241	201,79	0,10	İnönü	158	165,92	0,22
Adnan Menderes	178	221,11		Karadeniz Teknik	187	178,98	
Çukurova	241	173,33	0,54	İnönü	158	271,52	0,02*
Ankara	109	180,30		Kocaeli	436	306,91	
Çukurova	241	210,98	0,50	Adnan Menderes	178	147,15	0,40
Karadeniz Teknik	187	219,04		Ankara	109	138,85	
Çukurova	241	320,86	0,07	Adnan Menderes	178	188,46	0,33
Kocaeli	436	349,03		Karadeniz Teknik	187	177,80	
Gaziantep	88	145,77	0,00*	Adnan Menderes	178	309,70	0,84
İnönü	158	111,10		Kocaeli	436	306,60	
Gaziantep	88	149,32	0,02*	Ankara	109	148,51	0,99
Adnan Menderes	178	125,68		Karadeniz Teknik	187	148,49	
Gaziantep	88	110,83	0,01*	Ankara	109	263,44	0,47
Ankara	109	89,45		Kocaeli	436	275,39	
Gaziantep	88	158,90	0,03*	Karadeniz Teknik	187	301,40	0,33
Karadeniz Teknik	187	128,17		Kocaeli	436	316,54	
Gaziantep	88	300,30	0,01*				
Kocaeli	436	254,87					

*p<0,05

Tablo 13 incelendiğinde, Çukurova - Gaziantep, Gaziantep - İnönü, Gaziantep - Adnan Menderes, Gaziantep - Ankara, Gaziantep - Karadeniz Teknik, Gaziantep - Kocaeli Üniversiteleri arasında Gaziantep Üniversitesi lehine, İnönü - Adnan Menderes,

İnönü - Kocaeli Üniversiteleri arasında ise İnönü Üniversitesi aleyhine BESYO öğrencilerinin yaşam kalitesi algılarında istatistiksel açıdan anlamlı ($p<0,05$) farklılıklar tespit edilmiştir.

Çukurova - İnönü, Çukurova - Adnan Menderes, Çukurova - Ankara, Çukurova - Karadeniz Teknik, Çukurova - Kocaeli, İnönü - Ankara, İnönü - Karadeniz Teknik, Adnan Menderes - Ankara, Adnan Menderes - Karadeniz Teknik, Adnan Menderes - Kocaeli, Ankara - Karadeniz Teknik, Ankara - Kocaeli, Karadeniz Teknik - Kocaeli Üniversiteleri BESYO öğrencilerinin yaşam kalitesi algıları arasında ise istatistiksel açıdan anlamlı ($p>0,05$) bir farklılık bulunamamıştır.

4.5.1. Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeğinden Elde Edilen Toplam Puanların BESYO Bölümlerine Göre Dağılımlarına İlişkin Bulgular

Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeğinden elde edilen toplam puanlara göre BESYO öğrencilerinin eğitim aldıkları bölümleri çerçevesindeki dağılımları ve birbirleri ile karşılaştırılmaları için uygulanan Kruskal Wallis testi sonucu elde edilen anlamlılık “p” değerleri Tablo 14’de gösterilmiştir.

Tablo 14. Elde Edilen Toplam Puanların Bölümlere Göre Dağılımları

Bölümler	N	$\bar{X}$	Ortanca (min – max)	p
Beden Eğitimi Öğr.	613	3,04	3,06 (2,24 – 4,30)	0,01*
Spor Yöneticiliği	321	3,04	3,03 (2,18 – 4,09)	
Rekreasyon	122	3,06	3,06 (2,30 – 4,30)	
Antrenörlük Eğt.	341	2,99	2,96 (2,18 – 4,30)	

* $p<0,05$

Toplam puanlar göz önünde bulundurularak BESYO öğrencilerinin eğitim aldıkları bölümleri çerçevesinde yapılan incelemede, Beden Eğitimi Öğretmenliği

Bölümü Öğrencileri ve Rekreasyon Bölümü Öğrencilerinin ($\bar{X}=3,06$) en yüksek ortalamayı, Spor Yöneticiliği Bölümü Öğrencilerinin ($\bar{X}=3,03$) ise en düşük ortalamaya sahip olan ($\bar{X}=2,99$) Antrenörlük Bölümü Öğrencilerinin üstünde yer aldığı tespit edilmiştir.

BESYO bölümleri arası çoklu karşılaştırma testinden elde edilen anlamlılık puanına göre bölümler arasında istatistiksel açıdan anlamlı ($p<0,05$) farklılık olduğu görülmüştür.

4.5.2. Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeğinden Elde Edilen Toplam Puanların Üniversitelere Göre İkili Karşılaştırma Dağılımlarına İlişkin Bulgular

Elde edilen toplam puanlara göre BESYO bölümleri çerçevesinde yapılan değerlendirmede Tablo 14.'de görüldüğü gibi anlamlılık testi sonucu bölümler arasında anlamlı fark olduğu tespit edilmiş ve bu farkın nedenini anlamak için her bölüm arasında yapılan ikili karşılaştırma testi sonuçları Tablo 15.'de sunulmuştur.

Tablo 15. Elde Edilen Toplam Puanlara Göre Bölümleri İkili Karşılaştırmaları

Bölümler	N	Sıra Ortalaması	p	Bölümler	N	Sıra Ortalaması	p
Beden Eğitimi Öğr.	613	467,67	0,98	Spor Yöneticiliği	321	220,16	0,62
Spor Yöneticiliği	321	467,18		Rekreasyon	122	226,84	
Beden Eğitimi Öğr.	613	366,32	0,63	Spor Yöneticiliği	321	351,58	0,01*
Rekreasyon	122	376,43		Antrenörlük Eğt.	341	312,60	
Beden Eğitimi Öğr.	613	496,17	0,01*	Rekreasyon	122	255,72	0,02*
Antrenörlük Eğt.	341	443,93		Antrenörlük Eğt.	341	223,51	

* $p<0,05$

Tablo 15.'de görüldüğü gibi BESYO bölümleri arasında yapılan ikili karşılaştırmalarda Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü ile Antrenörlük Eğitimi Bölümü, Spor Yöneticiliği ile Antrenörlük Eğitimi Bölümü ve Rekreasyon ile

Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencilerinin yaşam kalitesi algılarında Antrenörlük Eğitimi Bölümü aleyhine istatistiksel açıdan anlamlı ($p<0,05$) farklılıklar olduğu görülmüştür.

Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü ile Spor Yöneticiliği ve Rekreasyon Bölümleri arasında, Spor Yöneticiliği Bölümü ile Rekreasyon Bölümü arasında ise istatistiksel açıdan anlamlı ($p>0,05$) bir farklılık bulunamamıştır.

4.6.1. ÜYKÖ Boyutlarına Göre Öğrencilerin Bölümler Çerçevesinde Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Dağılımlarına Ait Bulgular

Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin eğitim aldıkları bölümlere göre üniversitedeki yaşam kalitesine yönelik algılarının ÜYKÖ alt boyutları çerçevesindeki aritmetik ortalama, ortanca, min-max dağılımları ve anlamlılık “p” değerleri Tablo 16’da gösterilmiştir.

Tablo 16. Öğrencilerin Üniversitedeki Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının ÜYKÖ Boyutlarına Göre Bölümler Çerçevesinde Dağılımları

Bölümler		Beden Eğitimi Öğretmenliği	Spor Yöneticiliği	Rekreasyon	Antrenörlük Eğitimi	p
Boyutlar	N	613	321	122	341	
Öğr. Elm.-Öğrenci İletişimi	$\bar{X}$	3.05	3.03	2.89	3.10	0.20
	Ortanca (min – max)	3.00 (1.33 – 4.67)	3.00 (1.50 – 4.83)	2.91 (1.67 – 4.67)	3.16 (1.50 – 4.50)	
Kimlik	$\bar{X}$	2.62	2.46	3.08	2.41	0.00*
	Ortanca (min – max)	2.60 (1.00 – 5.00)	2.40 (1.00 – 4.80)	3.00 (1.00 – 5.00)	2.40 (1.00 – 5.00)	
Sosyal Olanaklar	$\bar{X}$	3.12	3.17	3.14	3.09	0.24
	Ortanca (min – max)	3.20 (1.60 – 4.80)	3.20 (1.60 – 4.60)	3.20 (1.80 – 4.40)	3.20 (1.20 – 1.80)	
Kararlara Katılım	$\bar{X}$	3.11	3.14	3.09	2.99	0.00*
	Ortanca (min – max)	3.16 (1.50 – 4.33)	3.16 (1.83 – 5.00)	3.16 (2.17 – 5.00)	3.00 (1.67 – 4.67)	
Öğrenci-Öğrenci İletişimi	$\bar{X}$	3.09	3.07	3.19	3.08	0.20
	Ortanca (min – max)	3.00 (1.00 – 4.75)	3.00 (1.50 – 4.75)	3.12 (1.75 – 4.75)	3.00 (1.25 – 5.00)	
Gelecek	$\bar{X}$	3.07	3.23	2.71	3.23	0.00*
	Ortanca (min – max)	3.00 (1.00 – 5.00)	3.33 (1.00 – 5.00)	2.66 (1.00 – 5.00)	3.33 (1.00 – 5.00)	
Sınıf Ortamı	$\bar{X}$	3.30	3.33	3.32	3.18	0.00*
	Ortanca (min – max)	3.25 (1.50 – 4.75)	3.25 (1.75 – 5.00)	3.37 (1.75 – 4.75)	3.00 (1.75 – 4.75)	

*p<0,05

Tablo 16 incelendiğinde, “Öğretim Elemanı - Öğrenci İletişimi” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=3,10$) Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencileri elde ederken, en düşük ortalamaya ($\bar{X}=2,89$) Rekreasyon Bölümü öğrencileri sahip olmuşlardır.

“Kimlik” Boyutu değerlendirmesinde en yüksek ortalama ($\bar{X}=3,08$) Rekreasyon Bölümü öğrencilerinin de en düşük ($\bar{X}=2,41$) ortalama ise Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencilerinde görülmüştür.

“Sosyal Olanaklar” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=3,17$) Spor Yöneticiliği Bölümü öğrencilerinin elde ettiği, en düşük ($\bar{X}=3,09$) ortalamayı ise Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencilerinin gösterdiği tespit edilmiştir.

“Kararlara Katılım” Boyutunun en yüksek ortalaması ($\bar{X}=3,14$) Spor Yöneticiliği Bölümü öğrencilerinde iken en düşük ortalama ise ($\bar{X}=2,99$) Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencilerindedir.

“Öğrenci - Öğrenci İletişimi” Boyutunda Rekreasyon Bölümü öğrencileri en yüksek ortalamayı göstermiş ($\bar{X}=3,19$), en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=3,07$) Spor Yöneticiliği Bölümü öğrencileri elde etmiştir.

“Gelecek” Boyutunda en yüksek ortalama ($\bar{X}=3,23$) Spor Yöneticiliği ve Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencileri gösterirlerken, en düşük ortalama ise ($\bar{X}=2,71$) Rekreasyon Bölümü öğrencilerinde gözlemlenmiştir.

“Sınıf Ortamı” Boyutunun en yüksek ortalamasını ($\bar{X}=3,33$) Spor Yöneticiliği Bölümü öğrencileri elde etmiş, en düşük ortalamaya ise ($\bar{X}=3,18$) Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencileri sahip olmuşlardır.

Yapılan anlamlılık testinden elde edilen sonuca göre “Sınıf Ortamı”, “Gelecek”, “Kararlara Katılım” ve “Kimlik” boyutlarında bölümlere göre istatistiksel açıdan anlamlı ($p<0,05$) farklılıklar tespit edilmiş, “Öğretim Elemanı - Öğrenci İletişimi”, “Sosyal Olanaklar” ve “Öğrenci - Öğrenci İletişimi” boyutlarında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p>0,05$).

4.6.2. ÜYKÖ Boyutlarına Göre Bölümler Çerçevesinde Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının İkili Karşılaştırma Dağılımı Bulguları

Tablo 16 incelendiğinde “Sınıf Ortamı”, “Gelecek”, “Kararlara Katılım” ve “Kimlik” boyutlarında bölümlere göre istatistiksel açıdan anlamlı ($p<0,05$) farklılıklar tespit edilmiştir. Bu farkların kaynağını incelemek üzere yapılan ikili karşılaştırma Mann Whitney U testi sonuçları ve anlamlılık “p” değerleri her boyut ayrı ayrı olarak Tablo 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23’de gösterilmiştir.

4.6.2.1. Bölümler Çerçevesinde Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının ÜYKÖ Öğretim Elemanı - Öğrenci İletişimi Alt Boyutu İkili Karşılaştırma Bulguları

“Öğretim Elemanı - Öğrenci İletişimi” alt boyutuna göre her bölümün ikili karşılaştırma bulguları Tablo 17’de gösterilmiştir.

Tablo 17. Öğretim Elemanı - Öğrenci İletişimi Alt Boyutu Bölümler Arası İkili Karşılaştırmaları

Bölümler	N	Sıra Ortalaması	p	Bölümler	N	Sıra Ortalaması	p
Beden Eğitimi Öğr.	613	470,39	0,65	Spor Yöneticiliği	321	230,02	0,03*
Spor Yöneticiliği	321	461,98		Rekreasyon	122	200,91	
Beden Eğitimi Öğr.	613	376,18	0,01*	Spor Yöneticiliği	321	319,08	0,10
Rekreasyon	122	326,89		Antrenörlük Eğt.	341	343,19	
Beden Eğitimi Öğr.	613	469,20	0,21	Rekreasyon	122	200,54	0,02*
Antrenörlük Eğt.	341	492,41		Antrenörlük Eğt.	341	243,26	

* $p<0,05$

Tablo 17 incelendiğinde, Rekreasyon ile diğer bölümler öğrencileri arasında Rekreasyon Bölümü aleyhine yaşam kalitesi algılarında istatistiksel açıdan anlamlı ($p<0,05$) farklılıklar tespit edilmiştir.

Beden Eğitimi Öğretmenliği ile Spor Yöneticiliği ve Antrenörlük Bölümü öğrencileri, Spor Yöneticiliği ile Antrenörlük Bölümü öğrencileri arası yaşam kalitesi algılarında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p>0,05$).

4.6.2.2. Bölümler Çerçevesinde Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının ÜYKÖ Kimlik Alt Boyutu İkili Karşılaştırma Bulguları

“Kimlik” alt boyutuna göre her bölümün ikili karşılaştırma bulguları Tablo 18’de gösterilmiştir.

Tablo 18. Kimlik Alt Boyutu Bölümler Arası İkili Karşılaştırmaları

Bölümler	N	Sıra Ortalaması	p	Bölümler	N	Sıra Ortalaması	p
Beden Eğitimi Öğr.	613	485,03	0,01*	Spor Yöneticiliği	321	203,49	0,00*
Spor Yöneticiliği	321	434,03		Rekreasyon	122	270,70	
Beden Eğitimi Öğr.	613	355,05	0,00*	Spor Yöneticiliği	321	339,18	0,31
Rekreasyon	122	433,09		Antrenörlük Eğt.	341	324,27	
Beden Eğitimi Öğr.	613	502,74	0,00*	Rekreasyon	122	288,07	0,00*
Antrenörlük Eğt.	341	432,13		Antrenörlük Eğt.	341	211,94	

* $p<0,05$

Tablo 18 incelendiğinde, Beden Eğitimi Öğretmenliği - Spor Yöneticiliği, Beden Eğitimi Öğretmenliği - Antrenörlük Eğitimi Bölümleri arasında Beden Eğitimi Öğretmenliği lehine, Rekreasyon ile Beden Eğitimi Öğretmenliği, Spor Yöneticiliği ve Antrenörlük Bölümleri arasında ise Rekreasyon Bölümü lehine öğrencilerin yaşam kalitesi algılarında istatistiksel açıdan anlamlı ($p<0,05$) farklılıklar gözlemlenmiştir.

4.6.2.3. Bölümler Çerçevesinde Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının ÜYKÖ Sosyal Olanaklar Alt Boyutu İkili Karşılaştırma Bulguları

“Sosyal Olanaklar” alt boyutuna göre her bölümün ikili karşılaştırma bulguları Tablo 19’ da gösterilmiştir.

Tablo 19. Sosyal Olanaklar Alt Boyutu Bölümler Arası İkili Karşılaştırmaları

Bölümler	N	Sıra Ortalaması	p	Bölümler	N	Sıra Ortalaması	p
Beden Eğitimi Öğr.	613	456,87	0,09	Spor Yöneticiliği	321	224,45	0,51
Spor Yöneticiliği	321	487,79		Rekreasyon	122	215,55	
Beden Eğitimi Öğr.	613	366,95	0,76	Spor Yöneticiliği	321	346,09	0,05*
Rekreasyon	122	373,28		Antrenörlük Eğt.	341	317,77	
Beden Eğitimi Öğr.	613	480,88	0,60	Rekreasyon	122	238,88	0,50
Antrenörlük Eğt.	341	471,42		Antrenörlük Eğt.	341	229,54	

*p≤0,05

Tablo 19 incelendiğinde, Spor Yöneticiliği ile Antrenörlük Eğitimi Bölümleri arasında Spor Yöneticiliği Bölümü lehine öğrencilerin yaşam kalitesi algıları istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermektedir ($p \leq 0,05$).

4.6.2.4. Bölümler Çerçevesinde Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının ÜYKÖ Kararlara Katılım Alt Boyutu İkili Karşılaştırma Bulguları

“Kararlara Katılım” alt boyutuna göre her bölümün ikili karşılaştırma bulguları Tablo 20’ de gösterilmiştir.

Tablo 20. Kararlara Katılım Alt Boyutu Bölümler Arası İkili Karşılaştırmaları

Bölümler	N	Sıra Ortalaması	p	Bölümler	N	Sıra Ortalaması	p
Beden Eğitimi Öğr.	613	460,00	0,24	Spor Yöneticiliği	321	225,61	0,33
Spor Yöneticiliği	321	481,82		Rekreasyon	122	212,50	
Beden Eğitimi Öğr.	613	368,45	0,89	Spor Yöneticiliği	321	358,09	0,00*
Rekreasyon	122	365,72		Antrenörlük Eğt.	341	306,47	
Beden Eğitimi Öğr.	613	497,86	0,00*	Rekreasyon	122	251,11	0,06
Antrenörlük Eğt.	341	440,90		Antrenörlük Eğt.	341	225,16	

*p<0,05

Tablo 20 incelendiğinde, Antrenörlük Eğitimi Bölümü ile Beden Eğitimi Öğretmenliği ve Spor Yöneticiliği Bölümleri karşılaştırılmalarında Antrenörlük Eğitimi Bölümü aleyhine öğrencilerin yaşam kalitesi algıları istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar göstermektedir (p<0,05).

4.6.2.5. Bölümler Çerçevesinde Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının ÜYKÖ Öğrenci - Öğrenci İletişimi Alt Boyutu İkili Karşılaştırma Bulguları

“Öğrenci - Öğrenci İletişimi” alt boyutuna göre her bölümün ikili karşılaştırma bulguları Tablo 21’ de gösterilmiştir.

Tablo 21. Öğrenci - Öğrenci İletişimi Alt Boyutu Bölümler Arası İkili Karşılaştırmaları

Bölümler	N	Sıra Ortalaması	p	Bölümler	N	Sıra Ortalaması	p
Beden Eğitimi Öğr.	613	470,72	0,61	Spor Yöneticiliği	321	214,48	0,04*
Spor Yöneticiliği	321	461,35		Rekreasyon	122	241,78	
Beden Eğitimi Öğr.	613	362,00	0,08	Spor Yöneticiliği	321	331,61	0,98
Rekreasyon	122	398,15		Antrenörlük Eğt.	341	331,39	
Beden Eğitimi Öğr.	613	480,70	0,63	Rekreasyon	122	253,03	0,04*
Antrenörlük Eğt.	341	471,74		Antrenörlük Eğt.	341	224,48	

*p<0,05

Tablo 21 incelendiğinde, Rekreasyon Bölümü ile Antrenörlük Eğitimi Bölümü ve Spor Yöneticiliği Bölümleri karşılaştırmalarında Rekreasyon Bölümü lehine öğrencilerin yaşam kalitesi algılarında istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar bulunmaktadır ($p<0,05$).

4.6.2.6. Bölümler Çerçevesinde Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının ÜYKÖ Gelecek Alt Boyutu İkili Karşılaştırma Bulguları

“Gelecek” alt boyutuna göre her bölümün ikili karşılaştırma bulguları Tablo 22’ de gösterilmiştir.

Tablo 22. Gelecek Alt Boyutu Bölümler Arası İkili Karşılaştırmaları

Bölümler	N	Sıra Ortalaması	p	Bölümler	N	Sıra Ortalaması	p
Beden Eğitimi Öğr.	613	454,27	0,04*	Spor Yöneticiliği	321	238,19	0,00*
Spor Yöneticiliği	321	492,76		Rekreasyon	122	179,41	
Beden Eğitimi Öğr.	613	379,18	0,00*	Spor Yöneticiliği	321	329,09	0,75
Rekreasyon	122	311,80		Antrenörlük Eğt.	341	333,77	
Beden Eğitimi Öğr.	613	461,98	0,02*	Rekreasyon	122	186,93	0,00*
Antrenörlük Eğt.	341	505,40		Antrenörlük Eğt.	341	248,13	

*p<0,05

Tablo 22 incelendiğinde, Spor Yöneticiliği ile Beden Eğitimi Öğretmenliği ve Rekreasyon Bölümü karşılaştırmalarında Spor Yöneticiliği Bölümü lehine, Beden Eğitimi Öğretmenliği ile Rekreasyon arasında Beden Eğitimi Öğretmenliği lehine, Antrenörlük Eğitimi Bölümü ile Beden Eğitimi Öğretmenliği ve Rekreasyon Bölümleri arasında ise Antrenörlük Bölümü lehine istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar görülmektedir (p<0,05).

4.6.2.7. Bölümler Çerçevesinde Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının ÜYKÖ Sınıf Ortamı Alt Boyutu İkili Karşılaştırma Bulguları

“Sınıf Ortamı” alt boyutuna göre her bölümün ikili karşılaştırma bulguları Tablo 23’ de gösterilmiştir.

Tablo 23. Sınıf Ortamı Alt Boyutu Bölümler Arası İkili Karşılaştırmaları

Bölümler	N	Sıra Ortalaması	p	Bölümler	N	Sıra Ortalaması	p
Beden Eğitimi Öğr.	613	463,76	0,55	Spor Yöneticiliği	321	220,19	0,63
Spor Yöneticiliği	321	474,64		Rekreasyon	122	226,77	
Beden Eğitimi Öğr.	613	365,15	0,41	Spor Yöneticiliği	321	355,85	0,00*
Rekreasyon	122	382,32		Antrenörlük Eğt.	341	308,57	
Beden Eğitimi Öğr.	613	497,29	0,00*	Rekreasyon	122	259,55	0,01*
Antrenörlük Eğt.	341	441,93		Antrenörlük Eğt.	341	222,15	

*p<0,05

Tablo 23 incelendiğinde, Antrenörlük Eğitimi ile Beden Eğitimi Öğretmenliği ve Rekreasyon Bölümü öğrencilerinin yaşam kalitesi algıları karşılaştırıldığında Antrenörlük Bölümü aleyhine istatistiksel açıdan anlamlı ($p<0,05$) farklılık bulunmuştur.

Beden Eğitimi Öğretmenliği ile Spor Yöneticiliği ve Rekreasyon, Spor Yöneticiliği ile Rekreasyon Bölümü karşılaştırmalarında ise öğrencilerin yaşam kalitesi algılarında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p>0,05$).

4.7. ÜYKÖ Boyutlarına Göre Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarının Kendi Bölümleri Arasında Öğrencilerinin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Dağılımı Bulguları

Araştırmaya dâhil olan Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarının kendi bölümleri arasında, öğrencilerin yaşam kalitesine ilişkin algılarının karşılaştırılması ile ilgili bulgular ve bu bulgular sonucunda istatistiksel açıdan anlamlı farklılık ($p<0,05$)

gösteren bölümler arası ikili karşılaştırma değerleri, her üniversite BESYO ayrı ayrı olarak Tablo 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37’de gösterilmiştir.

4.7.1.1. ÜYKÖ Boyutlarına Göre Çukurova Üniversitesi BESYO Bölümleri Arasında Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Karşılaştırma Bulguları

Çukurova Üniversitesi BESYO Bölümleri arasında öğrencilerin yaşam kalitesine ilişkin algılarının ÜYKÖ Boyutlarına göre karşılaştırma bulguları Tablo 24’de gösterilmiştir.

Tablo 24. Çukurova Üniversitesi BESYO Bölümleri Arası Öğrencilerin Yaşam Kalitesi Algıları Karşılaştırmaları

Bölümler Boyutlar		Beden Eğitimi Öğretmenliği	Spor Yöneticiliği	Antrenörlük Eğitimi	p
Öğr. Elm.-Öğrenci İletişimi	$\bar{X}$	2,99	3,15	3,23	0,08
	Ortanca (min – max)	3,16 (1,83 – 4,00)	3,00 (1,67 – 4,50)	3,16 (1,83 – 4,50)	
Kimlik	$\bar{X}$	2,20	2,27	2,08	0,35
	Ortanca (min – max)	2,10 (1,20 – 3,60)	2,00 (1,00 – 4,40)	2,00 (1,00 – 4,60)	
Sosyal Olanaklar	$\bar{X}$	2,92	3,23	3,09	0,00*
	Ortanca (min – max)	2,80 (1,60 – 4,40)	3,20 (1,60 – 4,20)	3,20 (1,40 – 4,20)	
Kararlara Katılım	$\bar{X}$	3,02	3,18	2,90	0,01*
	Ortanca (min – max)	3,00 (2,00 – 4,33)	3,16 (2,17 – 4,33)	2,83 (1,67 – 4,17)	
Öğrenci-Öğrenci İletişimi	$\bar{X}$	3,27	3,16	3,09	0,04*
	Ortanca (min – max)	3,25 (1,75 – 4,25)	3,00 (2,00 – 4,50)	3,00 (1,25 – 5,00)	
Gelecek	$\bar{X}$	3,56	3,34	3,21	0,03*
	Ortanca (min – max)	3,50 (1,00 – 4,67)	3,33 (2,00 – 5,00)	3,33 (1,00 – 5,00)	
Sınıf Ortamı	$\bar{X}$	3,36	3,26	3,14	0,02*
	Ortanca (min – max)	3,50 (2,25 – 4,50)	3,25 (2,00 – 5,00)	3,00 (1,15 – 4,75)	

*p<0,05

Tablo 24 incelendiğinde, “Öğretim Elemanı - Öğrenci İletişimi” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=3,23$) Antrenörlük Eğitimi Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=2,99$) Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü öğrencileri göstermiştir.

“Kimlik” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=2,27$) Spor Yöneticiliği Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=2,08$) Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencileri göstermiştir.

“Sosyal Olanaklar” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=3,23$) Spor Yöneticiliği Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=2,92$) Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü öğrencileri göstermiştir.

“Kararlara Katılım” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=3,18$) Spor Yöneticiliği Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=2,90$) Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencileri göstermiştir.

“Öğrenci - Öğrenci İletişimi” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=3,27$) Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=3,09$) Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencileri göstermiştir.

“Gelecek” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=3,56$) Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=3,21$) Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencileri göstermiştir.

“Sınıf Ortamı” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=3,36$) Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=3,14$) Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencileri göstermiştir.

Bölümler arasında yapılan anlamlılık düzeyi karşılaştırma testi sonuçlarına göre “Öğretim Elemanı - Öğrenci İletişimi” ile “Kimlik” boyutları hariç diğer boyutlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı ($p<0,05$) farklılıklar olduğu bulunmuştur.

4.7.1.2. ÜYKÖ Boyutlarına Göre Çukurova Üniversitesi BESYO Bölümleri Arasında Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının İkili Karşılaştırma Bulguları

Tablo 24 incelendiğinde, bölümler arasında yapılan anlamlılık düzeyi karşılaştırma testi sonuçlarına göre “Öğretim Elemanı - Öğrenci İletişimi” ile “Kimlik” boyutları hariç diğer boyutlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı ($p < 0,05$) farklılıklar olduğu bulunmuştur. Bu farkların kaynağını incelemek üzere yapılan ikili karşılaştırma Mann Whitney U testi sonuçları ve anlamlılık “p” değerleri Tablo 25’de gösterilmiştir.

Tablo 25. Çukurova Üniversitesi BESYO Bölümleri Arası Öğrencilerin Yaşam Kalitesi Algıları İkili Karşılaştırmaları

Bölümler	N	Öğretim Elemanı Öğrenci İletişimi		Kimlik		Sosyal Olanaklar		Kararlara Katılım		Öğrenci - Öğrenci İletişimi		Gelecek		Sınıf Ortamı	
		Sıra Ort.	p	Sıra Ort.	p	Sıra Ort.	p	Sıra Ort.	p	Sıra Ort.	p	Sıra Ort.	p	Sıra Ort.	p
Beden Eğitimi Öğretmenliği	60	54,40	0,37	56,63	0,90	46,52	0,00*	51,92	0,08	60,30	0,25	62,70	0,04*	60,85	0,18
Spor Yöneticiliği	53	59,94		57,42		68,87		62,75		53,26		50,55		52,64	
Beden Eğitimi Öğretmenliği	60	81,52	0,02*	101,87	0,20	81,12	0,02*	101,88	0,20	108,98	0,01*	109,48	0,00*	109,77	0,00*
Antrenörlük Eğitimi	128	100,59		91,05		100,77		91,04		87,71		87,48		87,34	
Spor Yöneticiliği	53	85,00	0,32	97,40	0,29	103,50	0,04	108,91	0,00*	97,51	0,27	93,87	0,63	99,76	0,14
Antrenörlük Eğitimi	128	93,48		88,35		85,82		83,59		88,30		89,81		87,37	

* $p < 0,05$

Tablo 25 incelendiğinde, Beden Eğitimi Öğretmenliği ile Spor Yöneticiliği Bölümleri arasında “Sosyal Olanaklar” Boyutunda Spor Yöneticiliği lehine ve “Gelecek” Boyutunda Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü lehine istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar olduğu ($p < 0,05$) tespit edilmiştir.

Beden Eğitimi Öğretmenliği ile Antrenörlük Eğitimi Bölümleri arasında “Öğretim Elemanı - Öğrenci İletişimi” ve “Sosyal Olanaklar” Boyutlarında Antrenörlük Eğitimi Bölümü lehine, “Öğrenci - Öğrenci İletişimi”, “Gelecek” ve “Sınıf Ortamı” Boyutlarında Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü lehine istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar vardır ($p<0,05$).

Spor Yöneticiliği ile Antrenörlük Eğitimi Bölümleri arasında “Sosyal Olanaklar” ve “Kararlara Katılım” Boyutlarında Spor Yöneticiliği Bölümü lehine istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar tespit edilmiş diğer boyutlarda istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunamamıştır.

4.7.2. ÜYKÖ Boyutlarına Göre Gaziantep Üniversitesi BESYO Bölümleri Arasında Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Karşılaştırma Bulguları

Gaziantep Üniversitesi BESYO Bölümleri arasında öğrencilerin yaşam kalitesine ilişkin algılarının ÜYKÖ Boyutlarına göre karşılaştırma bulguları Tablo 26’ de gösterilmiştir.

Tablo 26. Gaziantep Üniversitesi BESYO Bölümleri Arası Öğrencilerin Yaşam Kalitesi Algıları Karşılaştırmaları

Bölümler Boyutlar		Beden Eğitimi Öğretmenliği	Antrenörlük Eğitimi	p
Öğr. Elm.-Öğrenci İletişimi	$\bar{X}$	2,81	2,88	0,91
	Ortanca (min – max)	2,66 (1,67 – 4,67)	3,00 (1,67 – 4,00)	
Kimlik	$\bar{X}$	3,17	2,33	0,09
	Ortanca (min – max)	3,20 (1,00 – 5,00)	2,40 (2,00 – 2,60)	
Sosyal Olanaklar	$\bar{X}$	3,34	3,26	0,43
	Ortanca (min – max)	3,40 (2,20 – 4,60)	3,20 (3,20 – 3,40)	
Kararlara Katılım	$\bar{X}$	3,31	3,55	0,42
	Ortanca (min – max)	3,33 (2,50 – 4,33)	3,66 (2,83 – 4,17)	
Öğrenci-Öğrenci İletişimi	$\bar{X}$	3,11	2,75	0,15
	Ortanca (min – max)	3,00 (1,75 – 4,75)	2,75 (2,50 – 3,00)	
Gelecek	$\bar{X}$	2,85	3,66	0,25
	Ortanca (min – max)	3,00 (1,00 – 5,00)	4,33 (2,00 – 4,67)	
Sınıf Ortamı	$\bar{X}$	3,49	3,25	0,50
	Ortanca (min – max)	3,75 (1,75 – 4,75)	3,00 (2,75 – 4,00)	

Tablo 26 incelendiğinde, “Öğretim Elemanı - Öğrenci İletişimi” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=2,88$) Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=2,81$) Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencileri göstermiştir.

“Kimlik” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=3,17$) Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=2,33$) Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencileri göstermiştir.

“Sosyal Olanaklar” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=3,34$) Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=3,26$) Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencileri göstermiştir.

“Kararlara Katılım” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=3,55$) Antrenörlük Eğitimi Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=3,31$) Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü öğrencileri göstermiştir.

“Öğrenci - Öğrenci İletişimi” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=3,11$) Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=2,75$) Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencileri göstermiştir.

“Gelecek” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=3,66$) Antrenörlük Eğitimi Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=2,85$) Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü öğrencileri göstermiştir.

“Sınıf Ortamı” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=3,49$) Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=3,25$) Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencileri göstermiştir.

Bölümler arasında yapılan anlamlılık düzeyi karşılaştırma testi sonuçlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı ($p>0,05$) farklılıklar bulunamamıştır.

4.7.3. ÜYKÖ Boyutlarına Göre İnönü Üniversitesi BESYO Bölümleri Arasında Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Karşılaştırma Bulguları

İnönü Üniversitesi BESYO Bölümleri arasında öğrencilerin yaşam kalitesine ilişkin algılarının ÜYKÖ Boyutlarına göre karşılaştırma bulguları Tablo 27’ de gösterilmiştir.

Tablo 27. İnönü Üniversitesi BESYO Bölümleri Arası Öğrencilerin Yaşam Kalitesi Algıları Karşılaştırmaları

Bölümler Boyutlar		Beden Eğitimi Öğretmenliği	Antrenörlük Eğitimi	p
Öğr. Elm.-Öğrenci İletişimi	$\bar{X}$	3,29	3,21	0,57
	Ortanca (min – max)	3,50 (2,33 – 4,33)	3,33 (1,83 – 4,33)	
Kimlik	$\bar{X}$	2,40	2,12	0,08
	Ortanca (min – max)	2,20 (1,00 – 4,60)	2,00 (1,00 – 4,60)	
Sosyal Olanaklar	$\bar{X}$	3,14	3,06	0,91
	Ortanca (min – max)	3,20 (2,00 – 4,80)	3,20 (1,20 – 4,20)	
Kararlara Katılım	$\bar{X}$	3,16	2,97	0,02*
	Ortanca (min – max)	3,16 (2,17 – 4,33)	2,83 (2,00 – 4,00)	
Öğrenci-Öğrenci İletişimi	$\bar{X}$	3,15	3,16	0,95
	Ortanca (min – max)	3,25 (2,00 – 4,50)	3,00 (2,25 – 4,50)	
Gelecek	$\bar{X}$	3,49	3,72	0,09
	Ortanca (min – max)	3,66 (1,00 – 5,00)	3,66 (1,00 – 5,00)	
Sınıf Ortamı	$\bar{X}$	3,17	3,18	0,69
	Ortanca (min – max)	3,25 (2,00 – 4,50)	3,25 (2,00 – 4,25)	

*p<0,05

Tablo 26 incelendiğinde, “Öğretim Elemanı - Öğrenci İletişimi” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=3,29$) Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=3,21$) Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencileri göstermiştir.

“Kimlik” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=2,40$) Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=2,12$) Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencileri göstermiştir.

“Sosyal Olanaklar” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=3,14$) Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=3,06$) Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencileri göstermiştir.

“Kararlara Katılım” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=3,16$) Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=2,97$) Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencileri göstermiştir.

“Öğrenci - Öğrenci İletişimi” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=3,16$) Antrenörlük Eğitimi Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=3,15$) Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü öğrencileri göstermiştir.

“Gelecek” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=3,72$) Antrenörlük Eğitimi Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=3,49$) Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü öğrencileri göstermiştir.

“Sınıf Ortamı” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=3,18$) Antrenörlük Eğitimi Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=3,17$) Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü öğrencileri göstermiştir.

Bölümler arasında yapılan anlamlılık düzeyi karşılaştırma testi sonuçlarına göre “Kararlara Katılım” Boyutunda Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü lehine istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0,05$).

4.7.4.1. ÜYKÖ Boyutlarına Göre Adnan Menderes Üniversitesi BESYO Bölümleri Arasında Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Karşılaştırma Bulguları

Adnan Menderes Üniversitesi BESYO Bölümleri arasında öğrencilerin yaşam kalitesine ilişkin algılarının ÜYKÖ Boyutlarına göre karşılaştırma bulguları Tablo 28’ de gösterilmiştir.

Tablo 28. Adnan Menderes Üniversitesi BESYO Bölümleri Arası Öğrencilerin Yaşam Kalitesi Algıları Karşılaştırmaları

Bölümler Boyutlar		Beden Eğitimi Öğretmenliği	Spor Yöneticiliği	Rekreasyon	Antrenörlük Eğitimi	p
Öğr. Elm.-Öğrenci İletişimi	$\bar{X}$	2,77	2,95	2,55	2,83	0,02*
	Ortanca (min – max)	2,66 (1,33 – 4,00)	3,00 (1,83 – 4,33)	2,41 (1,67 – 4,33)	3,16 (1,50 – 4,00)	
Kimlik	$\bar{X}$	3,40	3,28	4,06	3,66	0,00*
	Ortanca (min – max)	3,40 (1,20 – 5,00)	3,20 (1,80 – 4,80)	4,00 (2,40 – 5,00)	3,60 (2,00 – 5,00)	
Sosyal Olanaklar	$\bar{X}$	3,15	3,22	3,00	3,09	0,46
	Ortanca (min – max)	3,20 (2,40 – 4,40)	3,20 (2,40 – 4,20)	3,10 (1,80 – 4,20)	3,00 (2,40 – 4,00)	
Kararlara Katılım	$\bar{X}$	3,33	3,41	3,09	3,41	0,01*
	Ortanca (min – max)	3,33 (1,83 – 4,33)	3,50 (2,00 – 4,17)	3,16 (2,17 – 3,67)	3,50 (2,17 – 4,33)	
Öğrenci-Öğrenci İletişimi	$\bar{X}$	3,14	3,01	3,13	3,06	0,58
	Ortanca (min – max)	3,00 (1,75 – 4,50)	3,00 (2,00 – 4,50)	3,00 (2,00 – 4,25)	3,00 (2,00 – 4,25)	
Gelecek	$\bar{X}$	2,15	2,56	1,76	2,19	0,00*
	Ortanca (min – max)	2,00 (1,00 – 4,33)	2,33 (1,00 – 5,00)	1,33 (1,00 – 3,33)	2,33 (1,00 – 3,33)	
Sınıf Ortamı	$\bar{X}$	3,19	3,34	3,30	3,38	0,68
	Ortanca (min – max)	3,25 (1,50 – 4,25)	3,50 (2,00 – 4,75)	3,37 (1,75 – 4,00)	3,50 (2,25 – 4,75)	

*p<0,05

Tablo 28 incelendiğinde, “Öğretim Elemanı - Öğrenci İletişimi” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}$ =2,95) Spor Yöneticiliği Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}$ =2,55) Rekreasyon Bölümü öğrencileri göstermiştir.

“Kimlik” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=4,06$) Rekreasyon Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=3,28$) Spor Yöneticiliği Bölümü öğrencileri göstermiştir.

“Sosyal Olanaklar” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=3,22$) Spor Yöneticiliği Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=3,00$) Rekreasyon Bölümü öğrencileri göstermiştir.

“Kararlara Katılım” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=3,41$) Spor Yöneticiliği ile Antrenörlük Eğitimi Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=3,09$) Rekreasyon Bölümü öğrencileri göstermiştir.

“Öğrenci - Öğrenci İletişimi” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=3,14$) Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=3,01$) Spor Yöneticiliği Bölümü öğrencileri göstermiştir.

“Gelecek” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=2,56$) Spor Yöneticiliği, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=1,76$) Rekreasyon Bölümü Bölümü öğrencileri göstermiştir.

“Sınıf Ortamı” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=3,38$) Antrenörlük Eğitimi Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=3,19$) Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü öğrencileri göstermiştir.

Bölümler arasında yapılan anlamlılık düzeyi karşılaştırma testi sonuçlarına göre “Sosyal Olanaklar”, “Öğrenci - Öğrenci İletişimi”, ve “Sınıf Ortamı” Boyutları hariç diğer boyutlarda istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar bulunmuştur ($p<0,05$).

**4.7.4.2. ÜYKÖ Boyutlarına Göre Adnan Menderes Üniversitesi BESYO
Bölümleri Arasında Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin
Algılarının İkili Karşılaştırma Bulguları**

Tablo 28 incelendiğinde, bölümler arasında yapılan anlamlılık düzeyi karşılaştırma testi sonuçlarına göre “Sosyal Olanaklar”, “Öğrenci - Öğrenci İletişimi”, ve “Sınıf Ortamı” boyutları hariç diğer boyutlarda istatistiksel açıdan anlamlı ($p < 0,05$) farklılıklar olduğu bulunmuştur. Bu farkların kaynağını incelemek üzere yapılan ikili karşılaştırma Mann Whitney U testi sonuçları ve anlamlılık “p” değerleri Tablo 29’da gösterilmiştir.

Tablo 29. Adnan Menderes Üniversitesi BESYO Bölümleri Arası Öğrencilerin Yaşam Kalitesi Algıları
İkili Karşılaştırmaları

Bölümler	N	Öğretim Elemanı Öğrenci İletişimi		Kimlik		Sosyal Olanaklar		Kararlara Katılım		Öğrenci - Öğrenci İletişimi		Gelecek		Sınıf Ortamı	
		Sıra Ort.	p	Sıra Ort.	p	Sıra Ort.	p	Sıra Ort.	p	Sıra Ort.	p	Sıra Ort.	p	Sıra Ort.	p
Beden Eğitimi Öğretmenliği	56	46,23	0,25	50,22	0,61	47,56	0,55	46,54	0,31	52,13	0,19	44,24	0,05*	46,54	0,31
Spor Yöneticiliği	41	52,78		47,33		50,96		52,37		44,73		55,50		52,35	
Beden Eğitimi Öğretmenliği	56	57,95	0,04*	42,32	0,00*	55,18	0,32	58,16	0,03*	52,70	0,94	58,43	0,02*	49,84	0,32
Rekreasyon	48	46,15		64,38		49,38		45,90		52,27		45,58		55,60	
Beden Eğitimi Öğretmenliği	56	43,59	0,50	41,74	0,12	46,48	0,47	43,54	0,48	46,27	0,54	44,04	0,64	43,22	0,39
Antrenörlük Eğitimi	33	47,39		50,53		42,48		47,48		42,85		46,64		48,02	
Spor Yöneticiliği	41	54,37	0,00*	33,63	0,00*	49,20	0,15	55,29	0,00*	41,80	0,27	56,02	0,00*	44,54	0,87
Rekreasyon	48	37,00		54,71		41,42		36,21		47,73		35,58		45,40	
Spor Yöneticiliği	41	38,13	0,77	33,50	0,07	39,96	0,26	37,48	0,99	36,10	0,52	40,44	0,18	37,24	0,90
Antrenörlük Eğitimi	33	36,71		42,47		34,44		37,53		39,24		33,85		37,82	
Rekreasyon	48	37,17	0,07	44,96	0,06	40,38	0,77	35,02	0,00*	42,06	0,61	36,02	0,01*	40,42	0,78
Antrenörlük Eğitimi	33	46,58		35,24		41,91		49,70		39,45		48,24		41,85	

* $p \leq 0,05$

Tablo 29 incelendiğinde, Beden Eğitimi Öğretmenliği ile Spor Yöneticiliği Bölümlerinin “Gelecek” Boyutunda Spor Yöneticiliği Bölümü lehine istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur ($p \leq 0,05$).

Beden Eğitimi Öğretmenliği ile Rekreasyon Bölümleri karşılaştırmalarında “Öğretim Elemanı - Öğrenci İletişimi”, “Kararlara Katılım” ve “Gelecek” Boyutlarında Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü lehine, “Kimlik” Boyutunda Rekreasyon Bölümü lehine anlamlı farklılıklar bulunmuş, “Sosyal Olanaklar”, “Öğrenci - Öğrenci İletişimi”, “Sınıf Ortamı” Boyutlarında ise istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunamamıştır ($p > 0,05$).

Beden Eğitimi Öğretmenliği ile Antrenörlük Eğitimi Bölümleri arasında yapılan karşılaştırmada hiçbir boyutta istatistiksel açıdan anlamlı farklılığa rastlanmamıştır.

Spor Yöneticiliği ile Rekreasyon Bölümleri arasında “Öğretim Elemanı - Öğrenci İletişimi”, “Kararlara Katılım” ve “Gelecek” Boyutlarında Spor Yöneticiliği lehine, “Kimlik” Boyutunda ise Rekreasyon Bölümü lehine istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar bulunmuştur ($p < 0,05$).

Spor Yöneticiliği ile Antrenörlük Eğitimi Bölümleri arasında yapılan karşılaştırmada hiçbir boyutta istatistiksel açıdan anlamlı farklılığa rastlanmamıştır.

Rekreasyon ile Antrenörlük Eğitimi Bölümleri arasında ise “Kararlara Katılım” Boyutu ile “Gelecek” Boyutu dışında bütün boyutlarda Antrenörlük Eğitimi Bölümü lehine istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunmuştur ($p < 0,05$).

**4.7.5.1. ÜYKÖ Boyutlarına Göre Ankara Üniversitesi BESYO Bölümleri
Arasında Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının
Karşılaştırma Bulguları**

Ankara Üniversitesi BESYO Bölümleri arasında öğrencilerin yaşam kalitesine ilişkin algılarının ÜYKÖ Boyutlarına göre karşılaştırma bulguları Tablo 30’ da gösterilmiştir.

Tablo 30. Ankara Üniversitesi BESYO Bölümleri Arası Öğrencilerin Yaşam Kalitesi Algıları Karşılaştırmaları

Bölümler Boyutlar		Beden Eğitimi Öğretmenliği	Spor Yöneticiliği	Antrenörlük Eğitimi	p
Öğr. Elm.-Öğrenci İletişimi	$\bar{X}$	2,99	3,06	3,26	0,35
	Ortanca (min – max)	2,83 (1,83 – 4,50)	3,16 (1,67 – 4,33)	3,25 (2,50 – 4,00)	
Kimlik	$\bar{X}$	2,24	2,14	2,07	0,48
	Ortanca (min – max)	2,20 (1,00 – 3,80)	2,20 (1,00 – 4,00)	1,90 (1,00 – 3,40)	
Sosyal Olanaklar	$\bar{X}$	2,98	3,12	2,97	0,31
	Ortanca (min – max)	3,00 (2,20 – 3,60)	3,20 (1,80 – 4,40)	2,90 (2,20 – 3,60)	
Kararlara Katılım	$\bar{X}$	2,88	3,27	3,19	0,00*
	Ortanca (min – max)	3,00 (2,00 – 3,50)	3,33 (1,83 – 4,00)	3,33 (2,50 – 3,83)	
Öğrenci-Öğrenci İletişimi	$\bar{X}$	3,08	3,14	2,89	0,15
	Ortanca (min – max)	3,25 (2,25 – 4,25)	3,00 (1,75 – 4,25)	2,87 (2,25 – 4,00)	
Gelecek	$\bar{X}$	3,37	3,50	3,95	0,08
	Ortanca (min – max)	3,33 (2,00 – 5,00)	3,33 (1,67 – 5,00)	4,00 (2,00 – 5,00)	
Sınıf Ortamı	$\bar{X}$	3,24	3,40	3,07	0,12
	Ortanca (min – max)	3,00 (2,75 – 4,50)	3,50 (2,25 – 4,75)	3,00 (2,50 – 4,50)	

*p<0,05

Tablo 30 incelendiğinde, “Öğretim Elemanı - Öğrenci İletişimi” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}$ =3,26) Antrenörlük Eğitimi Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}$ =2,99) Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü öğrencileri göstermiştir.

“Kimlik” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=2,24$) Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=2,07$) Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencileri göstermiştir.

“Sosyal Olanaklar” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=3,12$) Spor Yöneticiliği Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=2,97$) Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencileri göstermiştir.

“Kararlara Katılım” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=3,27$) Spor Yöneticiliği Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=2,88$) Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü öğrencileri göstermiştir.

“Öğrenci - Öğrenci İletişimi” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=3,14$) Spor Yöneticiliği Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=2,89$) Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencileri göstermiştir.

“Gelecek” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=3,95$) Antrenörlük Eğitimi Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=3,37$) Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü öğrencileri göstermiştir.

“Sınıf Ortamı” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=3,40$) Spor Yöneticiliği Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=3,07$) Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencileri göstermiştir.

Bölümler arasında yapılan anlamlılık düzeyi karşılaştırma testi sonuçlarına göre “Kararlara Katılım” Boyutunda istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gözlemlenmiştir ($p<0,05$).

4.7.5.2. ÜYKÖ Boyutlarına Göre Ankara Üniversitesi BESYO Bölümleri Arasında Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının İkili Karşılaştırma Bulguları

Tablo 30 incelendiğinde, bölümler arasında yapılan anlamlılık düzeyi karşılaştırma testi sonuçlarına göre “Kararlara Katılım” Boyutunda anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Bu farkların kaynağını incelemek üzere yapılan ikili karşılaştırma Mann Whitney U testi sonuçları ve anlamlılık “p” değerleri Tablo 31’de gösterilmiştir.

Tablo 31. Ankara Üniversitesi BESYO Bölümleri Arası Öğrencilerin Yaşam Kalitesi Algıları İkili Karşılaştırmaları

Bölümler	N	Öğretim Elemanı Öğrenci İletişimi		Kimlik		Sosyal Olanaklar		Kararlara Katılım		Öğrenci - Öğrenci İletişimi		Gelecek		Sınıf Ortamı	
		Sıra Ort.	p	Sıra Ort.	p	Sıra Ort.	p	Sıra Ort.	p	Sıra Ort.	p	Sıra Ort.	p	Sıra Ort.	p
Beden Eğitimi Öğretmenliği	47	45,20	0,51	49,99	0,27	42,98	0,14	35,67	0,00*	46,51	0,86	45,15	0,50	43,68	0,23
Spor Yöneticiliği	46	48,84		43,95		51,11		58,58		47,50		48,89		50,39	
Beden Eğitimi Öğretmenliği	47	30,01	0,13	33,16	0,38	32,16	0,90	28,61	0,01*	34,55	0,05	29,07	0,03*	33,30	0,32
Antrenörlük Eğitimi	16	37,84		28,59		31,53		41,97		24,50		40,59		28,19	
Spor Yöneticiliği	46	30,27	0,36	31,53	0,98	32,78	0,34	32,65	0,39	33,73	0,09	29,01	0,06	34,29	0,03*
Antrenörlük Eğitimi	16	35,03		31,41		27,81		28,19		25,09		38,66		23,47	

*p<0,05

Tablo 31 incelendiğinde, Beden Eğitimi Öğretmenliği ile Spor Yöneticiliği Bölümleri arasında yapılan karşılaştırmada “Kararlara Katılım” boyutunda Spor Yöneticiliği Bölümü lehine istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gözlemlenmiş ($p<0,05$). Diğer boyutlarda istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

Beden Eğitimi Öğretmenliği ile Antrenörlük Eğitimi Bölümleri arasında “Kararlara Katılım” ve “Gelecek” Boyutlarında Antrenörlük Eğitimi Bölümü lehine, “Öğrenci - Öğrenci İletişimi” Boyutunda ise Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü lehine istatistiksel açıdan anlamlı farklılık görülmüş ($p<0,05$), diğer boyutlarda istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunamamıştır.

Spor Yöneticiliği ile Antrenörlük Eğitimi Bölümleri arasında ise “Sınıf Ortamı” Boyutunda Spor Yöneticiliği lehine istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunmuştur.

**4.7.6.1. ÜYKÖ Boyutlarına Göre Kocaeli Üniversitesi BESYO Bölümleri
Arasında Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının
Karşılaştırma Bulguları**

Kocaeli Üniversitesi BESYO Bölümleri arasında öğrencilerin yaşam kalitesine ilişkin algılarının ÜYKÖ Boyutlarına göre karşılaştırma bulguları Tablo 32’ de gösterilmiştir.

Tablo 32. Kocaeli Üniversitesi BESYO Bölümleri Arası Öğrencilerin Yaşam Kalitesi Algıları
Karşılaştırmaları

Bölümler Boyutlar		Beden Eğitimi Öğretmenliği	Spor Yöneticiliği	Rekreasyon	Antrenörlük Eğitimi	p
Öğr. Elm.-Öğrenci İletişimi	$\bar{X}$	2,64	3,01	3,10	2,89	0,00*
	Ortanca (min – max)	2,66 (1,33 – 3,83)	3,00 (1,50 – 4,83)	3,00 (1,67 – 4,67)	2,83 (1,67 – 4,50)	
Kimlik	$\bar{X}$	2,62	2,41	2,44	2,73	0,00*
	Ortanca (min – max)	2,60 (1,20 – 3,80)	2,40 (1,00 – 4,20)	2,40 (1,00 – 4,60)	2,70 (1,00 – 4,60)	
Sosyal Olanaklar	$\bar{X}$	3,02	3,15	3,22	3,12	0,09
	Ortanca (min – max)	3,00 (2,00 – 4,20)	3,20 (2,20 – 4,60)	3,20 (2,40 – 4,40)	3,20 (1,60 – 4,20)	
Kararlara Katılım	$\bar{X}$	3,01	3,03	3,10	2,94	0,16
	Ortanca (min – max)	3,00 (2,17 – 4,33)	3,00 (1,83 – 5,00)	3,16 (2,33 – 5,00)	2,91 (2,00 – 4,67)	
Öğrenci-Öğrenci İletişimi	$\bar{X}$	3,04	3,03	3,22	3,04	0,08
	Ortanca (min – max)	3,00 (2,00 – 4,00)	3,00 (1,50 – 4,75)	3,25 (1,75 – 4,75)	3,00 (1,50 – 4,75)	
Gelecek	$\bar{X}$	2,95	3,29	3,33	3,10	0,00*
	Ortanca (min – max)	3,00 (1,00 – 4,33)	3,33 (1,67 – 5,00)	3,33 (2,00 – 5,00)	3,00 (1,00 – 4,67)	
Sınıf Ortamı	$\bar{X}$	3,36	3,32	3,34	3,17	0,18
	Ortanca (min – max)	3,25 (2,25 – 4,50)	3,25 (1,75 – 5,00)	3,37 (1,75 – 4,75)	3,25 (2,00 – 4,50)	

*p<0,05

Tablo 32 incelendiğinde, “Öğretim Elemanı - Öğrenci İletişimi” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=3,10$) Rekreasyon Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=2,64$) Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü öğrencileri göstermiştir.

“Kimlik” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=2,73$) Antrenörlük Eğitimi Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=2,41$) Spor Yöneticiliği Bölümü öğrencileri göstermiştir.

“Sosyal Olanaklar” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=3,22$) Rekreasyon Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=3,02$) Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü öğrencileri göstermiştir.

“Kararlara Katılım” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=3,10$) Rekreasyon Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=2,94$) Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencileri göstermiştir.

“Öğrenci - Öğrenci İletişimi” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=3,22$) Rekreasyon Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=3,03$) Spor Yöneticiliği Bölümü öğrencileri göstermiştir.

“Gelecek” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=3,33$) Rekreasyon Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=2,95$) Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü öğrencileri göstermiştir.

“Sınıf Ortamı” Boyutunda en yüksek ortalamayı ($\bar{X}=3,36$) Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü, en düşük ortalamayı ise ($\bar{X}=3,17$) Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencileri göstermiştir.

Bölümler arasında yapılan anlamlılık düzeyi karşılaştırma testi sonuçlarına göre “Öğretim Elemanı - Öğrenci İletişimi”, “Kimlik” ve “Gelecek” Boyutlarında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık ($p<0,05$) saptanırken diğer boyutlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunamamıştır ($p>0,05$).

**4.7.6.2. ÜYKÖ Boyutlarına Göre Kocaeli Üniversitesi BESYO Bölümleri
Arasında Öğrencilerin Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının İkili
Karşılaştırma Bulguları**

Tablo 32 incelendiğinde, bölümler arasında yapılan anlamlılık düzeyi karşılaştırma testi sonuçlarına göre “Öğretim Elemanı - Öğrenci İletişimi”, “Kimlik” ve “Gelecek” Boyutlarında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık ($p < 0,05$) bulunmuştur. Bu farkların kaynağını incelemek üzere yapılan ikili karşılaştırma Mann Whitney U testi sonuçları ve anlamlılık “p” değerleri Tablo 33’de gösterilmiştir.

Tablo 33. Kocaeli Üniversitesi BESYO Bölümleri Arası Öğrencilerin Yaşam Kalitesi Algıları İkili Karşılaştırmaları

Bölümler	N	Öğretim Elemanı Öğrenci İletişimi		Kimlik		Sosyal Olanaklar		Kararlara Katılım		Öğrenci - Öğrenci İletişimi		Gelecek		Sınıf Ortamı	
		Sıra Ort.	p	Sıra Ort.	p	Sıra Ort.	p	Sıra Ort.	p	Sıra Ort.	p	Sıra Ort.	p	Sıra Ort.	p
Beden Eğitimi Öğretmenliği	95	107,06	0,00*	155,95	0,00*	123,66	0,02*	133,77	0,47	140,33	0,78	118,12	0,00*	141,28	0,67
Spor Yöneticiliği	181	155,00		129,34		146,29		140,98		137,54		149,20		137,04	
Beden Eğitimi Öğretmenliği	95	69,75	0,00*	91,39	0,05*	77,75	0,02*	80,23	0,14	78,79	0,05*	75,82	0,00*	85,39	0,90
Rekreasyon	74	104,57		76,79		94,31		91,13		92,97		96,78		84,49	
Beden Eğitimi Öğretmenliği	95	81,48	0,01*	87,94	0,40	85,19	0,11	93,82	0,44	91,72	0,84	86,73	0,24	98,42	0,04*
Antrenörlük Eğitimi	86	101,51		94,38		97,41		87,88		90,21		95,72		82,80	
Spor Yöneticiliği	181	125,33	0,36	127,70	0,92	126,19	0,53	125,33	0,36	120,61	0,01*	126,94	0,71	127,01	0,73
Rekreasyon	74	134,53		128,72		132,42		134,53		146,08		130,58		130,42	
Spor Yöneticiliği	181	139,17	0,11	124,39	0,00*	134,79	0,80	139,09	0,11	133,78	0,94	139,81	0,07	139,69	0,07
Antrenörlük Eğitimi	86	123,13		154,23		132,34		123,29		134,47		121,76		122,02	
Rekreasyon	74	88,72	0,03*	71,80	0,02*	83,26	0,48	88,93	0,03*	88,31	0,04*	87,27	0,08	87,14	0,09
Antrenörlük Eğitimi	86	73,42		87,98		78,12		73,24		73,78		74,67		74,78	

* $p \leq 0,05$

Tablo 32 incelendiğinde, Beden Eğitimi Öğretmenliği ile Spor Yöneticiliği Bölümleri arasında “Öğretim Elemanı - Öğrenci İletişimi”, “Sosyal Olanaklar”, “Gelecek” Boyutlarında Spor Yöneticiliği lehine, “Kimlik” Boyutunda ise Beden Eğitimi Öğretmenliği lehine istatistiksel açıdan anlamlı farklılık ($p \leq 0,05$) bulunmuş “Kararlara Katılım”, “Öğrenci - Öğrenci İletişimi”, “Sınıf Ortamı” Boyutlarında ise istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunamamıştır ($p > 0,05$).

Beden Eğitimi Öğretmenliği ile Rekreasyon Bölümleri arasında yapılan karşılaştırmada ise “Öğretim Elemanı - Öğrenci İletişimi”, “Öğrenci - Öğrenci İletişimi”, “Sosyal Olanaklar”, “Gelecek” Boyutlarında Rekreasyon Bölümü lehine, “Kimlik” Boyutunda ise Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü lehine istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar bulunmuştur ($p \leq 0,05$).

Beden Eğitimi Öğretmenliği ile Antrenörlük Eğitimi Bölümleri arasında, “Öğretim Elemanı - Öğrenci İletişimi” Boyutunda Antrenörlük Eğitimi Bölümü lehine, “Sınıf Ortamı” Boyutunda ise Beden Eğitimi Öğretmenliği lehine istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir ($p < 0,05$).

Spor Yöneticiliği ile Rekreasyon Bölümleri arasında yapılan karşılaştırmada “Öğrenci - Öğrenci İletişimi” Boyutunda Rekreasyon Bölümü lehine istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunmuştur ($p < 0,05$).

Spor Yöneticiliği ile Antrenörlük Eğitimi Bölümleri arasında, “Kimlik” Boyutunda Antrenörlük Eğitimi Bölümü lehine istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunmuştur ($p < 0,05$).

Rekreasyon ile Antrenörlük Eğitimi Bölümleri arasında “Öğretim Elemanı - Öğrenci İletişimi”, “Öğrenci - Öğrenci İletişimi”, “Kararlara Katılım” Boyutlarında Rekreasyon Bölümü lehine, “Kimlik” Boyutunda ise Antrenörlük Eğitimi Bölümü lehine istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir ($p < 0,05$).

4.8. Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular

Görüşmeler, örnekleme seçilen her BESYO’dan birer yönetim kurulu mensubu öğretim elemanı ile yapılmıştır. Görüşmelerde öğretim elemanlarına ölçekteki 7 boyutla ilgili sorular yöneltilmiştir. Bu görüşmelerden elde edilen bulgular aşağıda özetlenmiştir.

Öğretim elemanları ile yapılan görüşmelerde “öğretim elemanı – öğrenci iletişimi” boyutunda bütün öğretim elemanlarının ortak cevap olarak öğrencilerin fikirlerine saygı gösterildiği, öğrencilerin ders hakkındaki görüşleri doğrultusunda ders içerik ve programlarının hazırlanmaya gayret gösterildiği fakat bazen seçmeli dersler konusunda imkânlar doğrultusunda hareket etmek durumunda kaldıklarını ve her öğrenciyi istenilen derse yerleştiremediklerini üzümlere ifade ettikleri, düşünsel farklılıklardan dolayı disiplin kuruluna yansıyan herhangi bir olayın olmadığı, öğrencilerin öğretim elemanları ile görüşme yapmak için bir zaman çizelgesine gerek duymadıkları istenildiği zaman, öğretim elemanın müsait olması şartı ile görüşme yapabildikleri genellemesi saptanmıştır.

“Kimlik” boyutu ile ilgili yöneltilen sorularda ise Kocaeli Üniversitesi BESYO ve Gaziantep BESYO hariç diğer bütün BESYO öğretim elemanlarının tesisleşme ve öğretim elemanı kadrolarında eksikleri olduğunu düşünmeleri ve dolayısıyla eğitim kalitesinin buna bağlı olarak olması gerekenden daha düşük olabileceği görüşü hâkimdir. Öğretim elemanı kadrolarının çoğunda geçmişte beden eğitimi öğretmenliği yaparken üniversiteye dâhil olan öğretim elemanı sayısının fazla olmasının öğrencileri mesleğe hazırlamak konusunda sadece teorik bilgiyle değil yaşanmış tecrübeler ile de harmanlama avantajını yaşadıkları saptanırken Karadeniz Teknik Üniversitesi hariç spor yöneticiliği bölümlerinde “ Spor Yöneticiliği” mesleki yaşantısı bulunan öğretim elemanı mevcut değildir.

“Sosyal olanaklar” boyutu kapsamında sorulan sorularda Kocaeli Üniversitesi ve Ankara Üniversitesi dışında diğer bütün üniversiteler de olması gerekenin altında imkânlar sunulduğu fakat Kocaeli ve Ankara Üniversiteleri de dâhil olmak üzere BESYO öğrencilerinin de bu fırsatlardan yararlanmak için yeterince istekli olmadıkları cevapları alınmıştır.

“Kararlara katılım” boyutu çerçevesinde öğretim elemanlarının verdiği yanıtlar doğrultusunda her eğitim-öğretim yılının başında zaruri olarak sınıf temsilcilerinin, bölüm temsilcilerinin ve bunların arasından yüksekokul temsilcilerinin oylama ile belirlendiği, İnönü Üniversitesi BESYO öğrenci temsilcisinin öğrenci başkan yardımcılığı sıfatında olduğu öğrenilmiştir. Bunun yanında Ankara Üniversitesi BESYO eski öğrencisinin geçmişte öğrenci konseyi başkanlığı yaptığı cevabı da alınmıştır. Maalesef ki yönetmelikte olmasına rağmen görüşme yapılan öğretim elemanlarından

hepsi BESYO yönetim kurullarına öğrenci temsilcisinin davet edilmediğini söylemişlerdir.

“Öğrenci – öğrenci iletişimi” boyutu çerçevesinde Çukurova Üniversitesi dışında diğer bütün üniversitelerdeki BESYO öğrencilerinin kampüs yapısı itibari ile birlikte, daha fazla vakit geçirme fırsatı bulabildikleri belirtilmiştir. Karadeniz Teknik Üniversitesi BESYO öğrencilerinin ise şehirde var olan iki kampüsten küçük olanında derslerinin işlenmesinden dolayı diğer fakülte ve yüksekokul öğrencileri ile ortak etkinlik ve ortamları paylaşamadıkları düşüncesi belirtilmiştir. Yapılan bütün görüşmelerden BESYO içi ve dışındaki öğrenci - öğrenci iletişimlerinde olumsuz, kavga ve sürtüşme sonuçlu herhangi bir olayın yaşanmadığı ve bu tarz bir resmi kayıtn tutulmadığı öğrenilmiştir.

“Gelecek” boyutuna dayalı yapılandırılan sorularda ülke şartlarından kaynaklanan istihdam sorunlarına dikkat çekilmiş, özellikle Kamu Personeli Seçme Sınavının (KPSS) gelecek kaygısını günden güne körüklediği ortak fikrinde cevaplar alınmıştır. Spor yöneticiliğinin henüz bir sektör olmadığı ve devlet tarafından da tanımlanmadığı için gelecek kaygısı olan bir bölüm olarak dikkat çekmektedir denilmiştir. Ayrıca rekreasyon bölümlerinin ise tam anlamıyla tanımlanmış bir iş alanı olmadığı için öğrencilerin eğitim aşamasında da ciddi kaygılar yaşadıkları belirtildi. Çağın gereksinimleri doğrultusunda BESYO’ların evrim geçirmesi gerekip gerekmediği konusunda farklı görüşler ortaya çıkarken Karadeniz Teknik Üniversitesi öğretim elemanının verdiği cevaplara göre bireyselleşmeye kayan insan tutumlarına sunulan hizmetler arasında yer alan spor sektörünün bu talebe en iyi cevabı BESYO’lar içerisinde yapılandırılmış fakat tanımlanamayan Rekreasyon Bölümleri ile verilebileceğini belirtmiştir. Böylelikle BESYO’lar sadece beden eğitimi öğretmeni, antrenör, spor yöneticisi kalıplı spor elemanı yetiştirmekle kalmayıp bireysel talepler doğrultusunda ışığa çıkan yeni spor branşları ve hizmet alanlarına da eleman yetiştirebileceklerdir.

“Sınıf ortamı” boyutu ile ilgili yöneltilen sorulara ise öğretim elemanları öğrencilerin spor geçmişleri nedeni ile kapalı alanda ders işleme yeteneklerinin ve konsantrasyonlarının çok az olduğu ortak fikrinde buluşmuşlardır. Sınıf içerisinde ses düzeylerini ayarlayamadıkları sorunundan da bahsedilmiştir.

5. TARTIŞMA

Bu bölümde bulgulardan elde edilen BESYO öğrencilerinin yaşam kalitesine ilişkin görüşlerine ait sonuçlar, araştırmanın sorularına cevap aranarak demokratik yaşam kültürü çerçevesinde tartışılmış ve diğer literatürler ile karşılaştırılarak yorum yapılmıştır.

Tablo 2’den elde edilen bulgulara göre, BESYO öğrencileri ÜYKÖ Boyutlarından demokratik yaşam kültürü ile ilintili olan “Sınıf Ortamı” Boyutunda en yüksek ($\bar{X}=3,28$) ortalamayı göstermişlerdir. Bu boyutla ilgili kendilerine yöneltilen sorular doğrultusunda ders işleyişlerinin öğrenci merkezli olma durumundan memnun oldukları düşünülebilir. Diğer boyutların sıralamasının “Gelecek” ve “Sosyal Olanaklar” ($\bar{X}=3,12$), “Öğrenci - Öğrenci İletişimi” ($\bar{X}=3,09$), “Kararlara Katılım” ($\bar{X}=3,08$), “Öğretim Elemanı - Öğrenci İletişimi” ($\bar{X}=3,04$) ve son olarak “Kimlik” ($\bar{X}=2,57$) olduğu göz önünde bulundurulursa demokratik yaşam kültürü bakımından “Kararlara Katılım” boyutunun düşük ortalaması öğrencilerin bu boyuttaki düşük algılarını ifade etmektedir. Öğrenci temsilciliği mekanizmasının daha sağlıklı çalışabilmesi için görüşme formlarından da elde edilen bilgiler doğrultusunda temsilcilerin yönetim kurullarına davet edilmesi iyileştirici olabilir.

Yeni Eğitim Dergisi’nin “Danimarka Eğitim Geleneği 1” adlı makalesinde Danimarka eğitim sisteminin, en üst düzeyde, özgürlük ve kararlara katılım temeline dayanmakta olduğunu ve en küçük sınıflardan üniversite sıralarına kadar, orta öğretim kurumlarındaki öğrencilerle üniversite öğrencilerinin, okul ve eğitim hakkındaki kararlara katılabildiklerini ve kendilerinden bunu yapmaları beklendiği belirtilmiştir⁴¹. Makalede; okul, öğrencileri, özgür, eşitlik temeline dayanan ve demokratik bir topluma hazırlamalıdır denmekte ve bu hazırlığın da, onların verilecek kararlara katılmasını sağlayarak, sorumluluğa ortak olma bilinci vererek ve onlara haklarını ve yükümlülüklerini öğreterek olabileceği aktarılmaktadır.

Tablo 4 incelendiğinde, ÜYKÖ toplam puanlar üzerinden yapılan değerlendirme Çukurova Üniversitesi BESYO öğrencilerinin üniversite yaşam kalitesi algılarının diğer üniversite BESYO’ları arasında en düşük ortalamaya sahip olduğu

yönündedir. Yapılan ikili karşılaştırma testi sonuçlarına göre (bkz. Tablo 5) Gaziantep Üniversitesi BESYO, İnönü Üniversitesi BESYO, Adnan Menderes Üniversitesi BESYO, Karadeniz Teknik Üniversitesi BESYO ile Çukurova Üniversitesi BESYO arasında Çukurova Üniversitesi BESYO aleyhine anlamlı farklar ortaya çıkmıştır. Bunun nedenini anlamak için Tablo 6’da ÜYKÖ boyutlarına göre yapılan üniversiteler karşılaştırmasına bakıldığında “Kimlik” ve “Kararlara Katılım” boyutlarındaki kendi ortanca değerinin oldukça altında beliren ortalaması göze çarpmaktadır.

Diğer boyutlarda kendi ortanca değerinde ve üstünde değerler gösteren Çukurova Üniversitesi BESYO öğrencilerinin demokratik yaşam ile ilgili sorular içeren “Kararlara Katılım” boyutundan elde ettiği düşük ortalama okul içersindeki demokratik ortamdan memnun olmadıklarını ve “Kimlik” boyutunun düşük ortalaması ile diğer BESYO öğrencilerinin sahip oldukları ortamlara özendiklerini tanımlar niteliktedir. Bu iki boyuttan elde edilen sonuçlar itibariyle Çukurova Üniversitesi BESYO öğrencileri kendileri hakkında alınan kararların fikirleri alınmadan yapılandırıldığını, temsilcilik yapısının verimli olmadığını düşündükleri dolayısıyla dâhil oldukları BESYO hakkında pişmanlıklar yaşadıkları ortaya çıkmaktadır.

“Doğanay ve Sarı” (2004) Öğrencilerin Üniversitedeki Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Demokratik Yaşam Kültürü Çerçevesinde Değerlendirilmesi (Çukurova Üniversitesi Örneği) adlı çalışmalarında aynı ölçeği Çukurova Üniversitesi; Mimarlık ve Mühendislik Fakültesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Su Ürünleri Fakültesi, Ziraat Fakültesi, Eğitim Fakültesi, Tıp Fakültesi, Fen-Edebiyat Fakültesi ve İlahiyat Fakültesi öğrencileri olmak üzere toplam 454 öğrenciye uygulamışlardır². Fakülteler arası yapılan bu araştırmada en yüksek ortalamaya “Kimlik” boyutu, hemen ardından ise “Kararlara Katılım” boyutu sahip olmuştur. Bu bağlamda Çukurova Üniversitesi BESYO öğrencilerinin diğer fakülte öğrencileri ile ÜYKÖ Boyutlar değerlendirmesi örtüşmemektedir. Bu sebeple, düşünce farklılığının kaynağı BESYO öğrencilerinin diğer fakülte ve bölümlere nazaran farklı örgüt iklimine sahip oldukları düşünülebilir.

Alınan toplam puanların araştırmaya dâhil olan BESYO’ları üzerindeki dağılımlarına bakıldığında (Tablo 4) Gaziantep Üniversitesi BESYO’nun en yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Görüşme formundan elde edilen bulgular değerlendirildiğinde öğrencilerin yıllardır eski ve bakımsız olan eğitim binalarından

yeni inşa edilmiş olan modern ve teknoloji ile bezenmiş yapılarına kavuşmuş oldukları belirtilmiştir. Tablo 6. verilerine göre diğer üniversitelerin BESYO'ları ile ÜYKÖ Boyutlar çerçevesinde yapılan karşılaştırmada Gaziantep BESYO'nun "Sosyal Olanaklar" Boyutunda en yüksek ortalamaya sahip olmasının nedenlerinden birinin de hizmete giren yeni tesisler olduğu düşünülmektedir. Tablo 9. incelendiğinde, "Sosyal Olanaklar" Boyutu ikili karşılaştırmalarında Gaziantep Üniversitesi BESYO'nun yine görüşmelerden elde edilen bilgiler doğrultusunda tesis ve eğitim ortamı sıkıntısı yaşayan Adnan Menderes, Ankara, Karadeniz Teknik Üniversiteleri BESYO öğrencilerine nazaran daha yüksek ortalama göstermiş olmaları da bu yorumu kanıtlar niteliktedir.

Tablo 6'dan elde edilen bir diğer bilgi ise Gaziantep BESYO'nun "Sınıf Ortamı" Boyutu ve "Kararlara Katılım" Boyutlarında da en yüksek ortalamaya sahip olduğudur. "Korkmaz" (2000), "Yükseköğretim Gençliğinin Problemleri" başlıklı makalesinde uygun mevcutta yapılandırılan sınıf ortamlarının öğretim elemanı - öğrenci iletişimini de olumlu etkileyeceğini savunmuş böylelikle kalitenin daha yukarılara tırmanabileceği yorumunu yapmıştır⁴³. Fakat Gaziantep BESYO öğrencilerinin "Öğretim Elemanı - Öğrenci İletişimi" Boyutu doğrultusunda alınan görüşleri (bkz. Tablo 7) diğer üniversite BESYO'ları arasında en düşük ikinci ortalamayı (2.82) gösterirken bunun nedeninin sınıf ortamı ile çok bağdaşmadığı ortaya çıkmaktadır. Görüşmelerden elde edilen fikirler doğrultusunda öğrenci ile öğretim elemanı görüşme zaman çizelgelerinin yapılandırılmamış olması ve öğretim elemanlarının mesleki açıdan iyi bir örnek oluşturmuyor düşüncesi bu bağdaşmazlığa sebep olabilir.

Tablo 4. verilerine göre ÜYKÖ'den alınan toplam puanlar çerçevesinde İnönü Üniversitesi BESYO ($\bar{X}=3.06$) ortalama göstermektedir. Tablo 5. verilerine göre ikili karşılaştırma testinde Çukurova ve Kocaeli Üniversiteleri ile kendi lehinde, Gaziantep Üniversitesi ile kendi aleyhinde anlamlı farklılık göstermektedir. Adnan Menderes, Ankara, Karadeniz Teknik Üniversiteleri BESYO'ları ile anlamlı farklılık göstermemektedir.

Tablo 6. incelendiğinde "Gelecek" Boyutu ortalamasında İnönü Üniversitesi BESYO öğrencilerinin en yüksek ortalama ile diğer üniversiteler BESYO'lar arasında boy gösterdikleri tespit edilmiştir. Öğrencilerin diğer üniversitelerin BESYO öğrencilerine nazaran İnönü Üniversitesi BESYO'dan mezun olduklarında daha kolay iş

imkânı yakalayabileceklerine, daha başarılı olacaklarına inandıkları fikri elde edilmektedir. Görüşmelerden elde edilen bulgulara göre İnönü Üniversitesi BESYO mezunları her yıl düzenlenen KPSS sonuçlarına göre ilk üç sırada yer alarak yüksek oranda atanma başarısı göstermektedir. Derslerin organizasyonu ve disiplini öğrencileri verimli ders çalışmaya güdüleyen bir yapıdadır. Bunun yanında Taekwando ve Güreş branşlarında elde edilen uluslararası başarıların ise öğrencilerin olumlu işler yapılan bir ortamda bulunduklarını hissettiren bir düşünce yapısı ile geleceğe pozitif baktıkları düşünülebilir.

Tablo 27.’den elde edilen verilere göre İnönü Üniversitesi BESYO öğrencilerinin ÜYKÖ Boyutları içerisinde sadece “Kararlara Katılım” Boyutunda Beden Eğitimi Öğretmenliği ile Antrenörlük Eğitimi Bölümleri arasında anlamlı farklılık gösterdiği izlenmektedir. Farklılığa Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencilerinin Beden Eğitimi Bölümü öğrencilerine nazaran daha düşük ortalama göstermeleri sebep olmaktadır. Görüşmeden elde edilen bulgularda bölümlere özel olarak ayrı bir yaptırım ve uygulama olmadığı fakat seçmeli dersler konusunda imkânlar doğrultusunda hareket edildiği ve yığılmaları önlemeye yönelik yöntem uygulandığı belirtilmiştir. Bu bağlamda Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencilerinin ÜYKÖ maddeleri doğrultusunda öğrenci temsilciliği müessesesinden memnun olmadıkları ve derslerin yapılandırılması, seçmeli derslerin talepleri doğrultusunda karşılanamaması gibi faktörlerde daha olumsuz düşünceleri bu farka neden olabilir.

YÖK, “Yüksek Öğretimde Yeniden Yapılanma: 66 Soruda Bologna Süreci Uygulamaları” adlı yayında aktif öğrenci katılımı hakkında öğrencilerin yükseköğretim yönetimine katılması ve karar süreçlerinde eşit, paydaş olarak yer alması biçiminde tanımlama yapmış, bunun da öğrencilerin nitelikli, aktif ve yapıcı ortaklar olarak yükseköğretim alanındaki değişiklikler için itici güçler kapsamında görülmelerini beraberinde getirmekte olduğunu eklemiştir. Aktif öğrenci katılımının ulusal, bölgesel ve kurumsal olmak üzere Avrupa Yükseköğretim Alanının tüm aşamalarında, yükseköğretim sisteminin başarısı için ana koşullardan olduğunu belirtmiştir⁴².

Tablo 6’nın verilerine göre ÜYKÖ Boyutları kapsamında BESYO karşılaştırmalarında Adnan Menderes Üniversitesi BESYO öğrencilerinin “Gelecek” ve “Öğretim Elemanı - Öğrenci İletişimi” Boyutlarındaki en düşük ortalamaya sahip

olmasına karşın “Kimlik” Boyutundaki en yüksek ortalamayı elde etmesi göze çarpmaktadır.

Öğrencilerin “Öğretim Elemanı - Öğrenci İletişimi” Boyutu düşük ortalaması için görüşme formundan elde edilen bilgiler değerlendirildiğinde öğretim elemanları ile görüşme zaman çizelgelerinin yapılandırılmamış olması ve öğrencilerin iletişim kurmak için fırsat yakalayamama ihtimali düşünülebilir. Bunun yanında öğrencilerin mesleki açıdan kendilerine iyi örnek oluşturacak yeterli sayıda öğretim elemanı olmadığını düşünmeleri de bu bulguya sebep olabilir. Zira görüşme formundan elde edilen bilgilere göre Beden Eğitimi Öğretmenliği mesleğinden gelmek dışında, yüksekokul içerisinde dersi verilen meslekler alanında deneyim sahibi öğretim elemanı bulunmamaktadır. Tablo 28 verileri ile Adnan Menderes Üniversitesi BESYO ÜYKÖ Boyutları kapsamında kendi bölümleri içerisinde karşılaştırıldığında “Öğretim Elemanı - Öğrenci İletişimi” Boyutu en düşük ortalamasının Rekreasyon Bölümü öğrencilerinde olduğu görülmektedir. Yine aynı tabloya göre “Gelecek” Boyutu ile en düşük ortalamanın Rekreasyon Bölümü öğrencilerinde saptandığı ve bu durumun ağırlıklı oranla yüksekokul ortalamasına etki ettiği düşünülebilir.

Tablo 16, öğrencilerin üniversitedeki yaşam kalitesine ilişkin algılarının ÜYKÖ Boyutlarına göre bölümler çerçevesinde dağılımlarına bakıldığında “Gelecek” Boyutunda Rekreasyon Bölümü öğrencilerinin burada da en düşük ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. “Yıldız ve ark.” (2008) Beden Eğitimi ve Spor eğitimi veren kurumlardaki öğrencilerin istihdam durumları hakkındaki algılarını değerlendirdiği araştırmada Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Kurumlarına alınan öğrenci sayısı ile mezuniyet sonrası istihdam edilen kişi sayısında bir orantısızlığın bulunduğunu belirtmişlerdir⁴⁴. Diğer bölümler için devlet tarafından istihdam imkânı var iken Rekreasyon Bölümü mezunları için bu olanağın olmayışı ise bölüm mezunlarının sadece özel sektörden iş kapısı bulmak durumunda oldukları aktarılmıştır. Bu durumda öğrencilerin istihdam algılarında diğer öğrencilere nazaran karamsarlık oluşturduğu tespit edilmiştir.

Öte yandan “Kararlara Katılım” ve “Sınıf Ortamı” Boyutlarında Adnan Menderes BESYO öğrencileri diğer üniversitelerin BESYO öğrencilerine göre daha memnun görünen bir algı düzeyine sahiptirler. Bu durum BESYO’daki demokratik yaşamın ÜYK algı düzeyini artırıcı bir etken olarak yorumlanabilir.

Tablo 30’a göre Ankara Üniversitesi BESYO öğrencilerinin üniversite yaşam kalitesi algılarının bölümler arası karşılaştırması incelendiğinde ÜYKÖ yedi alt boyutundan sadece “Kararlara Katılım” Boyutunda anlamlı fark görülmektedir. Bu farkın sebebi için Tablo 31 değerleri incelendiğinde ise Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin düşük düzeydeki algıları gözlemlenmektedir. Tablo 16’ya göre bölümler arası boyutların karşılaştırılmasında Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümünün “Kararlara Katılım” Boyutu ortalamasının diğer boyutlara nazaran yüksek olduğu görülmektedir. Buna bağlı olarak Ankara Üniversitesi BESYO Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin ÜYKÖ “Kararlara Katılım” Boyutu yaşam kalitesi algıları diğer üniversitelerdeki aynı bölüm eğitimi alan öğrenciler ile aynı paralelde değildir.

BESYO öğrencilerinin ÜYK ilişkin algılarının ÜYKÖ Boyutlarına göre BESYO Bölümleri kapsamında dağılımları incelendiğinde (bkz. Tablo 16), Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin ortalaması ($\bar{X}=3,11$) Spor Yöneticiliği öğrencilerinin ortalamasından ($\bar{X}=3,14$) sonra ikinci sırada yer almaktadır. Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin “Kararlara Katılım” Boyutu algı düzeylerinin araştırmaya katılan bütün Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin algı düzeyleri ile örtüşmüyor olmasının sebebi ise bu boyut sorularının gösterdiği doğrultuda bölümlerine özel sorunlardan kaynaklanıyor olduğu düşünülebilir.

Diğer yandan “Sosyal Olanaklar” Boyutu kapsamında diğer BESYO öğrencilerinin algıları ile Ankara BESYO öğrencilerinin algıları karşılaştırıldığında (bkz. Tablo 6) Ankara BESYO öğrencilerinin kendi ortanca değerlerinin üzerinde bir ortalama elde etmelerine karşın bu ortalamanın diğer BESYO’lar arasında en düşük olduğu gözlemlenmektedir. Yapılan ikili karşılaştırmalarda ise Gaziantep Üniversitesi BESYO ile anlamlı fark gösterdikleri tespit edilmiştir (bkz. Tablo 9).

Görüşmelerden elde edilen bulgulara göre iki üniversite arasındaki en önemli farklar, Gaziantep üniversitesinin toplu bir kampüs içerisinde yeni inşa edilmiş bina ve tesislerde eğitim almasına karşın Ankara Üniversitesinin ise kültürel etkinliklerinin daha fazla düzenleniyor olmasıdır. Ancak Ankara Üniversitesi BESYO öğrencilerinin bu etkinliklere katılımının az olduğu da görüşmede belirtilmiştir. Görüşmede sağlık ile

ilgili bir aksaklığın olmadığı öğrenildiğine göre ÜYKÖ maddeleri doğrultusunda öğrencilerin, sportif tesis ve imkânlarını yetersiz buldukları düşünülmektedir.

Tablo 6'ya göre Karadeniz Teknik Üniversitesi BESYO öğrencilerinin ÜYK algıları diğer BESYO öğrencilerinin algıları ile boyutlar kapsamında karşılaştırıldığında “Öğretim Elemanı - Öğrenci İletişimi” Boyutunda kendi ortanca değerinin altında olmasına rağmen diğer BESYO'lar arasında en yüksek ortalamaya sahip oldukları görülmektedir. Buna sebep olarak, görüşmeden öğrenildiği üzere diğer BESYO'lardaki gibi öğretim elemanı - öğrenci iletişimi için yapılandırılmış zaman çizelgesi olmamasına rağmen Karadeniz Teknik Üniversitesi BESYO'nun henüz sadece Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümünün eğitim veriyor olması düşünülmektedir. Böylelikle öğretim elemanları daha az sayıda öğrenci ile muhatap olmakta ve daha sağlıklı bir iletişim kurabilmektedirler.

ÜYKÖ ile elde edilen toplam puanlar incelendiğinde (bkz. Tablo 4) Karadeniz Teknik Üniversitesi BESYO Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü öğrencileri ($\bar{X}=3.06$) ortalama gösterirlerken, yine toplam puanlar bazında bütün üniversitelerdeki bölümlerin birbirleri ile karşılaştırılmasında (bkz. Tablo 14) Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü öğrencileri ($\bar{X}=3.04$) ortalama göstermektedirler. Buna dayanarak Karadeniz Teknik Üniversitesi BESYO Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin diğer BESYO'lardaki aynı bölümü okuyan öğrencilerle ÜYK algılarının aynı düzeyde oldukları söylenebilir.

Tablo 4 incelendiğinde Kocaeli Üniversitesi BESYO öğrencilerinin ÜYK algıları ÜYKÖ toplam puanlar çerçevesinde kendi ortanca değeri ile aynı ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Yapılan ikili karşılaştırma sonuçlarına göre Kocaeli BESYO öğrencilerinin ÜYK algıları, Gaziantep, İnönü, Adnan Menderes, Karadeniz Teknik Üniversiteleri BESYO öğrencilerinin ÜYK algıları ile anlamlı farklılık göstermekte Çukurova Üniversitesi BESYO öğrencilerinin ÜYK algıları ile anlamlı fark göstermemektedir.

Tablo 6 verilerine göre Kocaeli Üniversitesi BESYO öğrencilerinin ÜYKÖ Boyutları kapsamında diğer BESYO öğrencilerinin ÜYK algıları ile karşılaştırılmasında “Sınıf Ortamı”, “Gelecek”, “Öğrenci - Öğrenci İletişimi”, “Kararlara Katılım” ve “Kimlik” Boyutlarında kendi ortanca değerlerinden yüksek ortalama elde ettikleri tespit edilmiştir. Fakat “Kararlara Katılım” Boyutunda Çukurova Üniversitesi BESYO

öğrencilerinin ortalamasından sonra en düşük ortalama olarak Kocaeli Üniversitesi BESYO öğrencilerinin ortalamasının bulunuyor olması göze çarpmaktadır. Bu boyut yüksekokul içerisindeki bölümlerin birbirleri ile karşılaştırılması tablosunda incelendiğinde (bkz. Tablo 32) bölümler arasında anlamlı fark olmadığı gözlemlenmiştir.

Tablo 3 incelendiğinde, araştırmaya katılan BESYO öğrencilerinin ÜYK algılarının ÜYKÖ boyutlarına göre dağılımında cinsiyete bağlı anlamlı bir fark görülmemiştir.

“Argon ve Kösterelioğlu” (2008) aynı ölçeği kullanarak yaptıkları “Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Üniversite Yaşam Kalitesine İlişkin Görüşleri (Abant İzzet Baysal Üniversitesi Örneği)” başlıklı araştırmalarında ve Doğanay ile Sarı (2004) nın yine aynı ölçeği kullanarak yaptıkları “Öğrencilerin Üniversitedeki Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Demokratik Yaşam Kültürü Çerçevesinde Değerlendirilmesi (Çukurova Üniversitesi Örneği)” başlıklı araştırmalarında öğrencilerin ÜYK algılarında cinsiyete bağlı anlamlı bir farklılık bulunamamıştır^{45,2}.

Tablo 16’den elde edilen bulgulara göre araştırmaya katılan BESYO öğrencilerinin bölümler kapsamında ÜYK algı düzeyleri, ÜYKÖ Boyutları çerçevesinde “Kimlik”, “Kararlara Katılım”, “Gelecek” ve “Sınıf Ortamı” Boyutlarında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermektedir.

“Kararlara Katılım” Boyutunda farkın kaynağı Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencilerinin Beden Eğitimi Öğretmenliği ve Spor Yöneticiliği Bölümü öğrencilerine göre daha düşük olan algı düzeyleridir.

“Sınıf Ortamı” Boyutunda farkın kaynağı Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencilerinin Beden Eğitimi Öğretmenliği, Rekreasyon ve Spor Yöneticiliği Bölümü öğrencilerine göre daha düşük olan algı düzeyleridir.

Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencilerinin, demokratik yaşam kültürü ile ilintili olan bu boyutlardaki düşük ortalamaları diğer bölüm öğrencileri ile üniversite, yüksekokul ve sınıf içerisinde aynı düşüncede olmadıklarını göstermektedir.

Spor Yöneticiliği Bölümü öğrencilerinin bu boyuttaki en yüksek ortalamaya sahip olmasının sebebi olarak demokrasi kavramı ve demokratik yaşam ile ilgili ders içeriklerinin diğer bölümlere göre daha zengin olması ve bu konudaki bakış açılarının farklı olması düşünülebilir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada Türkiye'nin dört bir yanında ki üniversitelerde oluşan yaşam kalitesi, bu yaşamın aktif katılımcıları olan Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencileri tarafından nasıl algılanmaktadır sorusu araştırmada yanıtlanmaya çalışılan temel soruyu oluşturmuş ve bunun yanında Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin üniversite yaşam kalitesi algılamaları ne düzeyleri, cinsiyete dayalı fark olup olmadığı, bölümlere göre fark olup olmadığı sorularına da cevap aranmaya çalışılmıştır. Bu cevapları elde ederken veriler demokratik yaşam kültürü çerçevesinde yorumlanmıştır.

Sahip olunan verilere göre toplam puanlar bazında BESYO öğrencilerinin algılarının sıralaması Gaziantep, Adnan Menderes, İnönü ve Karadeniz Teknik, Ankara ve Kocaeli, son olarak da Çukurova Üniversitesi dizilişinde anlamlı fark göstermiştir. Orta sıralamada bulunan üniversitelerin elde ettikleri puanların birbirlerine yakın oldukları gözlemlenmiştir. Fark yaratan boyutlar incelendiğinde üniversitelerdeki demokrasiyi uygulama platformlarından biri olan “Kararlara Katılım” boyutunda neredeyse toplam puanlardan elde edilen sıralama düzeyinde bir diziliş tespit edilmiştir.

Öğrencilerin yaşam kalitesi algılarında cinsiyete dayalı bir fark tespit edilememiş ve daha önce BESYO öğrencileri üzerinde aynı ölçek kullanılarak yapılan çalışmalarda da böyle bir farkın olmadığı görülmüştür.

Bölümler kapsamında yapılan değerlendirmede ise Beden Eğitimi Öğretmenliği ile Spor Yöneticiliği Bölümlerinin aynı değerleri gösterdikleri, Rekreasyon Bölümünün en yüksek, Antrenörlük Bölümünün ise en düşük değerlere sahip olduğu ve ÜYK algılarının bu düzey ile istatistiksel açıdan anlamlı fark ifade ettiği bulunmuştur. Farkın nedenine bakıldığında bölümler arasında “Kimlik”, “Kararlara Katılım”, “Gelecek” ve “Sınıf Ortamı” Boyutlarında anlamlı farklar tespit edilmiştir. Rekreasyon Bölümü öğrencilerinin diğer bölüm öğrencilerine nazaran “Kimlik” ve “Öğrenci - Öğrenci İletişimi” Boyutlarında daha yüksek bir algı düzeyine sahip oldukları görülmüştür. Antrenörlük Bölümü öğrencilerinin ise diğer bölüm öğrencilerine nazaran demokratik ve karşılıklı anlayış, hoşgörü tutumlarına dayanan

“Sınıf Ortamı” ve “Kararlara Katılım” Boyutlarında daha düşük algı düzeyi sergiledikleri saptanmıştır.

Çukurova Üniversitesi BESYO kendi bölümleri çerçevesinde değerlendirildiğinde “Sosyal Olanaklar”, “Öğrenci - Öğrenci İletişimi”, “Kararlara Katılım”, “Gelecek”, “Sınıf Ortamı” Boyutlarında öğrencilerin ÜYK algıları arasında anlamlı farklar olduğu bulunmuştur. Farkın nedenine bakıldığında Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencilerinin bu boyutlarda Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü ve Spor Yöneticiliği Bölümü öğrencilerinden daha düşük algı düzeyine sahip oldukları görülmüştür.

Gaziantep Üniversitesi BESYO öğrencilerinin bölümler arası ÜYK algılarında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir.

İnönü Üniversitesi BESYO öğrencilerinde “Kararlara Katılım” boyutunda anlamlı fark tespit edilmiş, Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencilerinin daha düşük düzeydeki algı seviyesinin sebep olduğu görülmüştür.

Adnan Menderes Üniversitesi BESYO öğrencileri ÜYK algıları kendi aralarında “Öğretim Elemanı - Öğrenci İletişimi”, “Kimlik”, “Kararlara Katılım”, “Gelecek” Boyutlarında anlamlı farklılık göstermiştir. Farkın analizi yapıldığında Rekreasyon Bölümü öğrencilerinin algı düzeyleri ile diğer bölüm öğrencilerini algı düzeylerinde Rekreasyon Bölümü aleyhine bir farkın olduğu bulunmuştur.

Ankara Üniversitesi BESYO öğrencilerinin “Kararlara Katılım” Boyutunda anlamlı farklılık gösterdiği diğer boyutlarda neredeyse aynı fikirde oldukları tespit edilmiştir. Burada ki farkın nedeni Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin diğer bölüm öğrencileri kadar yüksek algı düzeyinde olmadıklarından kaynaklanmıştır.

Kocaeli Üniversitesi BESYO öğrencileri kendi bölümleri arasında karşılaştırıldığında “Öğretim Elemanı - Öğrenci İletişimi”, “Kimlik” ve “Gelecek” Boyutlarında ÜYK algı düzeyleri anlamlı farklılık göstermiştir. Bu boyutlardaki farklara ise Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin diğer bölüm öğrencilerinden daha düşük algı düzeyine sahip olmaları sebep olmuştur.

Yükseköğretimde toplam kalite yönetiminin hedeflendiği ve hayata geçirilmeye çalışıldığı son yıllarda eğitim kalitesinin sadece öğretim elemanlarından beklenilmemesi gerektiği düşünülmektedir. Eğitim kurumunun yöneticilerinin ve eğitim

ortamının da bu amaç doğrultusunda rol oynaması gerektiği, öğrencilerin aktif katılımlarının motive edilmesi ihtiyacının olduğu bir durum söz konusudur⁴⁶.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar incelendiğinde BESYO öğrencilerinin ÜYK hakkında fikir sahibi olmak için kullanılan ÜYKÖ boyutlarından öğrencilerin demokrasiyi uygulama ve varlığını hissetme alanlarını tespit edici sorularla yapılandırılmış “Kararlara Katılım” ve “Sınıf Ortamı” boyutlarının neredeyse belirleyici olduğu görülmüştür. Demokratik yaşam ve kültürü ile ilintili olan bu boyutlardaki sorulara verilecek olumlu cevapların ÜYKÖ aracılığı ile elde edilecek yaşam kalitesi algısını daha yukarılara taşıyacağı bir gerçektir. Bu bağlamda öğrenci temsilciliği, ders işleyişi ile ilgili kararlar ve onların aktif katılımını sağlayacak birçok noktada da yapılacak iyileştirmelerin diğer boyutlardaki eksikliklerinde giderilmesiyle üniversite yaşam kalitesini artıracığı düşünülmektedir.

Üniversite gençlerin zamanlarının önemli bir bölümünü geçirip formel bir eğitim programından geçtikleri bir yer olmakla kalmayıp aynı zamanda yaşamla ilgili pek çok görüş ve bakış açılarının şekillendiği bir kurumdur. Gençlerin okuldayken toplum yaşamına katılım ve demokrasiyle ilgili bilgiler edinmeleri ve okulda demokrasi, katılım ve yurttaşlıkla ilgili bilgiler verilmesi ve bunlara yeterli kaynak ayrılması büyük önem taşımaktadır. Ancak okul aynı zamanda gençlerin demokrasiyi yaşayarak öğrenecekleri ve karar verme mekanizmasına katılımlarının desteklendiği, yaygınlaştırıldığı ve etkili bir şekilde gerçekleştiğinin ortaya konduğu bir yer olmalıdır.

KAYNAKLAR

1. **Kaldırım E.** İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Demokrasi Algıları. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2005; 3: 143-162.
2. **Doğanay A, Sarı M.** Öğrencilerin Üniversitedeki Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Demokratik Yaşam Kültürü Çerçevesinde Değerlendirilmesi (Çukurova Üniversitesi Örneği), Uluslararası Demokrasi Eğitimi Sempozyumu, Çanakkale, 20-21 Mayıs 2004.
3. **Bilim-Teknoloji Sanayi Tartışmaları Plâtformu (BTSTP)** Avrupa Birliğinin Bilim Teknoloji Mühendislik Alanlarına İlişkin Akreditasyon Kural ve Kurumları Çalışma Grubu. Yayımlanmış Yükseköğretimde Kalite Yönetimi Alt Grubu Raporu. Şubat. 1996.
4. **Sarı M.** Okul Yaşam Kalitesi: Tanımı, Değişkenleri ve Ölçülmesi. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2006; 4: 32 - 33.
5. **Korkmaz G.** İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Okul Yaşam Kalitesini Algılama Düzeyleri ve Mesleki Tutumlarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana, 2009
6. **Tekkanat Ç.** Öğretmenlik Bölümünde Okuyan Öğrencilerde Yaşam Kalitesi ve Fiziksel Aktivite Düzeyleri. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Denizli, 2008
7. **Demokrasi Tanımı ve Çeşitleri.**
Erişim;(http://www.teknikportal.com/demokrasinin-tanimicesitleri-ve-faydalari-t23963.0.html)
Erişim tarihi; 25.10.2009.
8. **Demokrasi Nedir?**
Erişim;(http://www.nuveforum.net/943-siyaset-fikir-ayriliklari/170507-demokrasi-nedir-gelisim-surecleri-turleri-nelerdir/) 22.07.2009. Erişim tarihi; 21.05.2010.
9. **HAKYEMEZ Y.Ş.** Çoğunlukçu Demokrasi Rousseau ve Türk Anayasaları Üzerindeki Etkisi. *AÜHF Dergisi*. 2003; 52: 4
10. **YAVUZ B.** Çogulcu Demokrasi Anlayışı Ve İnsan Hakları. *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2009; 18:1-2
11. **Barlas M.** Liberal Demokrasi Türkiye İçin Lüks müdür? Sabah Gazetesi, 03.18.2010. Erişim;(http://www.sabah.com.tr/Yazarlar/barlas/2010/03/18/liberal_demokrasi_turkiye_icin_luks_mudur) Erişim Tarihi: 28.05.2010
12. **Liberal Demokrasi Tanımı.** Erişim; (http://tr.wikipedia.org/wiki/Liberal_demokrasi) Erişim Tarihi; 26.10.2009

13. **Wolff R. Çeviri: Kamözüt Ç. Parksıs, 2003; 10: 123-124**
Erişim; (<http://www.praksis.org/files/010-06.pdf>) Erişim Tarihi: 25.05.2010
14. **Soysal T. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2002; 13: 331- 341**
Erişim;(http://sbe.erciyes.edu.tr/dergi/17_Soysal.pdf) Erişim Tarihi: 27.05.2010
15. **AKTAN C.** Kahrolsun Demokrasi, Yaşasın Demarşı, *Yeni Türkiye Dergisi*, Eylül-Ekim **1999**; 16: 201-207
16. **Kongar E.** Demokrasi ve Kültür. 3. Baskı, İstanbul: Remzi Kitabevi, **1997**: 13-14.
17. **Uluğ F.** Eğitim ve demokrasi. *Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*,**1997**; 22: 49-50
18. **Gutman A.** Democratic Education. New Jersey: Princeton University Press, **1987**; 44: 15 - 20
19. **Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Kanunu**
Erişim;(<http://mevzuat.meb.gov.tr/html/88.html>) Erişim Tarihi: 20.05.2010
20. **Ersun H.** Toplam Kalite Ve İnsan Kaynakları Yönetimi İlişkisi. 2. Baskı, İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım, **1997**: 22
21. **Kaufman R., Daugles Z.** Quality Management Plus. *The Continuous Improvement of Education Press Journal of Social Science*, **1993**; 24: 270
22. **Chaffee E, Sherr L.** Transforming Postsecondary Education.
Erişim; (<http://www.ericdigests.org/1992-1/quality.htm>) **1992**, Erişim tarihi; 22.05.2010
23. **Rapley M.** Quality Of Life Research a Critical Introduction. 1st ed, London: Sage Publication, **2003**.
24. **Sarı M.** Demokratik Değerlerin Kazanımı Sürecinde Örtük Program: Düşük ve Yüksek “Okul Yaşam Kalitesi”ne Sahip İki İlköğretim Okulunda Nitel Bir Çalışma. Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana, **2007**.
25. **Perez G. A. I.** The school: A Crossroad of Cultures. *Curriculum Studies*,**1997**; (5) 3: 281 – 299
26. **Marks G.N.** Attitudes To School Life: Their Influences and Their Effects On Achievement and Leaving School. *Australian Council For Educational Research*,**1998**; 5: 24 - 26

27. **Karatzias A., Power K.G., Swanson V.** Quality Of School Life: Development and Preliminary Standardisation Of An Instrument Based On Performance Indicators In Scottish Secondary Schools. *School Effectiveness and School Improvement*, **2001**; 16: 265 – 284
28. **Mok M., Flynn M.** Determinants Of Students' Quality Of School Life: A path Model. *Learning Environments Research*, **2002**; 5: 275 – 300
29. **Tebliğler Dergisi.** Yüksek Öğretmen Okulları Beden Eğitim Bölümü Öğretim Programları. *Tebliğler Dergisi*, **1979**; 42: (2022)
30. **Zorba E.** **Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinin programlarının incelenmesi**, 5. Ulusal Beden Eğitim ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu, Adana, 2-3 Kasım **2007**
31. **Tebliğler Dergisi.** Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Öğretim Kurumlarına Öğretmen Olarak Atanacakların Atamalarına Esas Olan Alanlar ile Mezun Oldukları Yüksek Öğretim Programları ve Aylık Karşılık Okutacaklar Derslere İlişkin Esaslar. *Tebliğler Dergisi*, **2000**; 63: 2513
32. **Kavak Y, Aydın A, Altun S. A.** Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri. (1982-2007) . YÖK Yayını, **2007**; 5: 121 - 126
33. **Schmidt L. J, Lunenburg F. C.** Pupil Control Ideology, Pupil Control Behavior and The Quality Of School Life. *Journal of Research and Development in Education*, **1989**; 22: 36-44
34. **Schmidt L. J.** Relationship Between Pupil Control Ideology and Quality Of School Life. *Journal of Invitational and Psychological Measurement*, **1992**; 45: 889–896.
35. **Linnakyla P.** Quality Of School Life In The Finnish Comprehensive School A Comparative View. *Scandinav Journal of Educational Research*, **1995**; 37: 63- 74.
36. **Mok M, Flynn, M.** Does School Size Affect Quality Of School Life? *Issues in Educational Research*, **1997**; 7: 69-86
37. **Pang, N. S. K.** Students Quality Of School Life In Band Five Schools. *Assian Journal of Counseling*, **1998**; 6: 76-106
38. **Perry, G. Optimistic Visions And Satisfaction With Life.** The Annual Conference of the Australian Association for Research in Education, Sydney, 4 – 7 Kasım **2000**
39. **Leonard C.A.R, Bourke S, Schofield N.J.** **Quality of school life and absenteeism in primary schools.** The Annual Conference of The Australian Association for Research in Education, Sydney, 4 – 7 Kasım **2000**
40. **Leonard, C. A. R.** Quality Of School Life And Attendance In Primary Schools. Doktora Tezi, University of Newcastle Faculty of Education and Arts, Australia. **2002**

41. **Danimarka’da Eğitim Geleneği I. Yeni Eğitim Degisi.**(*Elektronik Journal*), **2008**; 23: 29 - 32
Erişim;(http://yeniegitim.org.tr/index.php?option=com.content&view=article&catid=39:karsilastirmali-egitim&id=93:danimarka-da-egitim-gelenegi&Itemid=61) Erişim Tarihi; 30.05.2010
42. **Yüksek Öğretim Kurulu.** Yükseköğretimde Yeniden Yapılanma: 66 Soruda Bologna Süreci Uygulamaları.Erişim;(http://bologna.yok.gov.tr/files/aa47b53c5284fbbbe5d597211c0b088d.pdf) Erişim Tarihi; 13.07.2010
43. **Korkmaz A.** Yüksek Öğretim Gençliğinin Problemleri. Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları. **2000.** Erişim;(http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/145/korkmaz.htm?ref=carstuning.biz) Erişim Tarihi: 14.07.2010
44. **Yıldız S.M., Özdağ S. Yaman Ç.** Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Veren Yükseköğretim Kurumları ve İstihdam Durumlarına Yönelik Öğrenci Algılamaları. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, **2008**; 5: 2.
45. **Argon T, Kösterelioğlu M.A.** Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Üniversite Yaşam Kalitesine İlişkin Görüşleri” (Abant İzzet Baysal Üniversitesi Örneği), 10. Uluslar arası Spor Bilimleri Kongresi, Bolu, 23-25 Ekim **2008**; 120-121.
46. **Yıldız G. Ardıç K.** Eğitimde Toplam Kalite Yönetimi. *Bilgi*, **1999**; 1:73-82.

EKLER

Ek 1. Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği

Sevgili arkadaşlar, Bu ölçek, üniversitenizin size sağladığı ortamın kalitesiyle ilgilidir ve her ifade hakkındaki düşünceniz araştırılmaktadır. Ölçek sonuçları, yalnızca bu konudaki görüşlerinizi belirlemek için kullanılacak, başka hiçbir amaç için bu sonuçlardan yararlanılmayacaktır. Ölçekte, yanıtlaması yaklaşık 15 dakika süren 33 madde bulunmaktadır. Lütfen ifadeleri dikkatle okuduktan sonra, (1) Kesinlikle Katılmıyorum (2) Katılmıyorum (3) Kararsızım (4) Katılıyorum (5) Kesinlikle Katılıyorum Seçeneklerinden size en uygun olanı uygun boşluğa (X) ile işaretleyiniz. Vereceğiniz içten, doğru yanıtlar ve yanıtsız madde bırakmamakta göstereceğiniz özen, araştırma için büyük önem taşımaktadır. Yardım ve katkılarınız için teşekkür ederiz.					
Yaş:	Cinsiyet: Erkek Kız				
Üniversiteniz:	5. Kesinlikle Katılıyorum	4. Katılıyorum	3. Biraz Katılıyorum	2. Katılmıyorum	1. Kesinlikle Katılmıyorum
Öğrenim Gördüğünüz Bölüm					
Beden Eğitimi Öğretmenliği					
Spor Yöneticiliği					
Antrenörlük (.....) (Branş)					
Rekreasyon					
1. İlerde bu üniversiteden mezun olduğum için daha kolay iş bulabileceğime inanıyorum.					
2. Üniversitede farklı hobilere sahip öğrencilerin, bu hobilerini geliştirecekleri olanaklar çok sınırlıdır.					
3. Derslerin çoğunda ezbere dayalı bir eğitim yapılmaktadır.					
4. Öğrenci konseyi sorunlarımızı düzenli bir şekilde yönetime iletmektedir.					
5. Üniversitede samimi olduğum çok az dostum var.					
6. Bu üniversiteden mezun olduğum için, toplumdaki saygınlığım diğer üniversite mezunlarından daha az olacak.					
7. Üniversitemin sunduğu spor olanaklarının yeterli olduğunu düşünüyorum.					
8. İmkânım olsa başka bir üniversiteye yatay geçiş yapardım.					
9. Derslerde, genellikle öğrencinin aktif olmasını gerektiren yöntemler kullanılmaktadır.					
10. Üniversitedeki arkadaşlarımla aramızda güzel bir dayanışma vardır.					
11. Dersin işleyişi hakkındaki kararlar, öğrencilerle birlikte alınmaktadır.					

Ek1. Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği (devam)

LÜTFEN İFADELERİ DİKKATLE OKUYUP SİZE EN UYGUN SEÇENEĞİ İŞARETLEMeye DEVAM EDİNİZ.	5. Kesinlikle Katlıyorum	4. Katlıyorum	3. Biraz Katlıyorum	2. Katılmıyorum	1. Kesinlikle Katılmıyorum
12. Başka üniversitelerde okuyan öğrencilere imreniyorum.					
13. Bu üniversiteden mezun olmanın, ileride iyi bir yaşam kurmamı sağlayacağına inanıyorum.					
14. Üniversitede sinema, tiyatro, konser gibi etkinlikler nadiren düzenlenmektedir.					
15. Sınavlarda genellikle ezbere dayalı sorular sorulmaktadır.					
16. Üniversitemde öğrencilerin yönetimin aldığı kararları eleştirmesi hoş karşılanmamaktadır.					
17. Bu üniversiteden mezun olduğumda toplumda hiçbir yaptırım gücüm olmayacak.					
18. Dersini aldığım öğretim elemanlarının çoğu ders dışında da bana yeterince zaman ayırmaktadırlar.					
19. Öğrenciler arasındaki iletişimi çok yüzeysel buluyorum.					
20. Sosyo-kültürel ve sportif faaliyetler için gereken alt yapı olanakları oldukça sınırlıdır.					
21. Öğretim elemanlarının çoğu derslerde tek bir ders kitabını izlemektedir.					
22. Üniversitenin işleyişi ile ilgili kararlar alınırken öğrencilerin görüşleri sorulmamaktadır.					
23. İlerde yüksek lisans ve doktora yapmak istesem bu üniversiteyi tercih etmem.					
24. Öğretim elemanlarının çoğunun düşüncelerime saygı duyduklarını hissedirim.					
25. Öğrencilerin değerlendirilmesinde, derslerden aldıkları notlar kadar bireysel gelişimleri de önemslenmektedir.					
26. Üniversitedeki arkadaşlarımla sırlarımı rahatlıkla paylaşıyorum.					
27. Kendileriyle ilgili kararlar alınırken, öğrencilerin görüşleri yeterince dikkate alınmamaktadır.					
28. Bu üniversitede iyi bir eğitim aldığım için, meslek hayatımda çok başarılı olacağıma inanıyorum.					
29. Üniversitede öğrencilerin sağlık sorunlarına yönelik her türlü olanak vardır.					
30. Ben hata yapsam bile öğretim elemanları beni küçük düşürecek sözler söylemezler.					
31. Öğretim elemanlarının çoğu, mesleki açıdan öğrencilere iyi birer örnek oluşturmaktadır.					
32. Öğrenci temsilcileri yönetimin istediği kişiler arasından seçilmektedir.					
33. Çoğu öğretim elemanının, derslerde öğrencilerden ne beklediğini tam olarak anlayabilmiş değilim.					

Ek 2. Görüşme Formu

Merhaba, Çukurova Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisiyim. Yüksek lisans tezimi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin üniversite yaşam kalitesine ilişkin algılarının demokratik yaşam kültürü çerçevesinde değerlendirilmesi konusu üzerinde hazırlıyorum. Çalışmamın temel amacı yedi coğrafi bölgeden seçilmiş birer üniversitedeki BESYO öğrencilerinin yaşam kalitesi algıları arasında okullara, bölümlere, cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek ve bunları demokratik yaşam kültürü çerçevesinde yorumlamaktır. Bu bağlamda BESYO öğrencilerinin görüşlerini değerlendirmeye çalışırken, siz değerli öğretim elemanlarının da öğrenciler açısından üniversite yaşam kalitesi hakkındaki görüşlerini almak daha sağlıklı fikirler edinme konusunda yardımcı olacaktır. Başlamadan önce aramızdaki konuşmaların gizli kalacağını ve adınızın araştırmanın hiçbir yerinde açıklanmayacağını belirtmek istiyorum. Sizce bir sakıncası yoksa görüşmemizi ses kayıt cihazıyla kaydetmek istiyorum. Görüşmemiz yaklaşık 30 dakika sürecektir. Başlamadan önce herhangi bir sorunuz varsa yanıtlamaya hazırım. Vereceğiniz yanıtlar için şimdiden teşekkür ederim. Olca SALİCİ	
Görüşme Tarihi:	Görüşme Yeri:
Unvanınız:	Görevleriniz:
1. Öğretim Elemanı - Öğrenci İletişimi 1.1. Öğrencilerin öğretmenler ile ders dışında görüşebilme fırsatları var mıdır? Öğretmenlerin bu fırsatı sağlama durumu nelere bağlıdır? 1.2. Öğrenci öğretmen arasında düşünsel farklılıklardan ötürü disiplin kuruluna yansıyan bir sorun oldu mu?	
2. Kimlik 2.1. Öğretim elemanları kadrosuna meslektan gelip dahil olan mevcut mudur (hakem, beden eğitimi öğretmeni, Spor yöneticisi, antrenör, vs.)? 2.2. Ülkenin diğer BESYO'ları ile kendinizin karşılaştırdığınızda eksi ve artı yönlerinizin neler olduğunu söyleyebilirsiniz? 2.3. Buradan mezun olduktan sonra alanında kendisinden söz ettirmiş spor adamları mevcut mudur?	
3. Sosyal Olanaklar 3.1. Üniversite Kampüsü içerisinde daha çok BESYO öğrencileri için tasarlanmış ve ağırlıklı olarak onlara hitab eden tesis ve organizasyonlar bulunmakta mıdır? 3.2. Üniversite kampüsü içerisinde düzenlenen kültürel etkinlikler var mıdır, var ise BESYO öğrencilerinin katılım düzeyi nasıldır? 3.3. Öğrencilerden sosyal güvenceleri olmayanlar için sağlık hizmeti sağlanmakta mı? Nasıl düzenlenmiştir?	
4. Kararlara Katılım 4.1. Öğrenci konseyi mevcut mudur, seçimleri yapılmakta mıdır? Öğrenci temsilcileri Yönetim Kurulu toplantılarına dâhil edilmekte midirler? 4.2. Derslerin organizasyonu aşamasında öğrencilerin izlenim ve fikirlerine başvurduğunuz oluyor mu? Bir önceki seneden alınan olumsuz dönütlerle yeniden yapılandırılan dersler var mı?	
5. Öğrenci - Öğrenci İletişimi 5.1. Öğrencilerin kendi aralarında ki iletişim düşünülecek olursa BESYO öğrencileri aralarında daha çok gruplaşarak mı yoksa geniş bir aile olarak mı zaman harcayıp iletişim kurarlar ve BESYO öğrencilerinin diğer fakülte, bölümler ile ilişki düzeyi nasıldır, herhangi bir problem, uyumsuzluk yaşanmakta mıdır?	
6. Gelecek 6.1. Buradan mezun olmuş ve olacak olan öğrencilerin iş olanakları hakkında geçmiş, günümüz, gelecek hakkındaki kıyaslamalarınız, düşünceleriniz nelerdir? BESYO'ların sahip oldukları programların çağın gereksinimlerine göre başkalaşım geçirme ihtiyacında olduklarını düşünüyor musunuz?	

ÖZGEÇMİŞ

Olçay Salıcı, 1 Ocak 1982 tarihinde doğdu. İlk, ortaokul eğitimini İzmir’ de tamamladı. Lise eğitimini 1999 yılında Çınarlı Endüstri Meslek Lisesi Elektrik Bölümü bitirerek tamamlayan Salıcı, 10 yaşında iken başlamış olduğu masatenisi kariyerinde liseler arası Türkiye Şampiyonası’nda üçüncülük başarısı ile aynı yıl içerisinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde bulunan Lefke Avrupa Üniversitesi’ne tam burslu olarak kabul edildi. Burada İngilizce eğitimi alan Olçay Salıcı, İzmir Gençlik ve Spor İl Müdürlüğüne bağlı olarak işitme engelli çocuklara fahri masatenisi antrenörü olarak üç yıl eğitim verdi ve onların Dünya sekizinciliği, Avrupa üçüncülüğü başarılarında önemli rol oynadı. 2003 yılında Çukurova Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Masatenisi Antrenörlüğü Bölümüne ilk sırada yer alarak girdi. Eğitiminde gösterdiği yüksek not ortalamaları ile onur ve yüksek onur belgelerine layık görülen Salıcı, çift anadal yapma hakkı elde ederek Beden Eğitimi Öğretmenliği diploması da alarak 2007 yılında en iyi üçüncü öğrenci derecesi ile mezun oldu. Mezuniyet projesi ile katıldığı Akdeniz Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu’nda düzenlenen II. Ulusal Öğrenci Kongresi’nde sözel sunu ikinciliği ödülüne layık görüldü. 2007 Eğitim - Öğretim yılında Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında Yüksek Lisansa başladı.